

Workshop on Market Information Systems (MIS) for Agriculture and Forestry Products

July 5-6, 2005

Santi Resort, Luang Prabang Province

Draft Summary Report

Acknowledgements

NAFRI wishes to thank the United Nations Food and Agriculture Organization (FAO), the Lao-Swedish Upland Agriculture and Forestry Research Program (LSUAFRP), the Lao-Luxembourg Development Organization (Lux-Dev), SNV, the Netherlands Development Organization for their financial and technical support to this workshop. All other participating organizations are also thanked for their voluntary contributions to the travel costs of the 201 participants to this workshop. The Santi Resort provided a splendid background for the workshop.

Special thanks go to the taskforce who did all the preparatory and reporting work: Mr. Bandith Ramongkhoun, Mr. Michael Victor, Mr. Kamphai Manivong, Mr. Vongvilai Vongkhamsao, Mr. Houmchitsavath Sodarak, Mr. Souvanpheng Phommasane and Mr. Joost Foppes.

During the actual workshop, they received valuable assistance by a great number of additional staff from SNV and NAFRI, Mr. Martin Greijmans, Ms. Sengmayoulin Sysaykeo, Ms. Sako Xosanavongsa, Mr. Xaysana Inthavong, Mr. Vongpaphan Manivong, Mr. Kamphan Khounvilay, Mr. Sichan, Mr. Vilapong, Mr. Khanyasone, Mr. Kham-Aen Souvanxy and so many others who all did a marvelous job.

Last but not least, the taskforce wishes to express its appreciation for Mr. Surya Binajee from ANSAB, Nepal, who's lessons and advice on experiences with Market Information Systems (MIS) for Non-Timber Forest Products (NTFPs) in Nepal were the direct inspiration for organizing this workshop.

Recommendations of the NAFRI MIS workshop Luang Prabang, 5-6 July 2005:

National level

- There is a clear need for a national level task force to develop a framework and working mechanisms for national level MIS.
- There is clear call from the private sector for enabling policies at all levels such as 1) streamlining taxation through all levels 2) respect for contracts
- There was a call for a range of mechanisms to disseminate market information. This could include: radio programs for farmers and district/provincial and a national web-based system so information can be easily found both by potential investors and by local users.
- There is a need to negotiate with neighboring countries about improving trade agreements and transparency of pricing.

Provincial and District level

- Provinces should take a lead in collecting and disseminating market information. Typical elements of a local level MIS include:
  - Lists of priority products, quantities available or traded, potential of production and detailed information per product
  - List of traders, companies and other business providers and detailed information for each
  - Frequent newsletters distributed to all districts and villages on pricing and technical information
  - Activities to link farmers to markets including study tours, market chain analysis, stakeholder meetings at district level
  - Strengthen village level production and marketing groups and clustering of village groups
  - Regular publication of tax rates and other governmental regulations to make stakeholders aware at district and village level
  - Provincial and district authorities should enforce implementation of regulations which protect contracts between traders and farmers.

Projects

- Projects should support provincial and district level MIS initiatives as recommended above with capacity building and funding.
- Focus on awareness raising of marketing issues, including:
  - The benefits and constraints of contract farming
  - Government regulations for trading
  - Pricing issues linked to quality
  - Understanding basic market principles (issues of bulk trading, market chains, etc)
- Ensure promotion and extension efforts are coordinated with companies to ensure market.

Traders and Companies

- Form an association of companies to:
  - streamline and coordinate efforts
  - reduce impacts of "irregular" trading
  - improve coordination with government and other actors
  - Have more leverage to support governments policies
- Increase awareness on the importance of their role in poverty alleviation.

1 Introduction

A workshop on Market Information Systems (MIS) for agriculture and forest products in Lao PDR was held at the Santi Resort, Luang Prabang, 5-6 July 2005. The workshop was organized by the National Agriculture and Forestry Research Institute (NAFRI). NAFRI thanks the United Nations Food and Agriculture Organization (FAO), the Lao-Swedish Upland Agriculture and Forestry Research Program (LSUAFRP), the Lao-Luxembourg Development Organization (Lao-Lux) and SNV, the Netherlands Development Organization, and all other participating organizations for their support.

A total of 201 persons participated in the workshop. Of these, 31 came from trading companies, 24 were province and 35 district officers, 62 staff of development projects, 26 researchers and 17 other staff from various Government agencies in Vientiane. There were also 3 visitors from Vietnam and 3 from Thailand. Participants came mainly from nine Northern provinces: Luang Prabang, Xieng Khouang, Houaphan, Phongsali, Oudomxay, Luang Namtha, Bokeo, Sayabouli and Bolikhamxay. There were also some participants from the South: Khammouan, Savannakhet, Salavan and Champasak Provinces.

2 Rationale for this workshop

Lack of market information is a key bottleneck for economic development. It remains difficult to link farmers to markets if farmers lack information on prices, quality requirements and markets. It is difficult to promote national exports if potential foreign buyers cannot get information on resources available in Lao PDR. Other countries in the region have benefited from various forms of market information systems. Such systems are often relying on combined efforts of various stakeholders: primary producers, traders, government. NAFRI organized a workshop to gather stakeholders from the northern provinces of Lao PDR to discuss how local market information systems could be set up and complemented with a national level information system. A similar workshop is foreseen for the South in 2006.

3 Objectives

The aims of the workshop were:

- To identify market information needs and issues in Lao PDR
- To share experiences, concepts and expectations on impacts of MIS
- To identify and agree on follow-up activities that will lead to functioning MIS at district, province and national level

4 Workshop process and flow

The workshop was divided into four presentation sessions (mornings) and two discussion sessions (afternoons) over two days. Presentations of the first day focused on experiences with identifying issues and analyzing marketing chains, as well as linking farmers to markets. Presentations of the second day covered experiences with contract farming and concepts for setting up MIS at local and national level.

For the discussion sessions, the first day focused on identifying issues and sharing experiences (workshop objectives 1 and 2). Participants divided themselves in groups according to their role (traders, policy makers, potential information suppliers, frontline workers, end users). The second day focused on identifying follow up activities (objective 3). For this session, participants worked in small groups based on the province where they work (9 groups including one for Vientiane/national level and one for the Southern Provinces). Dr. Bounthong Bouahong, Director of NAFRI, closed the workshop by presenting a summary of the outcomes of the workshop in terms of recommendations for follow-up work.

5 Overview of the presentations

Session 1: Understanding the market chain in Luang Prabang Province

1 Overview Marketing Information Issues and Experiences in Luang Prabang Province. By: Mr. Houmpheng Phaphonsai, Director, Commerce Department, Luang Prabang Province.

Luang Prabang Province is centrally located in Northern mountainous Laos. Three types of products are exported:

- Long term products: timber and rubber trees
- Mid term products: livestock raising, fruits
- Short term products: Job's tears, sesame seed, maize, mulberry paper, soybean, sticklac and cardamom

Key issues to be resolved in marketing of these products are:

- Luang Prabang's central location results in high transport and export costs
- Human resources development to improve economic and social services
- Lack of quality and quantity products to supply customers

2 Marketing experiences of Wilaikul International Import/Export Company By: Mr. Bounephet Xayavong, director, and Mr. Viengxay Wilaikul, president, Wilaikul International Group.

Wilaikul company aims to develop a soybean industry in Lao PDR. There is a great demand for soybeans and soybean oil in Thailand and other countries in Southeast Asia. The cultivation of soybeans could be a sustainable and profitable alternative to slash-and-burn cultivation. The company will support farmers to grow soybeans under a contract farming model. Since 2004, the company has started testing the cultivation of selected varieties of soybeans with farmers in Luang Prabang Province. There was good cooperation with local authorities and villagers are interested. There still some problems to produce good quality soybeans as farmers need to learn more about best production techniques. There are also issues with the sales of soybeans, when some farmers who received seeds under contract from the company but sold their produce to third parties. The Government should give more support in providing extension services. The Government should also assist in enforcing the implementation of contracts and reducing losses through unregulated trade.

3 Market chain analysis and issues of agriculture production in Xieng Ngeun District, Luang Prabang. By: Dr. Bounthom Khounsy, CIAT/Charles Sturt University, Australia.

In January 2004 a field study was undertaken in Xieng Ngeun district, Luang Prabang Province, to analyze market chains of agricultural products, especially for soybeans.

The main findings were:

- There is not a clearly defined market information system operating in this district.
- The limited information, linkages, understanding, regulations and quality controls all impact on the ability to establish dependable domestic markets and also to integrate into valuable export markets
- The DAFO extension service requires knowledge of market systems if they are to give good timely advice to farmers.

- Market information is required by farmers if they are to embrace the market economy and risk trialling new crops, diversify production or engage in intensive farming practices.

4 Promotion of soybeans as a cash crop: is MIS enough? By: Kamphou Phouyavong, socio-economic researcher NAFRI-LSUAFRP.

A study was undertaken on the promotion of soybeans as a cash crop in Xieng Ngeun district, Luang Prabang. The objective of the study was to determine what factors in addition to MIS influence sustainable soybean production as a cash crop. The main recommendations of this study are:

- MIS should provide clear information to farmers (price is affected by quality, seasonality and demand)
- MIS should be supported by policy reviews
- Stakeholders should understand implication of having only one trader
- MIS should be complemented by appropriate technological information (on production and processing)
- Clear monitoring and feedback system should be defined

Session 2: Linking farmers to markets

5 Linking farmers to market: experience in peanut farming in Xieng Khouang Province. By: Ounkheo Phattamavong, Research Assistant, CIAT-SADU Project.

Typical agricultural extension approaches often focus on improving farmer technologies, which often take 3-5 years to develop. When marketing problems occur, it is too late to address them. CIAT's agro-enterprise approach works the other way round: it starts with an understanding of markets and acts upon it.

Instead of working village by village, CIAT used a territorial approach, working with a cluster of villages. They set up a committee of villager representatives. CIAT works with this committee to prioritize products, analyze market chains and determine possible actions in a participatory manner.

The case presented here is located in Xieng Khouang Province. In stakeholder meetings, villagers and local entrepreneurs selected peanuts as the most promising crop and identified ways to improve product quality and quantity. The response was impressive. Within one season, all five villages in one cluster were able to double their production of peanuts. They were able to delay selling to get a better price for their products and started to deal directly with larger traders in town.

Some farmers started setting up their own peanut shelling units. A local machine maker started a new enterprise by making peanut shelling machines. These are good examples of the emergence of new business development services. The agro-enterprise approach provides many good lessons learned:

- Working with village clusters to select products gives sufficient market impact
- Linking villages with traders ensures rapid expansion of production through better understanding of market demands and production constraints
- Rapid expansion of production created a demand for improved technologies

The main challenge remaining is how to scale up this approach. CIAT will continue to support district extension officers to become confident in applying this approach, both to new sectors (e.g. livestock) and to new provinces (Luang Prabang).

6 Provincial Maize Marketing Information System: a case from Sayabouli. By: Mr. Phonpaseuth Inthongxay, marketing officer, and Mr. Bounmy Rattanatray, National Project Director

The project "*Projet Commercialization et Appui du Développement Rural/Point d'Appui Sayabouli Sud*" (PCADR/PASS) supports farmers in four southern districts of Sayabouli to improve and commercialize agricultural production. A preliminary analysis of the marketing chains of maize and other export products revealed the follow key issues:

- Lack of transparency in price information makes farmers loose money
- Storage losses further reduce farmers profits
- Lack of on-farm processing reduces farmers ability to add value to products

To solve these problems, the project put in place systems for training extension workers, improved storage systems and a simple market information system (MIS). The MIS was set up in 14 villages. Every two weeks, market prices and other information is collected for 14 products in these 14 villages. At the same time, a fax with actual prices for these products is obtained by fax from the province agricultural office in Loei Province, Thailand, which is the main export destination. All this information is analyzed, summarized and sent back within two days to all 14 villages, in the form of a poster that is displayed on a signboard in each village. This system is implemented by the district commerce officer and one project staff member. Through this system, farmers were able to get better prices for their products.

Besides price information, the project also produced lists of all traders and companies involved in maize marketing, with names and telephone numbers. This booklet is a kind of "yellow pages" for maize marketing in Sayabouli.

The project also took farmers on study tours to Thailand, which resulted in a better understanding of the varieties of maize to be planted (hybrid vs non-hybrid). The project set up a system of distributing suitable planting materials to farmers. Appropriate storage barns made from local materials were also introduced, which reduce storage losses significantly.

In short, the approach of this project could be summarized as follows:

- 1) market chain analysis to understand issues and select key products
- 2) linking farmers to markets through study tours, keep this going
- 3) setting up a recurrent price information system with clusters of villages
- 4) selecting key activities to improve production (seed and storage), implement

7 Collection of agriculture marketing at the national level: Experiences from MAF. By: Mr. Souvan Hanephom, Head, Statistics Department, Ministry of Agriculture and Forestry.

The statistics department of the Ministry of Agriculture and Forestry (MAF) collects data the status of agricultural production as a support instrument for policy makers. Key statistics include: planned and actual production of key products, area planted, area damaged, yields, outputs. Other information collected included agricultural import and exports, local consumption, prices of inputs and outputs, agricultural tax

benefits. Annual reports are produced. A system has been set up that would allow for a comprehensive analysis of all key factors in agricultural marketing. For this system to work well, a number of issues need to be addressed:

- Capacity Building is still very important in Central and Provincial Levels
- Organization and Responsibilities need to be clarified
- Task forces/Focal Points should be set up at each Ministry concerned
- Linkages between MAF and Provinces/Districts need to be strengthened, there may also be links possible between existing national and international initiatives
- Data collection and Data processing need to be improved
- Analysis and interpretation needs to be improved
- Information outputs should be disseminated to a wider group of users
- MIS should also focus on contributions to Food Security and Poverty Alleviation

Session 3: Market information and contract farming

8 Experiences from Friends of the Uplands Farmers Company in Luang Namtha. By: Mr. Peter Dutton, Director, FUF.

Friends of the Upland Farmers (FUF) Company aims to promote production of agricultural and non-timber forestry products for which there are markets. FUF builds confidence with village producers by using clear contracts and honoring them through guaranteed prices and regular visits to producers—at least 3 times in each production season. FUF helps villagers to become better farmers through training and solving basic constraints (transportation, inputs, techniques). In doing so, the company contributes tax income to the Province.

Over the last three years, the volume of production has increased threefold and income of farmers has increased. Yet, a number of challenges remain:

- Producing enough: develop better transport and extension services, honoring contracts to build up “reasonable profits” along the marketing chain
- Producing quality: how to dry products in the rainy season, how to store them
- How to add value: finding markets, improve packaging and labeling

FUF invests in innovative technologies, e.g. Recirculating Batch Dryer, Grain Pro cocoon storage, Grainsafe rice barns etc.

From this experience, FUF requests support from all parties:

- Government:
  - Simplify the export process (now taxes and fees are time and cost consuming process, too high to make any profit)
  - Standardize tax laws and implement nationwide; make transparent
  - Help ensure the sanctity of production contracts with villagers (“harvest stealing” is a big disincentive for companies to really invest in agricultural production, 30-40% of products disappear through the “backdoor”)
- Projects:
  - If you want to give away free inputs to farmers, try to coordinate with companies active in your area where you are trying to do agricultural promotion in a sustainable way.
  - Don't forget private sector capacity: work with local companies whenever possible!
  - Cooperate with local companies to find markets, promote crops, and find commercially viable models of production.
  - Help equip district level departments.

1 Experiences in setting up marketing information on Cardamom in Phongsaly. By: CCL/PDDP.

Phongsali Province seems isolated by its mostly mountainous landscape and lack of roads. Yet many new export markets have opened up over the last few years for NTFPs going to China, as a result of initiatives of Chinese and local traders.

Prices fluctuate during the development of these new markets. E.g. in the case of cardamom (*Amomum* sp.), prices were strongly influenced by the disappearance of local State Pharmaceutical Companies in Xishuangbanna, China. A drop in price was the result. Nowadays, these societies have been replaced by private companies which has resulted in a recovery of the price. Still, traders dominate the markets and can manipulate information to their advantage, keeping producers in a state of ignorance on the realities of market chains.

The PDDP Project has started to support the district agriculture office in producing a two-monthly marketing news bulletin. The main focus of the newsletter has so far been on improving animal health. It is sent to all village veterinary workers and village heads in the district. The newsletter also contains data on prices of agricultural products at village level. These data are collected at market places and from traders. This allows all villages to know the price of agricultural products.

While this seems to have some good effects, the PDDP project proposes to have more in-depth market information bulletins to be broadcasted by the national radio stations from Vientiane and Luang Prabang. This would allow farmers in Phongsali to compare local prices with those in other provinces that also export the same products to China. It would also allow daily updates instead of once per two weeks.

9 Rapid changes in the NTFP market place of Phongsaly Province. By: Mr. Seng Hkum N Hkum, consultant, UNODC.

The North Phongsali Rural Development Project (UNODC/AD/LAO/01/F12) aims to eliminate opium production and reduce drug abuse in three districts (32 villages 977 households, 6320 persons). At present, 70% of these families are engaged in opium production, which provides 24% of their income. Other family income sources are: rice (21%), livestock (20%), NTFPs (9%), cash crops (4%) and others (13%). The project assists in agricultural development, infrastructures, opium demand reduction and public health, community development.

As the opportunities for increasing rice and livestock production are limited, NTFPs are the most obvious source for income generation to replace opium. Some 20 types of NTFPs are exported from the area, the most common are: Cardamom (*Amomum* spp), Agarwood (*Aquilaria* spp), Galangal Seeds (*Alpinia siamensis*), Nang Neou (Tipti) (*Boehmeria malabarica*), Houa Kaluk (*Amorphophallus Konjac*), Kheua Liang (?) and Pouak Bong (*Notaphoebe umbelliflora*).

Trade records show a rapid increase in the exports of these products. This increase leads to a rapid depletion of natural resources and many NTFPs now require conservation (e.g. rattans, orchids, agarwood). Both local communities and companies have started many initiatives to domesticate NTFPs and establish plantations. A list of villages and companies involved in this was presented.

NTFP trade and production could be strengthened by:

1. Organized production
2. Market Information and Information Exchanges
3. Enforcement of the Forest Management Regulation
4. Enforcement of Village Animal Raising and Community (Social) Disciplines
5. Technical Knowledge and Skills
6. Focused plan

**10 Experiences in developing a Province MIS from Bolikhamxay Province.
By: Mr. Vanvay Sitphaseuth, NTFP adviser, Lao-Luxembourg Project**

The Lao Luxembourg Project aims to support poverty alleviation in Bolikhamxay Province through the development of market-oriented production with a focus on cross-border trade with Vietnam and Thailand. The project implemented a rapid NTFP survey in 9 villages (5 in Bolikhan and 4 in Pakkading district). Main findings were:

- NTFPs are the main cash income source in 7 of the 9 villages surveyed
- The most important NTFPs for income are: 1) kisi damar, 2) mak tao edible sugar palm fruits, 3) rattans, 4) kheua hem, a medicinal vine producing berberine, 5) mak kho edible palm nuts, and 6) dragonblood, a Chinese medicine.
- Many NTFP resources are depleted through over-harvesting and deforestation
- Forest encroachment by outsiders is the most urgent issue for local people
- Villagers lack knowledge on marketing, sustainable management of NTFPs
- Villagers have little bargaining power in negotiating the price of NTFPs
- Villagers have some experience with processing of dried bamboo, boiling mak tao fruits and drying cardamom, there is also a good opportunity for bee-keeping
- Local authorities lack power and capacity to regulate NTFP marketing
- District authorities should promote village forest management systems

In June 2005, a province level inception meeting was held with 4 traders, 4 village headmen, 2 province staff, 3 district staff and 4 project staff. This group identified their main needs for market information. The example of a local MIS from Xayabouli (see presentation no. 6 above) was presented for discussion. Main outcomes were:

- Province statistics on agriculture and forestry exports are not clear
- Participants never coordinated together for seeking markets at province level
- This MIS is new knowledge for Bolikhamxay
- The main issues in marketing of Agriculture and Non-Timber Forest Products are:
  - Lack of development
  - Infrastructure development
  - Unfair pricing especially in comparison with northern provinces
  - Forest encroachment from shifting cultivation and over-harvesting
  - Illegal and legal logging
- Participants agreed that a MIS task force should be established and linked to other task forces in the country and central level. The taskforce will produce a work plan, developing a system for information exchange from Provincial to farmer levels. The plan will also contain activities to link villagers to markets.

Session 4: National level MIS for export Promotion

11 Cross-border trade and policy challenges. By: Dr. Leebor Leebouapao, National Economic Research Institute.

Cross-border trade is an important issue for the Lao Government. On the positive side, there seems to be a lot of potential for income generation through the development of economic "corridors" and other regional trade policies, e.g. the new

economic mechanism, AFTA-WTO import-export policy, border checkpoints policy. There are now 75 border checkpoints of which 15 international. To border trade promotion zones have been designated, one in Boten, Luang Namtha on the Lao-China border and one in Sepone, Savannakhet, on the Lao-Vietnamese border.

There is also a risk for some negative impacts, e.g. smuggling, illegal trade/trafficking, prostitution, illegal migration of labor, cultural influence from outside, hard competitions with imported goods.

The NERI tries to assist the Lao Government by implementing policy support studies. NERI would like to assist in the development of a national MIS.

12 MIS for natural products in South Asia. By: Mr. Surya Binayee, ANSAB, Nepal & Khamphay Manivong, NAFRI.

Experiences from Nepal show that there are four different types of MIS:

- Private Sector (Agro-enterprises). Strong points: sustainable funding, strong links to input supply and marketing. Weak points: not always focusing on poor farmers
- Government. Strong points: able to cover many sectors, potential for good service delivery. Weak points: often too broad, difficult to link to private sector
- Member-based organizations and services providers. Strong points: they cater to the needs of their members and get funding from them. Weak points: depend on already existing organizations, poor, unorganized villagers may not have access.
- Projects. Strong points: Focus on grassroots, best practices. Weak points: short time span, lack of sustainability.

The MIS for NTFPs in Nepal was developed by a membership organization: the Nepal Non-timber Forest Products Network (NNN), which represents over 50 development organizations and about 300 individual members. Market information on 32 products is collected weekly or monthly (depending on product) from 10 market centres in Nepal and India. In each of these 10 centres, local information providers transmit the information mainly by telephone and e-mail. The information is not only on prices, but also on demand, buyers, quality requirements, best practices on harvesting and processing technologies, marketing techniques, policies and regulations.

The information officer at ANSAB verifies and compares data from the 10 centres, and summarizes all data in a range of outputs: weekly price lists, market analysis reports, directory of entrepreneurs, product profiles and technical booklets. Dissemination takes place by a network of organizations, through e-mail, fax and post delivery, publication of magazines and bulletins, articles, websites, radio programs. Review and feedback on the functioning of the MIS are obtained by visits/interactions with various stakeholders and through regular review meetings with them.

The main impacts of the MIS for village collectors have been a better income from NTFP marketing through better pricing, product quality control, new harvesting and storage practices, enterprise development and identification of new market opportunities.

Lessons learned: MIS design should be based on the information needs of the users, through a multi-stakeholders process. Where possible the MIS should be fitted into existing systems and institutional context. E.g. where a network among private sector and other organizations already exists, the MIS could be build there. Setting

up an MIS alone is not enough- the information system should deliver actual changes in the way by which production and marketing are implemented. MIS should be integrated with enterprise and market development programs.

Challenges: Once an MIS is established, the main challenge is how to keep the system regularly and systematically updated. Another challenge is to remain future-oriented, identifying new opportunities. Last but not least, it is important to sustain funding mechanisms to keep the system going.

13 Plans and needs of Ministry of Trade and Export Promotion. By: Mr. Suksavanh Sayarath and Mr. Kikeo Vorlavongsa, Lao Trade Promotion Center, Ministry of Commerce.

The Export Promotion Centre (EPC) of the Ministry of Commerce aims at assisting both Government and Private Sector to promote exports for economic growth. Lao exporters need more access to trade information, e.g. export procedures, manufacturing process, lists/directories of buyers, statistics, trade fairs, market access to foreign markets, branding of products, intellectual property and copyright issues, trade regulations, quality standards, country profiles, new technologies.

Trade information is essential for all these tasks. The EPC has just started to set up a Trade Information System (TIS); a database is being set up. The TIS will collect, compile, organize and disseminate relevant and updated information to its customers. EPC will also train and educate customers in using information resources and services. EPC will promote networking with other national and international information services. EPC requests assistance from the province trade offices to enter data from each province.

EPC also produces “response papers” as part of the national export strategy for products such as coffee, agricultural products and herbal medicines. Typical recommendations from these papers include:

Coffee and coffee beans:

- Improve the packaging and labeling.
- Develop coffee plantations of specific coffee varieties (R&D).
- Strengthen the network of coffee plantations to develop cluster in coffee sector.

Agricultural Products:

- Allocate more land for agriculture in order to increase production capacity, especially of organic products.
- Strengthen agricultural schools to a higher level or set up a specialized university in agriculture since this sector is the most significant to the Lao people.

Medicinal Herbs:

- Strengthen know-how and transfer of knowledge and technology between existing exporters and potential exporters e.g. by instituting an association.
- Provide specific information on international quality standards of production and packaging.
- Support existing producers to focus their plantation on medicinal herbs for export.

6 Outcomes of day 1 discussion groups on market information needs

Participants were divided over six groups: 1) Companies, 2) Province staff, 3 District staff, 4) Researchers/trainers 5) National level information providers 6) Project staff. The last group consisted of more than 60 persons, therefore it was divided into two sub-groups, one consisting of foreign consultants and one of Lao project staff. The groups discussed the following key questions:

- 1) What are the issues in marketing of agriculture and forest products?
- 2) What are the market information needs of your group?
- 3) What are benefits do you expect from improved market information systems?

The outcomes of these discussions are summarized below.

Summary of group discussions on market issues and information needs

	Issues	Information needs	Expected benefits/ impacts
Group 1: Companies	<ul style="list-style-type: none"> • Problem of unregistered small traders, • Systems for taxation of companies and implementation of regulations, • Price setting, • Low productivity, • Low quality of products, • Limited validity of contracts, • Lack of basic infrastructures, • Lack of processing, • Village producers are not market-oriented lack of technology 	<ul style="list-style-type: none"> • Information on markets (quantity and quality) according to season and production area, • Quality demands, • market regulations and policies, • Meetings and workshops at province level 	<ul style="list-style-type: none"> • Stakeholders will be better informed on market opportunities and production techniques
Group 2: Province staff	<ul style="list-style-type: none"> • Lack of data on product quality, price, • Methods of data collection, • Lack of coordination between projects and offices, • Lack of credit facilities, • Problems with middlemen, • Unstable markets, • Lack of market and transport infrastructure, • Lack of supportive regulations, • Lack of technology for product processing 	<ul style="list-style-type: none"> • Prices along the chain, • Lists of buyers, • Information of product quality, • Seasonal changes in markets • Size and location of sources of raw materials 	<ul style="list-style-type: none"> • More correct planning of production, • Better focus in extension for marketing of products, • Ensure markets, • More confidence among producers to produce for markets • More equal distribution of benefits from agricultural trade, • Better linking of farmers to markets
Group 3: District Staff	<ul style="list-style-type: none"> • District officers lack capacity to improve market access, • Lack of data on prices, technical skills, • Nobody takes responsibility for MIS 	<ul style="list-style-type: none"> • Prices, • Supply, • Demand, • Seasonality, • Policy and Regulations 	<ul style="list-style-type: none"> • More efficient marketing chains, • Effective policies from the Government • Reduce costs of production • More capacity to understand markets • Better opportunities for exchanging experiences

	Issues	Information needs	Expected benefits/ impacts
Group 4: Research/Trainers	<ul style="list-style-type: none"> • Lack of market information, • Poor production and harvesting techniques, • Lack of price guarantees, • Poor infrastructure 	<ul style="list-style-type: none"> • Market information, • More efficient production and harvesting techniques, • More efficient and supportive regulations along the marketing chain 	<ul style="list-style-type: none"> • Better decision making ability on investments, • More bargaining power for village producers, • Stable markets for agricultural products
Group 5: National level Service Providers	<ul style="list-style-type: none"> • Lack of detailed data, • Lack of regulations, • No effective provision of market information, • Lack of human resources to collect and disseminate market information, • Nobody is responsible for this task, • No assessments or reviews are made of the situation, • No mechanisms for information exchanging market information, 	<ul style="list-style-type: none"> • Data on production • Costs, prices, • Improved technology for production and harvesting, • Indicators of the efficiency of production, • Details of production for each product, • Supportive and efficient policies and regulations, • Up-to-date information on demand from buyers, • Statistics of export and import, • Information on export support measures 	<ul style="list-style-type: none"> • Improved market information to users • Easier access to market information • Improved coordination between Government and Private Sector • Transparency in policies and regulations at all levels
Group 6: Development Projects	<ul style="list-style-type: none"> • Lack of data, networking, dissemination of market information • Government agencies lack budgets to work on MIS • Very little experience exists on MIS in Laos, • Policies and regulations are not geared to promote market production, • Responsibilities are not clear • Infrastructures are weak • Quota systems do not provide enough protection to investors against unregistered traders • Few models and mechanism in place to promote rural micro-enterprises • Very few examples of product quality improvement are ready for up-scaling, • Very few companies are ready to invest in product processing 	<ul style="list-style-type: none"> • Market demand, prices, quality requirements, seasonality, • Information on trade regulations and their logic, • Models for improving market infrastructures, • Information and training capacity for more efficient production methods, • Economic methods to calculate profitability, • Capacity to set up websites 	<ul style="list-style-type: none"> • Increased production according to market demand, • Better production planning, • Reduce illegal trading, • More choices in production for markets, • Correct price structures, • More funds raised for investment, • Better networking and information exchange, • Human resources developed, • Databases for market information are set up, • Small business development supported, agricultural sector becomes a model for others, well organized production groups

7 Outcomes of day 2 discussion groups on planning MIS activities

A: Working group on National level taskforce

A national MIS taskforce should be set up to collect and disseminate market information throughout the country. It is important to establish clearly which organizations will be responsible for building an MIS, who can contribute to data collection, processing and dissemination and how these institution could co-operate smoothly. A small preparatory taskforce (see below) has been nominated.

Name	Organization
Bandith Ramongkhoun	NAFRI
Thongsavath Boupba	NAFES
Savan Hangphom	MAF
Leeber Leebouapao	National Economic Research Institute (NERI)
Souksavanh	Lao Export Promotion Center (LEPC)
?	National Statistics Center
Michael Victor	Lao-Swedish Upland Agriculture and Forestry Research Project
Thibault Ledecq	FAO
Joost Foppes	SNV

This taskforce should undertake the following tasks:

- Organize a national meeting between national level stakeholders to explore planning requirements for a national MIS and to assign tasks to appropriate institutions, mechanisms for creating a steering committee, etc.
- Support province MIS workshops, especially for the Southern Provinces
- Develop a national vision and goals for a national MIS
- Develop an analytical framework identifying the various MIS functions
- Inventory existing sources and capacity for collecting marketing information
- Inventory existing capacity for handling information and producing usable outputs
- Identify priority actions to improve data collection, processing and dissemination
- Work out best practices for facilitating information exchange between provinces and central level
- Identify possible sources of technical and financial support

The taskforce will organize its first meeting not later than September 2005.

B: Working group on Southern Provinces

Participants from the Southern Province learned a lot about agriculture and forestry marketing issues and activities in the North. They also learned about MIS and about ways to set up a regional workshop on MIS. They propose to have a similar workshop for the southern provinces: Attapeu, Sekong, Champasak, Salavan, Savannakhet and Khammouan, to be held in Pakse around February 2006. The objectives would be to exchange experiences in marketing, identify issues and solutions and agree on activities leading towards MIS development in the Southern Provinces. Stakeholders to be invited include: Ministry of Trade, Province Departments of Trade, Agriculture, Finance, Tax, Police, NGOs, Projects, Farmers. This workshop should cover at least three days: one to explore issues, one to work on data analysis and developing solutions and one to organize MIS activities. Agenda and registration forms should be sent out well in advance of the meeting. Export companies and Foreign Aid supported Projects in the South could contribute to the costs of this event.

C: Individual Province MIS Development Plans**1 Luang Prabang Province**

Activity	How	Who will lead	Who will support	Target group	When
Set up a Province level MIS for agricultural products	-Collect info -Process -Disseminate by radio, TV and newspaper	-Commerce and Agriculture departments	- members of Chambre of Commerce -traders - Government -Foreign projects	-Farmers -Traders -Export companies, -Consumers	Start in August 2005

2 Xieng Khouang Province

Activity	How	Who will lead	Who will support	Target group	When
Collect basic information in Province: -existing production -potential production	-market chain surveys with groups of producers for key priority products	Marketing taskforce: -agriculture -commerce -planning -finance -companies	-Government -International Projects -Registered Companies -Other entrepreneurs	-Clusters of producers -Companies -Wholesale -Retailers -Processing -Foreign and local buyers	August 2005 to October 2005
Analyze and Summarize Data	Province and District level workshops	-Taskforce -Province -Districts -Companies	-Government -Projects -Companies -Traders		November to December 2005
Disseminate Market information	-Exchange workshops four times per year -Village signboards -Radio programs in various minority languages	-Taskforce -Province -Districts - Companies -Village clusters -Culture Department	-Government -International Projects -Registered Companies -Other entrepreneurs	Farmers Businesses Government	January 2006

3 Houaphan Province

Activity	How	Who will lead	Who will support	Target group	When
Establish links to surrounding provinces in Laos and Vietnam	Market chain analysis on: Soybean, Maize, Rice "khai noi", Benzoin, Vegetable "Oy ling", Bitter bamboo shoots, Mushrooms	Commerce Planning Agriculture	SNV SIDA ADB Local Companies	<i>Lao PDR:</i> Vientiane Xieng Khouang Luangpabang Oudomxay <i>Vietna :</i> Xe Bi La La Thenghua Nge Anh	September to November 2005
Province MIS workshop	-Invite various stakeholders -Discuss options for adding value -select taskforce members	Commerce Planning Agriculture	SNV SIDA ADB Local Companies	Villagers Traders NGOs Projects Government	Before December 2005
Create MIS taskforce	Set up systems, training needs				January 2006
Train staff	Implement training				April 2006
Test MIS	Collect data over 12 months				May to June 2006
M&E	Workshop				July 2006

4 Phongsali province

Activity	How	Who will lead	Who will support	Target group	When
Collect regular market information on forest & agriculture products	Prepare formats, train staff, set up a taskforce, Province/ district staff collect monthly market information	Planning Commerce Agriculture	Government Companies	Farmers Traders All relevant Government offices	October 2005
Produce a marketing newsletter	Cardamom, Mak kha, Kheua tipti, Benzoin, Agarwood Sesame, Maize, Sugarcane, Livestock	PDDP Project and Commerce Department	PDDP		October 2005

5 Oudomxay Province

Activity	How	Who will lead	Who will support	Target group	When
Set up an MIS network	Organize workshop at province level with all stakeholders: Traders, PAFO, farmers	-Province Agriculture & Forestry Office (PAFO) -OCISP	OCISP	All stakeholders: Farmers, Government, Traders, Companies	Before the end of 2005
Market surveys	Collect data from Government, Farmers, Traders, Foreign Buyers	-PAFO -OCISP staff -marketing experts	OCISP	DAFO, PAFO, farmers	June 2005 to January 2006
Links to surrounding provinces	Study tours, market chain analysis especially for Maize and Peuak meuak	-PAFO -OCISP staff -OCISP marketing experts	OCISP	Luangnamtha, Bokeo, Luang Prabang, Vientiane, Xiengkhouang Phongsali	June 2005 to January 2006

6 Luang Namtha Province

Activity	How	Who will lead	Who will support	Target group	When
Province kick-off MIS workshop	-Venue -Participants -Time -Budget -Taskforce	Province Commerce Department with taskforce	-GTZ Project -EU Project -Companies -Province (join taskforce)	-Companies -All relevant departments -Projects -Farmers	End of August 2005
Our report on this MIS workshop	-Write report	Participants from Luang Namtha			End of July 2005
-Province Workshop -Collect data -Set up committee	-announce to all - pre-meetings -agree action plan -assign responsibilities	Province Commerce Department	Province, Companies GTZ Project, EU Project	Government Projects Companies Farmers	First week of August
Implement local MIS	-collect data -analyze data -disseminate market information	-Commerce -Finance-Tax -MIS team	Companies Province, Projects	Villagers	September 2005 to April 2006
M&E	-report				May 2006
Evaluation workshop	-review and adjust MIS				June 2006
Study tour	To Luang Prabang				June 2006

7 Bokeo Province

Activity	How	Who will lead	Who will support	Target group	When
Set up a Province level MIS	province workshop set up taskforce divide tasks, roles	-Province Agriculture Office	- GTZ project - local companies -Government	-Government -Projects -Companies -Farmers	October 2005
Raise funds, prepare budgets	-write project plan -set up taskforce -train staff -implement MIS -disseminate -evaluate	Province MIS team	Any projects interested to support	MIS team	February 2006
-Set up a website - Exchange workshop with other provinces	-design website -organize inter-province workshop -engage international MIS expert	Province MIS team	MIS Centre <i>Key products:</i> 1 maize, 2 livestock, 3 soybean, 4 peanuts	Luangnamta Oudomxay, Sayabouli Thailand, China, Myanmar	2006

8 Sayabouli Province

Activity	How	Who will lead	Who will support	Target group	When
Province MIS for 14 products	-14 villages -20 producer groups	Committee: Province 1 District: 2	PCADR/PASS, Province, Districts	Farmers Export traders	July 2005 to July 2006
Exchange experiences with 9 provinces of North Laos and Thailand (market chains)	Maize, Job's tears, Sesame, Peanuts, Red beans, Cotton, Soybean, Castor beans, Black beans, Garlic, Ginger, Paper mulberry	Committee: Province 1 District: Commerce 1 Agriculture 1	<i>Laos:</i> Luang Prabang, Oudomxay, Luang Namtha, Phongsali, Xieng Khouang, Vientiane <i>Thailand:</i> Loei, Korat, Phayao, Nan, Uttaradith		
Train staff	Market analysis		\$3000 budget PCADR/PASS		

9 Bolikhamxay Province

Activity	How	Who will lead	Who will support	Target group	When
Set up a Province level MIS (Oct.2005)	-Stakeholder meeting -divide tasks, roles, agree how to implement	- Province Governors Office	-Province Government -Lao-Lux Project	-Ch.of Com. -Agriculture -Planning -Finance -Commerce	October 2005
MIS Action Plan	-Collect and analyze data -Radio messages -MIS signboards in all villages -SMS-based info systems - computer database	MIS team	-Province Government -Lao-Lux Project	-Farmers -Traders -All relevant departments -Ministry of Commerce -Other provinces with MIS	2006
Monitoring and Evaluation	-build M&E team -monitor benefits to target groups -exchange experiences	Province and delegates from other provinces	-Province Government -Lao-Lux Project		

8 Conclusions of the workshop

A great number of organizations provided ideas and experiences on MIS through presentations and discussions in this workshop. From these cases, a few **common elements** seem to emerge for improving market access of rural producers:

- Identifying products, identifying traders, mapping out marketing chains, overviews of market information per province or district
- Training extension staff and farmers in market survey and micro-enterprise skills
- Linking farmers to markets, strengthening farmer groups, clustering villages, exchange visits, study-tours to traders in neighboring countries, etc.
- Identifying options for adding value by planned production, improving quality, processing, storage, making business plans, etc.
- Agreements between stakeholders to circulate market information frequently at local levels by regular workshops, a weekly market information sheet, etc.
- Arrangements for contract farming, supply of inputs and technical information,
- Transparent, streamlined and supportive trade quota and tax policies
- National level information databases, policy support mechanisms

A great number of market issues and market information needs were identified during the working group discussions on the first day of the workshop. (see chapter 6 above). The **main issues** in marketing of agriculture and forestry products are:

- Low incomes because of low productivity and dependence on foreign markets
  - Village producers are not market-oriented
  - Low productivity and low quality, lack of technology , processing,
  - Unstable markets, low prices
  - Limited validity of contracts, investors not protected against small traders
  - Lack of basic infrastructures, lack of credit facilities,
  - Lack of regulations that support market development
- Lack of mechanisms to access market information:
  - Lack of data on product quality, price, methods of data collection,
  - No assessments or reviews are made of the situation,
  - No mechanisms for information exchanging market information,
  - District officers lack capacity to improve market access,
  - Nobody takes responsibility on Market Information, no budgets available
- Lack of models for successful rural market development:
  - Lack of coordination between stakeholders
  - Few models and mechanism in place to promote rural micro-enterprises
  - Few examples of product quality improvement are ready for up-scaling,
  - Very few companies are ready to invest in product processing

The **main market information needs** of various stakeholders consist of:

- Information on markets (quantity and quality) according to season and area,
- Quality demands, efficient production, storage, processing methods
- Prices along the chain,
- Lists of buyers,
- Market regulations and policies,
- Meetings and workshops at province level
- Size and location of sources of raw materials

The **main expected benefits** of improved MIS are seen to be:

- Reduction of rural poverty:
  - More confidence among producers to produce for markets
  - Better linking of farmers to markets
  - More capacity to understand markets and market opportunities
  - Reduced costs and losses of production
  - More equal distribution of benefits from agricultural trade
  - More bargaining power for village producers,
  - Better focus in extension for marketing of products,
  - Better decision making on investments, more funds for investment
- Accelerated economic growth:
  - More efficient marketing chains, more diverse and stable markets,
  - Increased production according to market demand,
  - Small business development supported, agricultural sector becomes a model for others, well organized production groups
- Improved Governance:
  - More correct planning of production,
  - Correct price and taxations structures, reduced illegal trading,
  - Transparency and efficiency in policies and regulations at all levels
  - Improved coordination between Government and Private Sector
- Human resource development:
  - Human resources developed,
  - Databases for market information are set up,
  - Easier access to market information
  - Better opportunities for exchanging experiences and networking

On day two of the workshop, working groups came up with a large number of concrete action plans for various provinces and national level (see chapter 7 above).

Participants agreed on a set of **recommendations** for the development of Market Information Systems (see first page of this report). They could be summarized as:

- 1) **National level information providers** should develop a national level task force to develop a framework and working mechanisms for national level MIS
- 2) **Government** should establish enabling policies at all levels, especially to streamline taxation through all levels, to enforce respect for contract arrangements, etc.
- 3) **Provinces and Districts** should take the lead in developing local MIS
- 4) **Projects** should support provincial and district MIS initiatives with capacity building and funding, ensure good coordination with the private sector
- 5) **Traders and Companies** should form an association of companies to coordinate with Government and other actors

9 List of participants

No.	Name	Position	Organization	Province	Category	Telephone	e-mail
1	Mr. Ahong	Trader		Phongsaly	Company		
2	Mr. Alan Bemo	Director	NPI	Bokeo	Company	084 211373	
3	Mr. Aloun Phonvisay	Fisheries Adviser	Fisheries Department	Vientiane	Researcher	021 215015	aloun98@hotmail.com
4	Mr. Amphaichit	Head DAFO			District		
5	Mr. Anou Southivong	Head of Trade Office	Luang Namtha Province	Luang Namtha	Province	020 5686426	
6	Mr. Bandith Ramangkoun	Head Information Services	NAFRI	Vientiane	Researcher	020 2211317	bandith@nafri.org.la
7	Mr. Bart Verweg	Photographer	SNV	Vientiane	Project	021 413290	
8	Dr. Blesilda Calub	Farming Systems Component	NAFRI	Vientiane	Researcher		bmcalub@laotel.com
9	Mr. Boualaphan	Research assistant	CIAT SADU	Xieng Khouang	Project	020 2002277	
10	Mr. Boualong Inthavongsa	Deputy head Planning dept.	Luang Namtha Province	Luang Namtha	Province	020 5401095	
11	Mr. Boualong Onthaviengsak	Assistant	Trade group Viengkham	Luang Namtha	Company		
12	Mr. Bounephet Sayavong	Director	Vilaikhoun Company	Luang Prabang	Company	071 252383	
13	Mr. Bounethane	Head of Commerce	Bokeo Province	Bokeo	Province		
14	Mr. Bounhom	Trader	Laowilai company	Bokeo	Company	020 5684082	
15	Mr. Bounleut Khommavane	Deputy Chief Cabinet	Paek District	Xieng Khouang	District	020 5472964	
16	Mr. Bounlouan	Deputy head Planning dept.	Luang Prabang Province	Luang Prabang	Province	020 5619935	
17	Mr. Bounmy Rattanatray	National Project Director	PCADR-PASS	Sayabouri	Project	020 5522335	
18	Mr. Bounmy Souvannalangsy	Xieng Khouang PAFO	PAFO Xieng Khouang	Xieng Khouang	Province	020 5583355	
19	Mr. Bounthan Inthavong	Deputy head Commerce	Bokeo Province	Bokeo	Province	020 5784059	
20	Mr. Bounthavi Douangphaisi	Lecturer	Faculty of Forestry, NUOL	Vientiane	Training	020 5619253	thavi_@hotmail.com
21	Dr. Bounthom Khouns	Researcher	PAFO Luang Prabang	Luang Prabang	Researcher	020 5670795	bountom@hotmail.com
22	Dr. Bounthong Bouahome	Director	NAFRI	Vientiane	Researcher	021 770084	bounthong@nafri.org.la
23	Mr. Bounyong Malaivong	NRM Adviser	GTZ RDMA	Luang Namtha	Project	020 5672079	bounyong@gtzrural.org
24	Mr. Champi Leuangvihane	Province Coordinator	MPDLC	Luang Namtha	Project	020 5586106	
25	Mr. Chanhom Manithong	TA for Agriculture	GTZ RDMA	Bokeo	Project	020 5784888	chanhsom@gtzrural.org
26	Mr. Chansouk Chantaxai	Deputy head Planning dept.	Sing District	Luang Namtha	District	030 5735360	
27	Mr. Chantavong Nyanyongkai	Trader	Phongsaly Trader	Phongsaly	Company	020 5874633	
28	Mr. Chanthong Keopaseuth	Head of planning dept.,	Nalae	Luang Namtha	District		
29	Dr. Charles Alton	Researcher	ADB Nam Ngum	Vientiane	Project	020 5502440	alton97@loxinfo.co.th
30	Mr. Chit	Office staff	MPDLC	Luang Prabang	Project	071 212209	
31	Ms. Chitpasong Kousomsavath	Lecturer	Fac. of Agriculture, NUOL	Vientiane	Training	020 2245552	vonglatsamy@yahoo.com
32	Mr. Choy Chiem	Project Manager	Concern	Bokeo	Project	020 9870016	bird@laotel.com
33	Mr. Cor Hanssen	Country Director	CIDSE	Vientiane	Project		cor@cidselao.org
34	Mr. Dam Tuan	Vice - Director	CHESH	Luang Prabang	Project	47 715690	ofdam@yahoo.com
35	Mr. Daniel Talje	Socio Economic Component	NAFRI	Vientiane	Researcher	020 771576	d_talje@yahoo.se
36	Dr. Din Duc Thuan	Director Social Forestry	Xuan Mai Univeristy	Vietnam	Project	084 840043	sfsp.xm@hvnvn.vn
37	Mr. Donechanh Nanthavong	Head of Phoukoud DAFO	Phoukoud District	Xieng Khouang	District		
38	Ms. Duangchith Viravongsa	FAO Consultant	FAO	Vientiane	Project	020 5689740	duangchith@yahoo.com
39	Mr. Duangpaseuth	Researcher	NERI	Vientiane	Researcher		
40	Mr. Eddie Vernon	Marketing Advisor	OCISP -Lao Consulting	Oudomxay	Company	020 5666162	durian@kknet.co.th
41	Mr. Henk Renes	CTA	Asia Urbs II/ADUC	Luang Prabang	Project	020 5772877	hrenes20@hotmail.com
42	Mr. Hongthong Silivath	Project Coordinator	VFI	Salavan	Project	021 452080	yfisal@laotel.com
43	Mr. Houmchitsavath Sodarak	Director	NAFREC	Luang Prabang	Researcher	020 5570076	

No.	Name	Position	Organization	Province	Category	Telephone	e-mail
44	Mr. Houmpheng Phaponsay	Head of Trade Office	Luang Prabang	Luang Prabang	Province		
45	Mr. Inkeo Vongpavadi	Trader	Nalae District	Luang Namtha	Company		
46	Mr. Issala Bounsang	Marketing officer	FAO-TCP	Luang Prabang	Province		
47	Mr. Joachim Lagerquist	IT Adviser	LSUARFP	Vientiane	Project		joachim@nafri.org.la
48	Mr. Joost Foppes	NTPF adviser	SNV	Vientiane	Project		
49	Mr. Julien Rossard	Agro technical advisor	CCL PDDP	Phongsaly	Project	020 5619762	
50	Mr. Kaisone Vongkhamheng	Director	PAFES Luang Prabang	Luang Prabang	Province		
51	Mr. Kamphone Sengdala	NTPF researcher	FRC, NAFRI	Vientiane	Researcher	020 5499292	khamphone01@yahoo.com
52	Mr. Kamphoui Phonexay	Director	Pak Xeuang Agric. College	Luang Prabang	Training		
53	Mr. Ken Nicholson	NTPF MA&D consultant	RECOFTC	Thailand	Project	66 61549738	ken@knicholson.net
54	Mr. Kenekeo Sayarath	Agronomist	CCL PDDP	Phongsaly	Project	020 2402382	
55	Ms. Keo Lamphou	Deputy Director	Sayamphai Company	Luang Prabang	Company	020 354304	
56	Mr. Keo Sanaphay	Head of Trade Office	Chompet district	Luang Prabang	District	020 2356519	
57	Ms. Keomany Phamanolak	Deputy Head Information	Fisheries Research Station	Vientiane	Researcher	021 215015	
58	Mr. Keomany Vixiane	NSS	NSS	Vientiane	Company		v.keomany@nss.laos.com
59	Mr. Keopithoun Phounsavanh	Project staff	Concern	Bokeo	Project	020 563243	
60	Mr. Khamdeng Onemavong	TA for NRM	GTZ RDMA	Bokeo	Project		
61	Mr. Khamdeng Onemavong	NRM Adviser	GTZ RDMA	Bokeo	Project	020 5787574	
62	Mr. Khamfeua Silivong	Administrator	FRC NAFRI	Vientiane	Researcher	020 5478006	feua1307@yahoo.com
63	Mr. Khamfuea	Information Service Unit	FRC	Vientiane	Researcher		
64	Mr. Khamla Phanvilai	Vice Dean	Faculty of Forestry, NUOL	Vientiane	Training	021 770096	phanvilai@hawaii.edu
65	Mr. Khamlek Phetnyaseng	Director	LAP		Project	020 5803096	
66	Mr. Khammi Phengengdam	Engineer	FUF	Luang Namtha	Company	086 42155	
67	Mr. Khamouan Luangsithidet	Director	CARE PARUA	Sayabouri	Project	020 5518604	
68	Mr. Khampha Chanthilath	Head Farming Systems	NAFRI	Vientiane	Researcher		
69	Mr. Khamphanh	Agriculture Officer	Namo District	Oudomxay	District		
70	Mr. Khamphao Thongchanh	Evaluation Unit	PCADR-PASS	Sayabouri	Project	020 2434401	074 211803
71	Mr. Khamphay Manivong	Director, IMSPD	Information Section, NAFRI	Vientiane	Researcher	020 5513138	khamphay.m@nafri.org.la
72	Mr. Khampheng Chantavong	Head Commerce	Bounneua District	Phongsaly	District		
73	Mr. Khampheng Luangsulivong	Chief of Cabinet	Pakkading District	Bolikhambay	District	020 5450082	
74	Ms. Khampheng Vilayvan	Deputy Team Leader	OCISP finance team	Oudomxay	Province	020 5782945	
75	Mr. Khamphone Moulanmai	Head Agroforestry Research	FRC NAFRI	Vientiane	Researcher	020 580075	kphonemou@yahoo.com
76	Mr. Khamphou Phouiyavong	Acting head Socioeconomy	NAFRI	Vientiane	Researcher	021 770078	khamphou_p@hotmail.com
77	Mr. Khamphouvanh	NCA Staff	NCA	Bokeo	Province	084 211429	
78	Mr. Khamvoud Samaiboun	Deputy Head	Bolisat pattana pheut pon	Luang Prabang	Company	020 5570437	
79	Mr. Khampoury	Director	B. Songseum Muang Sing	Luang Namtha	Company	020 5785746	
80	Mr. Khamravath Keopanya	DAFO	Meuang District	Bokeo	District	084 211753,	020 5783806
81	Mr. Khamray	NCA Staff	NCA	Bokeo	Province	084 211429	
82	Mr. Khamring Sorasouk	District Commerce Officer	Ken Tao District	Sayabouri	District	020 6720116	
83	Mr. Khamthan Tadaovong	Department of Agriculture	DoA/MAF	Vientiane	Policy		
84	Mr. Khamvilay	DAFO	Paktha District	Bokeo	District	084 211753,	020 5483838
85	Mr. Khankeo Khulavong	Head of Commerce Section	Commerce Department	Oudomxay	Province		
86	Ms. Khankham Douangsila	Deputy Country Director	CIDSE	Vientiane	Project	020 2000577	khankham@cidselao.org
87	Mr. Khenekeo Syarath	Local Technical Adviser	CCL PDDP	Phongsaly	Project	020 2402382	syarath105@yahoo.com

No.	Name	Position	Organization	Province	Category	Telephone	e-mail
88	Mr. Khietsami Sombouthaseng	Head of crops, PAFO			Province	020 5684719	
89	Mr. Khonechanh Phantanavong	Head DAFO	Phoukoud District	Xieng Khouang	District	061 570399	
90	Mr. Kikeo Vorlavongsa	Information Officer	Export Promotion	Vientiane	Policy		kikeo_v@yahoo.com
91	Mr. Laikhamouan Khinaphone	Paksaeng Dpty Gov	Luang Prabang	Luang Prabang	District		
92	Dr. Latsami Boupha	Lecturer Forest Economy	NUOL	Vientiane	Training	020 7714041	
93	Dr. Leeber Leebouapao	Director	NERI	Vientiane	Researcher	020 2212075	leeberleebouapao@yahoo.com
94	Mr. Lek Vongsa	District Governor	Phongsaly district	Phongsaly	District	020 9996029	
95	Mr. Lune Keomany	Director	Bordertrade Ken Tao	Sayabouri	Company	044 241843	
96	Mr. Maichai Chantapasot	Head of Trade Office	Viengpoukha Trade Office	Luang Namtha	District	020 588372	
97	Mr. Maodi	Deputy Project Director	UNODC	Phongsaly	Project		
98	Mr. Marc Renault	Consultant	Lao Consulting Group	Vientiane	Project		
99	Ms. Maria Miguel Ribeiro	Researcher	OCISP- CIAT	Oudomxay	Researcher	020 5870991	m.m.ribeiro@cgiar.org
100	Ms. Marije Boomsma	Associate Expert PSD	EU MPDLC	Luang Prabang	Project	020 5770031	mjboomsma@hotmail.com
101	Mr. Martin Greijmans	NTFP adviser	SNV	Vientiane	Project		mgreijmans@snv.org.la
102	Mr. Michael van den Berg	GTZ/ PSD advisor	GTZ RDMA	Luang Namtha	Project	020 5770013	mkvandenbergh@hotmail.com
103	Mr. Michael Victor	Information services	NAFRI	Vientiane	Researcher	020 5526693	omichael@loxinfo.co.th
104	Mr. Mike Carroll	Chief Technical Advisor	Lao American Project	Phongsaly	Project		
105	Mr. Mike Dine	Field Adviser	IUCN NTFP Project	Vietnam	Project		
106	Mr. Nam kham	Deputy governor	Long District	Luang Namtha	District	020 5792054	
107	Ms. Nonglak Phongsavath	Managing Director	Bolisat Bokeo Pattana	Bokeo	Company	020 5696191	
108	Mr. Nori Kitamura	Forestry Adviser	JICA-DOF	Vientiane	Project	021 219512	nori@laotel.com
109	Mr. Norman Welsh	Consultant	Lao Consulting Group	Vientiane	Project		nwelsh@laopdr.com
110	Mr. Ounkeo Phattamovong	CIAT	CIAT	Vientiane	Project	020 5510864	o.pathammavong@cgiar.org
111	Mr. Palamy	Head of Agriculture office	GTZ RDMA	Bokeo	Province		
112	Dr. Paolo Pasicolan	Forestry Adviser	LSUARFP	Vientiane	Project	021 250845	paolopasicolan@yahoo.com
113	Mr. Peter Dutton	Director	FUF	Luang Namtha	Company	086 42155	prdutton@psmail.net
114	Mr. Peter Jones	Land Management Program	NAFRI	Vientiane	Researcher	020 5629140	prjones@laotel.com
115	Mr. Phakdi Sodsavay	Project Coordinator	UNODC NPADP	Phongsaly	Project	020 5454302	
116	Mr. Phathachone Keophutavong	Head of Administration	PAFO	Bolikhambay	Province	020 5652398	
117	Mr. Phengchanh Pantalangsi	Head Commerce		Sayabouri	District		
118	Mr. Phengphan Thavongsi	Deputy head Commerce	Sayabouri Province	Sayabouri	Province	020 5677055	
119	Mr. Phetxay Phetxompheng	Technician	UNODC	Houaphan	Project	020 5764581	
120	Ms. Phondavan	Assistant	CIAT	Oudomxay	Researcher	020 2400796	
121	Mr. Phonepraseuth Inthonexay	Marketing officer	PCADR-PASS	Sayabouri	Project	020 2434323	
122	Mr. Phonexay Vannadeth	Head DAFO	Pakseng district	Luang Prabang	District	020 5771382	
123	Mr. Phoui Visonnavong	National Director PDDP	CCL PDDP	Phongsaly	Project	088 21 00 14	
124	Mr. Phoulamphon Thianglamai	DD of Trade & Commerce	Bolikhambay district	Bolikhambay	District	020 2337364	
125	Mr. Phousit	Extension officer	FORCOM	Luang Prabang	Project	020 5622666	psitvong@yahoo.com
126	Mr. Phouthone Sopthathilath	Head Capacity Building	NAFRI	Vientiane	Researcher	020 5507763	Phouthone.s@nafri.org.la
127	Mr. Phuangsuwanh Sinyavong	Economic Consultant	OCISP -Lao Consulting	Oudomxay	Company		
128	Mr. Poom Pinthep	Capacity Building Assistant	RECOFTC	Thailand	Project	66 2 9406700	ftcppt@ku.ac.th
129	Mr. Richard Schmid	Int'l Project Officer	Lao-Luxembourg IRDP	Bolikhambay	Project	020 2332201	laolu006@laotel.com
130	Mr. Ronnakorn Triraganon	Capacity Building Coordinator	RECOFTC	Thailand	Project	66192340073	orot@ku.ac.th
131	Mr. Sakda	Administrator	GTZ RDMA	Bokeo	Project	084 211499	sakda@gtzrural.org
132	Ms. Sako Xosanavongsa	market access adviser	SNV	Vientiane	Project		txosanavongsa@snv.org.la

No.	Name	Position	Organization	Province	Category	Telephone	e-mail
133	Mr. Sali Singsavanh	Director Extension	NAFES	Vientiane	Training	020 2246255	
134	Mr. Samly	Vice - Director	Bolisat khanka khoueng	Bolikhamsay	Company	020 5552034	
135	Mr. Santisouk Hobkob	Trader	NPI	Bokeo	Company	084 211373	
136	Mr. Savay Phimmasone	Forestry Officer	FAO-TCP	Savannakhet	Province	020 5530246	
137	Mr. Saysamone Thikakone	District Governor	Pakseng district	Luang Prabang	District	020 5571013	
138	Mr. Seng Hkum N Hkum	Project Consultant	UNODC	Phongsaly	Project	020 5513985	
139	Mr. Seng Muang	Head of Trade Office	Long Trade Office	Luang Namtha	District		
140	Mr. Sengkham Vilaxay	Deputy Director DAFO	Sayabouri district	Sayabouri	District	020 5700730	
141	Mr. Sianouvong Savatvong	Head of Forestry Section	PAFO	Luang Prabang	Province	071 212016	sianouv@yahoo.com
142	Mr. Siphon Keobounthan	Head, District Commerce	Viengkham district	Luang Prabang	District		
143	Mr. Sisavath	Head of DAFO	Bolikhamsay district	Bolikhamsay	District		
144	Mr. Sisavath Phantaboun	Head DAFO	Bolikhamsay district	Bolikhamsay	Province	020 9802234	
145	Mr. Sisongkham Mahathirat	National Director LSUARFP	NAFRI LSUARFP	Vientiane	Researcher	020 5513523	Sisongkham.m@nafri.org.la
146	Mr. Sithpaseuth Maniphone	National Project Director	Lao-Luxembourg IRDP	Bolikhamsay	Project	020 5552170	laolu011@laotel.com
147	Mr. Siviengxam Phenphoungma	Deputy Director Planning	UNODC-SCSPP	Houaphan	Project	020 5664447	unodcd35@laotel.com
148	Mr. Sivone Bouddachanh	Khoun dep. governor	Khoun District	Xieng Khouang	District	020 5473695	
149	Mr. Somboun Sonelitthideth	Head of Khoun DAFO	Khoun District	Xieng Khouang	District	020 5761829	
150	Mr. Somchanh Hongmani	Trader	Viengkham district	Luang Prabang	Company		
151	Mr. Somchith Malalay	MPDLC Translator	EU MPDLC	Luang Prabang	Project		
152	Mr. Somdi Douangpasith	District Governor	Xieng Ngeun District	Luang Prabang	District	020 2242971	
153	Mr. Somdy Sitthilath	Deputy District Governor	Paek District	Xieng Khouang	District	020 5561267	
154	Mr. Somkhith Chaleunephon	Lecturer	Pak Xeuang Agric. College	Luang Prabang	Training	071 212773	
155	Mr. Somneuk	Trader		Phongsaly	Company	020 5688408	
156	Mr. Sompheng	Asst. Head PCU	Province	Luang Namtha	Province		
157	Mr. Somphone Bounmixay	Head DAFO	Phongsaly district	Phongsaly	District	020 5688402	
158	Mr. Somphone Ounmisay	Head of agriculture	Phongsaly district	Phongsaly	District		
159	Mr. Somphong Bounphasy	Agriculture Officer	GAPE	Champasak	Project	020 5697574	
160	Mr. Somphong Chanthavong	Forestry Officer	FAO-TCP	Savannakhet	Province		
161	Mr. Somphong Pradichit	Director PAFO	Luang Prabang	Luang Prabang	Province		
162	Mr. Somvang Vorlavong	Assistant to PCU	GTZ RDMA	Luang Namtha	Project	020 2390221	pheng7000@hotmail.com
163	Mr. Sonekeo Manithong	Director	Bolisat Bolikhamsay	Bolikhamsay	Company	020 9970011	daolp@laotel.com
164	Mr. Sonlay Khanthavivanh	NSS	NSS	Vientiane	Company	02024388887	k.sonlay@nsslaos.com
165	Ms. Soudalath Phonpachith	Journalist	Vientiane Times	Vientiane	Training		
166	Mr. Souklati Sisaneth	Lecturer	Forest Faculty, NUOL	Vientiane	Training	020 2411126	souklaty@yahoo.com
167	Ms. Souknida Soutoki	Forestry expert JVC	Souphanouvong Univ.	Luang Prabang	Training	020 243073	jvckmn@laotel.com
168	Mr. Souksavanh Sayarath	Chief Trade Information	Lao Export Promotion Centre	Vientiane	Policy	021 216207	suksaya@yahoo.com
169	Mr. Soulisay	Deputy head Commerce	Province		Province	020 5893019	
170	Mr. Souvan Hanephom	Director, Statistics Division	MAF	Vientiane	Policy		
171	Mr. Souvanh	Researcher	CIAT	Luang Prabang	Researcher		
172	Mr. Souvanpheng Phommasane	NTFP marketing adviser	SNV	Vientiane	Project	020 5682886	
173	Mr. Stuart Ling	Program Co-ordinator	VECO	Bokeo	Project	084 211753	
174	Mr. Surya Binayee	Regional MIS Expert	ANSAB Nepal	Nepal	Project		SuryaBinayee@ansab.org
175	Mr. Syphanh Keobounthan	Head of Trade Office	Viengkham district	Luang Prabang	District		
176	Mr. Thibault Ledecq	FAO Expert	FAO	Vientiane	Project	020 2413102	victib@laotel.com
177	Ms. Thiphaphone Phetmany	Managing Director	EDC	Vientiane	Company	021 251050	edclao@laotel.com

No.	Name	Position	Organization	Province	Category	Telephone	e-mail
178	Mr. Thong Ae Khannamxay	Director Commerce	Muang Nalae	Luang Namtha	District		
179	Mr. Thongfanh Phongsavath	National Co-director	EU MPDLC	Luang Prabang	Project	020 5570114	
180	Mr. Thongpad	Head Trade Dept	Sing District	Luang Namtha	District	020 5786096	
181	Ms. Thongsavath Boupaha	Deputy Head Extension	NAFES	Vientiane	Training	021 732156	thongsavathboupaha@yahoo.com
182	Mr. Thouthone Vongvisouk	Lecturer NTFPs	NUOL	Vientiane	Training	020 5607597	thvongvisouk@hotmail.com
183	Ms. Tik Prometta	Marketing Officer	FUF	Luang Namtha	Company	086 211155	
184	Mr. Tit Sai	Trader		Phongsaly	Company	020 5787677	
185	Mr. Tom Love	General Manager	NPI	Bokeo	Company	020 5883841	tlove@gawab.com
186	Mr. Tu Minh Tiep	Field Officer	IUCN NTFP Project	Vietnam	Project	084 3690675	tuthiep@yahoo.com
187	Ms. Vansy Senyavong	Project Community Adviser	VECO	Bokeo	Project	084 211753	
188	Mr. Vanthong Singhalath	Deputy governor	Phoukoud District	Xieng Khouang	District	020 2344154	
189	Mr. Vanvay Chitchareune	NTFP Advisor	Lao-Luxembourg IRDP	Bolikhamxay	Project	020 5619609	
190	Mr. Vayo	Director	Cotton Company	Luang Prabang	Company	020 5571028	
191	Mr. Viengxay Wilaikul	President	Vilaikhoun Company	Luang Prabang	Company	020 5528838	wwilaikul@hotmail.com
192	Mr. Vilaiphone	Trader		Xieng Khouang	Company	020 5472017	
193	Mr. Vongdeuan	Technician	VFI	Salavan	Project	034 211038	
194	Mr. Vongpaphanh Manivong	Socio Economic Component	NAFRI	Vientiane	Researcher	020 5620246	vongpaphanmanivong@hotmail.com
195	Mr. Vongvilai Vongkhamsao	National Director NWFP	FAO	Vientiane	Project	020 5604759	vongvilai_v@nafri.org.la
196	Mr. Wessel Huisjes	Consultant	FUF-SNV	Luang Namtha	Company	086 211155	
197	Mr. Willie Bourne	SADU	CIAT	Vientiane	Project		w.bourne@cgiar.org
198	Mr. Xay Vongsa	Phonexay District Coordinator	MPDLC	Luang Prabang	Project	020 5672755	
199	Mr. Xayavong Chanthasone	Finance director	PCADR-PASS	Sayabouri	Project	020 5778829	
200	Mr. Xaysana Inthavong	Deputy Director	NAFREC	Luang Prabang	Researcher		
201	Ms. Yayoi Fujita	CBNRM coordinator	NUOL IDRC	Vientiane	Training	021 770086	yayoi@laopdr.com

Cross—boundary exports from the northern provinces of Laos

mostly to China and Thailand: mak tao palm fruits, cardamom, sugar cane, timber, rice handicrafts

Transit via Thailand to China: wood products, cardamom

Transit via Thailand to China: maize, soybeans

Export to Thailand: sesame, job's tears, beans, mak neng (cardamom)

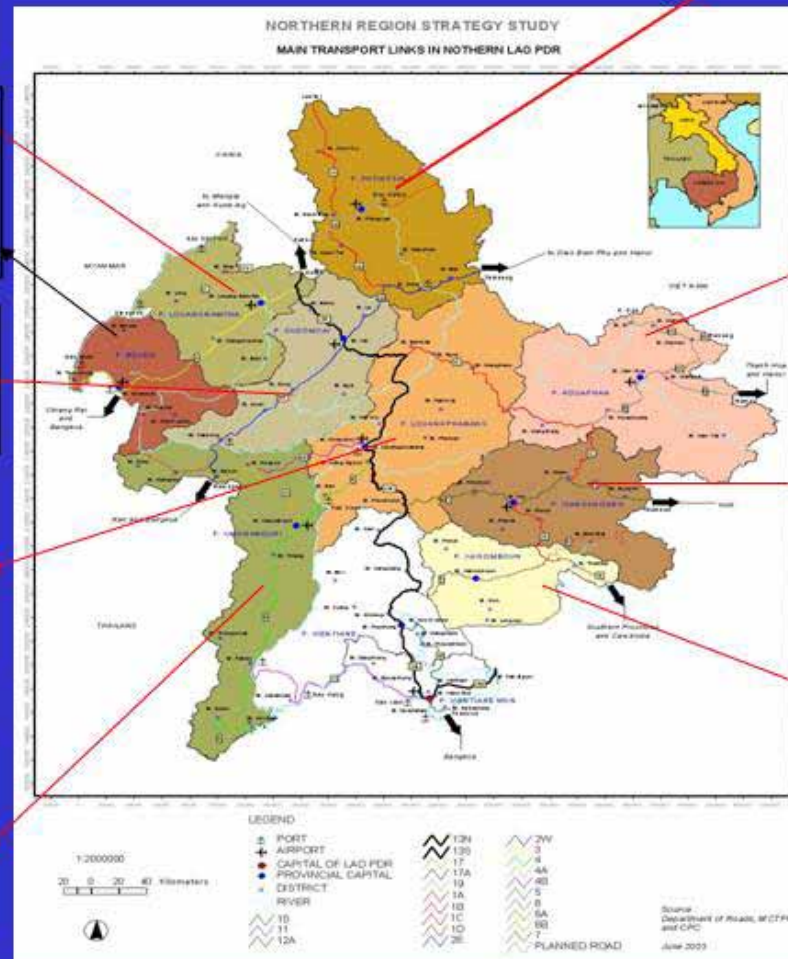
Export to Thailand: sesame, job's tears, beans, mak neng (cardamom)

85% of exports go to China: cardamom, sugar cane, livestock, sesame, honey, handicrafts, chilies, tea

Most exports to Vietnam some transit to France: soybeans, maize, peanuts, cardamom

Export to Vietnam: rice, maize, livestock, tuber crops

Exports to Thailand and Vietnam: Timber and Non—timber Forest Products

Source: Dr. Leeber Leebouapao, National Economic Research Institute (NERI)

*ກອງປະຊຸມ ຄວາມຄິດລິເລີ່ມ ໃນການນຳໃຊ້ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ
ການຕະຫຼາດ (MIS) ສຳລັບຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ເຊິ່ງໄດ້ຈັດຂຶ້ນທີ່ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ໃນລະຫວ່າງ
ວັນທີ 5-6 ກໍລະກົດ 2005*

ບົດລາຍງານ ກອງປະຊຸມ

ໂດຍ: ໂຢດ ໂປເປັດສ໌ ແລະ ສຸວັນເພັງ ພົມມະສານ

ຂໍ້ສະເໜີແນະນອງສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ (NAFRI) ກ່ຽວກັບກອງປະຊຸມລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດທີ່ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ລະຫວ່າງວັນທີ 5-6 ກໍລະກົດ 2005.

ກຸ່ມລະດັບຊາດ:

- ໃນລະດັບຊາດແມ່ນມີການກຳນົດລະອຽດກ່ຽວກັບໜ້າວຽກສະເພາະກິດເພື່ອພັດທະນາຂອບວຽກ ແລະ ກິນໄກການເຮັດວຽກຂອງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ໃນລະດັບປະເທດ.
- ເຫັນໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງວ່າການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ພາກສ່ວນເອກະຊົນມີສ່ວນຮ່ວມທາງດ້ານນະໂຍບາຍໃນທຸກໆລະດັບເຊັ່ນວ່າ:
  - 1) ມີຄວາມເຫັນກ່ຽວກັບພາສີອາກອນໃນທຸກໆລະດັບ 2) ການນັບຖືສັນຍາຕ່າງໆ.
- ຍັງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີກົນໄກການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດເຊັ່ນວ່າ: ການເຜີຍທາງວິທະຍຸໃຫ້ຊາວກະສິກອນ, ປະຊາຊົນໃນເມືອງ, ແຂວງ ແລະ ທົ່ວປະເທດໄດ້ຮັບຟັງ. ພ້ອມທັງມີລະບົບຖານຂໍ້ມູນໃນ ເວບໄຊ ທີ່ງ່າຍໃນການຄົ້ນຫາຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ນັກລົງທຶນຕ່າງໆ.
- ຍັງມີຄວາມຕ້ອງການເຈລະຈາກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານໃກ້ຄຽງກ່ຽວກັບການປັບປຸງຂໍ້ຕົກລົງທາງດ້ານການຄ້າແລະຄວາມໂປ່ງໃສທາງດ້ານຫຼັກການຕ່າງໆ

ກຸ່ມລະດັບເມືອງ ແລະ ລະດັບແຂວງ

- ແຂວງຕ່າງໆ ຄວນມີຜູ້ນຳພາໃນການເກັບກຳ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ແລະ ອົງປະກອນຂອງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດລະດັບທ້ອງຖິ່ນລວມມີ:
  - ລາຍຊື່ຂອງຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນບຸລິມາສິດ, ປະລິມານທີ່ມີ ຫລື ຈຳນວນທີ່ເປັນສິນຄ້າ, ຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນທ່າແຮງ ແລະ ລາຍລະອຽດທາງດ້ານຂໍ້ມູນຕ່ຳຜະລິດຕະພັນ.
  - ລາຍຊື່ຂອງພໍ່ຄ້າ, ບໍລິສັດ ແລະ ທຸລະກິດຂາຍສົ່ງ ແລະ ລາຍລະອຽດຂອງແຕ່ລະຂໍ້ມູນ
  - ຄວາມຖີ່ຂອງການແຈກຢາຍຈົດໝາຍຂ່າວໃຫ້ບ້ານ ແລະ ເມືອງຕາມຫຼັກການ ແລະ ວິຊາການທາງດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ
  - ກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ຈະເຊື່ອມຕໍ່ຊາວກະສິກອນເຂົ້າຫາຕະຫຼາດ, ລວມທັງການໄປທັດສະນະສຶກສາເບິ່ງຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດ ແລະ ການຈັດປະຊຸມກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆໃນລະດັບເມືອງ.
  - ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຜະລິດຕະພັນລະດັບບ້ານ, ກຸ່ມທາງການຕະຫຼາດ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.
  - ຈັດພິມເອກະສານທາງດ້ານອັດຕາພາສີອາກອນແລະລະບຽບຫຼັກການຂອງລັດເພື່ອໃຫ້ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆໃນລະດັບບ້ານ ແລະ ເມືອງຮັບຊາບ.
  - ພະນັກງານລະດັບເມືອງ ແລະ ແຂວງຄວນຈະປະຕິບັດຕາມລະບຽບຫຼັກການ ຊຶ່ງເປັນການປົກປ້ອງສັນຍາທີ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ບັນດາພໍ່ຄ້າເຊັ່ນກັນ

ກຸ່ມໂຄງການຕ່າງໆ

- ບັນດາໂຄງການຕ່າງໆຄວນຈະໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດໃນລະດັບເມືອງ, ລະດັບແຂວງດ້ວຍການເລີ່ມຕົ້ນໃຫ້ຄຳແນະນຳເພື່ອສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ທຶນຮອນ.
- ສຸມໃສ່ຄວາມຮັບຮູ້ບັນຫາທາງດ້ານການຕະຫຼາດລວມມີ:
  - ຄຸນປະໂຫຍດ ແລະອຸປະສັກທີ່ຈະໄດ້ຮັບຈາກການເຮັດສັນຍາສອງສິ້ນກັບຊາວກະສິກອນ
  - ລະບຽບຫຼັກການທາງດ້ານການຄ້າກັບຂອງລັດຖະບານ
  - ບັນຫາທາງດ້ານລາຄາກັບຄຸນນະພາບ
  - ຄວາມເຂົ້າໃຈຫຼັກການພື້ນຖານຂອງຕະຫຼາດ(ບັນຫາເລື່ອງຊື້ຂາຍຍົກ ຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດແລະອື່ນໆ)
- ຕ້ອງມີຄວາມພະຍາຍາມໃນການຊຸກຍູ້ແລະສົ່ງເສີມບໍລິສັດຕ່າງໆໃຫ້ມີການປະສານງານກັບຕະຫຼາດເປັນຢ່າງດີ.

ຢູໂຣ ມາດຕະຖານ

ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ໃຫ້ຄວາມອຸປະຖຳເຊັ່ນວ່າ: ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (FAO), ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເຂດພູດອຍ ລາວ-ສະວີເດັນ (LSUAFRP), ໂຄງການພັດທະນາຮອບດ້ານ ລາວ-ລຸກຊຳບວກ (Lao-Lux), ອົງການພັດທະນາຂອງປະເທດເນເທີແລນ (SNV) ທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນທາງດ້ານການເງິນກໍ່ຕັ້ງ ວິຊາການຕ່າງໆເຂົ້າໃນກອງປະຊຸມລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ແລະ ອີກເທື່ອໜຶ່ງຂໍຂອບໃຈມາຍັງອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການອອກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ແທນກອງຈຳນວນ 201 ທ່ານ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ, ແຕ່ວັນທີ 5-6/07/05, ທີ່ຈັດຂຶ້ນຢູ່ໂຮງແຮມ ສັນຕິ ລິສອດ.

ພິເສດຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງໜ່ວຍງານສະເພາະກິດ ແລະ ຄະນະຈັດຕັ້ງພິທີການຕ່າງໆຜູ້ທີ່ກະກຽມກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວເຊັ່ນ: ທ່ານ ຄຳໄພ ມານີວົງ, ທ່ານ ບັນດິດ ຣາມັງກູນ, ທ່ານ ໄມເຄີນ ວິກເຕີ, ທ່ານ ວົງວິໄລ ວົງຄຳຊາວ, ທ່ານ ທຸມຈິດສະຫວາດ ໂສດາຮັກ, ທ່ານ ສຸວັນເພັງ ພິມມະສານ ແລະ ທ່ານ ໂຢດສ໌ ໂປເປັດສ໌.

ການດຳເນີນກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະບໍ່ປະສົບຜົນສຳເລັດໄດ້ຖ້າຫາກຂາດການຊ່ວຍເຫຼືອອັນມີຄ່າຈາກພະນັກງານ SNV ແລະ ພະນັກງານວິຊາການຂອງສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເຊັ່ນວ່າ: ທ່ານ ມາຕິນ ເກັກແມນ, ທ່ານ ນາງ ແສງມາຢູ່ລິນ ສີໄສແກ້ວ, ທ່ານ ນາງ ທິບພາພອນ ຊໍຊະນະວົງສາ, ທ່ານ ໄຊຊະນະ ອິນທະວົງ, ທ່ານ ວົງປະພັນ ມານີວົງ, ທ່ານ ຄຳພັນ ຄູນວິໄລ, ທ່ານ ສິຈັນ, ທ່ານ ວິລາວົງ, ທ່ານ ກັນຍາສອນ ແລະ ທ່ານ ຄຳແອນ ສຸວັນໄຊ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນໆທີ່ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືຢ່າງໜ້າປະທັບໃຈເປັນຢ່າງຍິ່ງ.

ທ້າຍສຸດນີ້ແຕ່ຍັງມີອີກສິ່ງໜຶ່ງທີ່ລົມບໍ່ໄດ້, ຄືຂໍສະແດງຄວາມຂອບອີກຂອບໃຈມາຍັງທ່ານ ສຸລິຍາ ບິນາຍີ ທີ່ມາຈາກ ANSAB ປະເທດເນປານ, ຜູ້ທີ່ມີບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບປະການທາງດ້ານລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ກ່ຽວກັບຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ (NTFPs) ຂອງປະເທດເນປານ ເຊິ່ງທ່ານໄດ້ນຳເອົາບົດຮຽນທີ່ມີຄ່າດັ່ງກ່າວນັ້ນມາເຜີຍແຜ່ໃນກອງປະຊຸມ.

ວຽງຈັນ, ກໍລະກົດ 2005

ຂໍ້ສະເໜີແນະຂອງສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (NAFRI)

ກ່ຽວກັບກອງປະຊຸມລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ.....2

ກຸ່ມລະດັບຊາດ

ກຸ່ມລະດັບເມືອງ ແລະ ລະດັບແຂວງ

ກຸ່ມໂຄງການຕ່າງໆ

ກຸ່ມພໍ່ຄ້າ ແລະ ບໍລິສັດ.....3

ພາກສະເໜີ

1. ເຫດຜົນໃນການຈັດກອງປະຊຸມໃນຄັ້ງນີ້.....3

2. ວັດຖຸປະສົງ

3. ຂະບວນການດຳເນີນງານ ແລະ ການໄຫລວຽນຂອງກອງປະຊຸມ.....4

4. ພາບລວມຂອງບົດສະເໜີຕ່າງໆຂອງແຕ່ລະທ່ານ.....5

ວາລະປະຊຸມທີ 1: ການເຂົ້າໃຈຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດ ຂອງແຂວງຫລວງພະບາງ

1. ພາບລວມຂອງບັນຫາຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດແລະປະສົບປະການຕ່າງໆ

ໃນແຂວງຫລວງພະບາງ, ນຳສະເໜີໂດຍທ່ານ ທຸມເພັງ ພະຜົນໄຊ, ຫົວໜ້າພະແນກການຄ້າແຂວງຫລວງພະບາງ.

2. ປະສົບປະການທາງດ້ານການຕະຫຼາດຂອງບໍລິສັດ ວິໄລກູນ ອິນເຕີ ຂາເຂົ້າ-ຂາ

ອອກ ທ່ານ ບຸນເພັດ ໄຊຍະວົງ, ຫົວໜ້າອຳນວຍການບໍລິສັດ ແລະ ທ່ານ. ວຽງໄຊ ວິໄລກູນປະທານບໍລິສັດ ແລະ ກຸ່ມວິໄລກູນສາກົນ.

3. ການວິເຄາະຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດ ແລະ ບັນຫາຕ່າງໆຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ

ໃນເມືອງຊຽງເງິນ, ແຂວງຫລວງພະບາງ. ນຳສະເໜີໂດຍທ່ານ. ນາງ ດຣ. ບຸນຕອນ

ກຸນສີ, ໂຄງການ CIAT/ Charles Sturt University, Australia.....6

4. ການສົ່ງເສີມການປູກຖົ່ວດິນເພື່ອໃຫ້ເປັນພືດເສດຖະກິດ: ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ

ການຕະຫຼາດມີພຽງພໍແລ້ວບໍ່? ສະເໜີໂດຍທ່ານ. ຄຳພູ ຜຸຍຍາວົງ, ນັກຄົ້ນຄວ້າດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມທີ່ NAFR-LSUAFRP

ວາລະປະຊຸມທີ 2: ການເຊື່ອມຕໍ່ຊາວນາເຂົ້າຫາຕະຫຼາດ.....7

5. ການເຊື່ອມຕໍ່ຊາວນາເຂົ້າຫາຕະຫຼາດ: ປະສົບປະການໃນການປູກຖົ່ວດິນຂອງຊາວ

ກະສິກອນແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ສະເໜີໂດຍທ່ານ. ອຸ່ນແກ້ວ ພັດຕາມາວົງ, ຜູ້ຊ່ວຍດ້ານ
ການຄົ້ນຄວ້າໂຄງການ CIAT CESADUD

6.ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດສາລີຂົ້ນແຂວງ: ກໍລະນີຂອງແຂວງ ໄຊຍະບູລີ
ນຳສະເໜີ ໂດຍທ່ານ. ພອນປະເສີດ ອິນທອງໄຊ, ພະນັກງານການຕະຫຼາດ ແລະ
ທ່ານ. ບຸນມີ ລັດຕະນະໄຕ ຫົວໜ້າໂຄງການຝ່າຍລາວ.....8

7. ການຂັດເລືອກຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນກະສິກຳໃນລະດັບປະເທດ: ປະສົບປະການ
ຈາກ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ສະເໜີໂດຍທ່ານ. ສະຫວັນ ຫານພິມ ຫົວໜ້າ
ພະແນກສະຖິຕິ, ກົມແຜນການ.....9

**ວາລະປະຊຸມທີ 3: ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ແລະ ການເຮັດສັນຍາ
ສອງສົ້ນກັບຊາວກະສິກອນ.....11**

8.ປະສົບປະການຂອງ ບໍລິສັດເພື່ອນຊາວກະສິກອນເຂດເນີນສູງແຂວງຫລວງນ້ຳທາ
ສະເໜີ ໂດຍ ທ່ານ. ປິເຕີ ດຸຍຕັນ, ຫົວໜ້າອຳນວຍການບໍລິສັດ FUF.

9.ປະສົບປະການໃນການສ້າງຕັ້ງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດກ່ຽວຜະລິດຕະ
ພັນໝາກແຫ່ງຂອງແຂວງ ຜົງສາລີ ສະເໜີໂດຍ: CCL/PDD.....12

10.ການແປປຸງຢ່າງໄວວາຕະຫຼາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນແຂວງຜົງສາລີ. ນຳສະເໜີ
ໂດຍທ່ານ. ແຊງກິງ (Mr. Seng Hkum N Hkum) ທີ່ປຶກສາຂອງ UNOCD.....13

11.ປະສົບປະການໃນການພັດທະນາ MIS ຂອງແຂວງບໍລິຄຳໄຊ, ນຳສະເໜີໂດຍ
ທ່ານ. ວັນໄຊ ສິດປະເສີດ, ທີ່ປຶກສາທາງດ້ານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ໂຄງການ
ລາວ-ລຸກຊຳບວກ.....14

**ວາລະປະຊຸມທີ 4: ການສົ່ງເສີມລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ MIS ໃນລະ
ດັບຊາດ.....15**

12.ການຄ້າ-ຂ້າມຊາຍແດນ ແລະ ບັນຫາທາງດ້ານນະໂຍບາຍຕ່າງໆ, ນຳສະເໜີ
ໂດຍ ທ່ານ. ດຣ. ລິເບີ ລິປົວປາວ, ຮອງຫົວໜ້າ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເສດຖະກິດ
ແຫ່ງຊາດ.

13.ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ສຳລັບຜະລິດພັນທີ່ໄດ້ຈາກທຳມະ
ຊາດໃນ ຂົງເຂດ ເອເຊຍຕາວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ນຳສະເໜີໂດຍທ່ານ. ສຸລິຍາ ປິຍາມີ
ANSAB, ຈາກ ປະເທດເນປານ ແລະ ທ່ານ. ຄຳໄພ ມານີວົງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ
ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.....16

14.ແຜນການຕ່າງໆ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງກະຊວງການຄ້າ ແລະ ການສົ່ງເສີມ ການສົ່ງອອກ. ນຳສະເໜີໂດຍ ທ່ານ. ສຸກສະຫວັນ ໄຊຍະລາດ ແລະ ທ່ານ. ກິແກ້ວ ວໍລະວົງສາ, ສູນສົ່ງເສີມການຄ້າລາວ, ກະຊວງການຄ້າ.....	17
--	----

5. ຜົນຂອງມື້ທີ 1 ການສົນທະນາກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການຂໍ້ມູນຂ່າວສານ

ການຕະຫຼາດ.....	19
----------------	----

- ກຸ່ມທີ 1: ບໍລິສັດຕ່າງໆ
- ກຸ່ມທີ 2: ພະນັກງານຂັ້ນແຂວງ
- ກຸ່ມທີ 3: ພະນັກງານຂັ້ນເມືອງ
- ກຸ່ມທີ 4: ນັກຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນັກສຶກສາ
- ກຸ່ມທີ 5: ໃຫ້ບໍລິການລະດັບຊາດ
- ກຸ່ມທີ 6: ໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆ

6. ຜົນສຳເລັດຂອງມື້ທີ 2 ວັນທີ່ກຸ່ມສະເພາະກິດໄດ້ສົນທະນາກັນກ່ຽວກັບການວາງ

ແຜນດຳເນີນຂອງ MIS.....	22
-----------------------	----

- ກ: ໜ້າວຽກຂອງກຸ່ມສະເພາະກິດລະດັບຊາດທີ່ຈະເຮັດ
- ຂ. ກຸ່ມສົນທະນາຊຸມແຂວງທາງພາກໃຕ້
- ຄ. ແຜນການພັດທະນາ ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ MIS ຂອງແຕ່ລະແຂວງ
  - 1. ແຂວງຫລວງພະບາງ
  - 2. ແຂວງຊຽງຊວາງ
  - 3. ແຂວງຫົວພັນ
  - 4. ແຂວງຜົ້ງສາລີ
  - 5. ແຂວງອຸອົມໄຊ
  - 6. ແຂວງຫລວງພະບາງ
  - 7. ແຂວງບໍ່ແກ້ວ
  - 8. ແຂວງໄຊຍະບູລີ
  - 9. ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ

7. ການສະຫຼຸບສັງເຂບໂດຍຫຍໍ້ກອງປະຊຸມ.....30

8. ລາຍຊື່ນັກສຳມະນາກອນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ 34

ກຸ່ມພັດທະນາ ແລະ ບໍລິສັດ

- ຈັດຕັ້ງສະມາຄົມນັກທຸລະກິດມີ:
  - ພະຍາຍາມ ປັບປຸງ ແລະ ປະສານງານໃຫ້ຄ່ອງແຄ້ວກວ່າເກົ່າ
  - ມີການຫຼຸດຜ່ອນການຄ້າຜິດກົດໝາຍ "ຜິດລະບຽບຫຼັກການ"
  - ຕ້ອງມີເຄື່ອງກະຕຸກຊຸກຍູ້ນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ
- ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ໃນບົດບາດທີ່ສຳຄັນໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຈົນ

• ພາກສະໜີ

ກອງປະຊຸມ ຄວາມຄິດລິເລີ່ມໃນການນຳໃຊ້ ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ສຳລັບຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໃນ ສປປ ລາວເຊິ່ງໄດ້ຈັດຂຶ້ນທີ່ ສັນຕິ ລີສອດ, ແຂວງຫຼວງພະບາງໃນລະຫວ່າງວັນທີ 5-6 ກໍລະກົດ 2005. ໂດຍການເປັນເຈົ້າພາບຂອງສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (NAFRI) ໃນນັ້ນຍັງໄດ້ຮັບການອຸປະຖຳຈາກ ອົງການ ສປຊ ອາຫານ ແລະ ກະເສດ (FAO), ໂຄງການພັດທະນາຮອບດ້ານລາວ-ລຸກຊຳບວກ (Lao-Lux), ແລະ ອົງການພັດທະນາຂອງປະເທດ ເນເທີແລນ (SNV).

ຈຳນວນນັກສຳມະນາກອນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມລວມທັງໝົດມີ 201 ຄົນ. ມີຕົວແທນຈາກບໍລິສັດການຄ້າທັງໝົດມີ 30 ຄົນ, 24 ຄົນແມ່ນຕົວແທນຈາກແຂວງ ແລະ 35 ຄົນຕົວແທນຈາກເມືອງ, 62 ຄົນມາຈາກໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆ, 27 ຄົນແມ່ນນັກຄົ້ນຄວ້າ, 17 ແມ່ນຕົວແທນລັດຖະບານໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ນອກຈາກນັ້ນແລ້ວຍັງມີຜູ້ສັງເກດການຈາກວຽດນາມ 3 ທ່ານ ແລະ ມາຈາກປະເທດໄທ 3 ທ່ານ. ນັກ ສຳມະນາກອນມາຈາກແຂວງຕ່າງໆມີຄື: ແຂວງຊຽງຂວາງ, ຫົວພັນ, ຜົ້ງສາລີ, ອຸດົມໄຊ, ຫຼວງນ້ຳທາ, ບໍ່ແກ້ວ, ໄຊຍະບູລີ, ຫຼວງພະບາງ, ວຽງຈັນ, ບໍລິຄຳໄຊ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ສາລະວັນ ແລະ ຈຳປາສັກ.

1. ເຫດຜົນໃນການຈັດກອງປະຊຸມໃນຄັ້ງນີ້

ຍ້ອນຂາດຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ນັ້ນຄືບັນຫາທາງຕົ້ນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເຊື່ອມຕໍ່ຊາວກະສິກອນເຂົ້າຫາຕະຫຼາດ, ຖ້າຫາກຊາວນາຂາດຂໍ້ມູນທາງດ້ານລາຄາ, ຄຸນນະພາບທີ່ຕະຫຼາດຕ້ອງການແລະມັນສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຕໍ່ການສົ່ງອອກຂອງປະເທດຖ້າຫາກຜູ້ຊື້ມີທ່າອ່ຽງເປັນຊາວຕ່າງຊາດນັ້ນ ບໍ່ສາມາດຮັບຮູ້ແຫລ່ງ ຂໍ້ມູນທີ່ກຽມພ້ອມໃນ ສປປ ລາວ. ແລະ ປະເທດຕ່າງໆ ໃນຂົງເຂດນີ້ຕ້ອງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກຮູບແບບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດທີ່ເປັນລະບົບເຊັ່ນວ່າ: ລະບົບດັ່ງກ່າວນີ້ຕ້ອງເຊື່ອຖືໄດ້ດ້ວຍການລວມເຂົ້າກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆມີຄື: ຜູ້ສະໜອງຂໍ້ມູນຂັ້ນຕົ້ນຕ່າງໆ, ພັດທະນາ ແລະ ລັດຖະບານ. ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມເພື່ອເຕົ້າໂຮມເອົາພາກສ່ວນຕ່າງໆຈາກຊຸມແຂວງທາງພາກເໜືອ ຂອງສາທາລະນະລັດປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊົນລາວມາປຶກສາຫາລືກັນວ່າຈະສ້າງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ແນວໃດ ແລະ ປະກອບເຂົ້າກັນກັບລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານລະດັບຊາດ.

2. ວັດຖຸປະສົງ

ຈຸດມຸ້ງໝາຍຂອງກອງປະຊຸມມີຄື:

- ເພື່ອກຳນົດຄວາມຕ້ອງການຂໍ້ມູນທາງການຕະຫຼາດ ແລະ ບັນຫາຕ່າງໆໃນ ສປປ ລາວ
- ເພື່ອແລກປ່ຽນປະສົບປະການ, ແນວຄວາມຄິດ ແລະ ການຄາດຄະເນຜົນກະທົບຕ່າງໆຂອງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ
- ເພື່ອກຳນົດ ແລະ ຕົກລົງໃນການສືບຕໍ່ກິດຈະກຳທີ່ຈະນຳໄປສູ່ການກຳນົດຕຳແໜ່ງຂອງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ຂັ້ນເມືອງ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ລະດັບຊາດ

3. ຂະບວນການດຳເນີນງານ ແລະ ການໄຫລວຽນຂອງກອງປະຊຸມ

ກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນສີ່ພາກ, ໃນພາກເຂົ້າສອງພາກ ແລະ ພາກປ່າຍສອງພາກຕະຫຼອດສອງວັນ ການນຳສະເໜີຂອງມື້ທຳອິດແມ່ນໄດ້ເວົ້າເຖິງປະສົບປະການໃນການກຳນົດບັນຫາຕ່າງໆ ແລະ ການວິເຄາະວິໃຈຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດກໍຄືການເຊື່ອມຕໍ່ຊາວນາເຂົ້າຫາຕະຫຼາດ. ໃນການສະເໜີຂອງມື້ທີສອງແມ່ນໄດ້ເວົ້າກວມເອົາປະສົບປະການໃນການເຮັດສັນຍາສອງສິ້ນກັບຊາວກະສະກອນ ແລະ ແນວຄວາມຄິດໃນການກຳນົດຕຳແໜ່ງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລະດັບຊາດ.

ການແບ່ງກຸ່ມສົນທະນາໃນມື້ທີໜຶ່ງ ນັ້ນແມ່ນໄດ້ເໝັນຍຳໃສ່ການກຳນົດບັນຫາຕ່າງໆ ແລະ ການແລກປ່ຽນ ປະສົບປະການ (ອີງຕາມວັດຖຸປະສົງ ທີ 1 ແລະ ທີ 2 ທີ່ກຳນົດໃຫ້). ການແບ່ງກຸ່ມສົນທະນາຂອງນັກສຳມະນາກອນແມ່ນອີງຕາມພາລະບົດບາດຂອງເຂົາເຈົ້າເຊັ່ນ (ພໍ່ຄ້າຕ່າງໆ, ການກຳນົດນະໂຍບາຍ, ທ່າແຮງໃນການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ກຳມະກອນ ແລະ ຜູ້ຊົມໃຊ້ຄົນສຸດທ້າຍ). ສ່ວນການສົນທະນາໃນມື້ທີສອງນັ້ນໄດ້ເນັ້ນນັກໃສ່ຫລາຍທິດຈະກຳມີດັ່ງນີ້ຄື: (ອີງໃສ່ຈຸດປະສົງທີ 3 ໃນການຄົ້ນຄວ້າ) ໃນໄລຍະນີ້ນັກສຳມະນາກອນໄດ້ແບ່ງກຸ່ມອອກເປັນກຸ່ມຍ່ອຍໆອີງຕາມແຂວງທີ່ເຂົາເຈົ້າເຮັດວຽກ (ລວມທັງໝົດມີ 9 ກຸ່ມລວມເອົາທັງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ/ລະດັບຊາດ ແລະ ກຸ່ມໜຶ່ງອີກແມ່ນກຸ່ມຊຸມແຂວງທາງພາກໃຕ້) ທ່ານ ດຣ. ບຸນຖອງ ບົວຫອມ, ຫົວໜ້າສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (NAFRI) ໄດ້ກ່າວປິດສະຫຼຸບຜົນສຳເລັດຂອງກອງປະຊຸມແບບຫຍໍ້ໆ ແລະ ທ່ານຍັງໄດ້ແນະນຳໃຫ້ມີການສືບຕໍ່ດຳເນີນວຽກງານດັ່ງກ່າວນີ້ໄປເລື້ອຍໆ

4. ພາບລວມຂອງບົດສະເໜີຕ່າງໆຂອງແຕ່ລະທ່ານ

ວາລະປະຊຸມທີ 1: ການເຂົ້າໃຈຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດຂອງແຂວງຫຼວງພະບາງ

1. ພາບລວມຂອງບັນຫາຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ແລະ ປະສົບປະການຕ່າງໆໃນແຂວງ ຫຼວງພະບາງ, ນຳສະເໜີໂດຍ: ທ່ານ ທຸມເພັງ ພະຜົນໄຊ, ຫົວໜ້າພະແນກການຄ້າແຂວງ ຫຼວງພະບາງ.

ຫຼວງພະບາງເປັນແຂວງທີ່ຕັ້ງຢູ່ຈຸດໃຈກາງ ເຊິ່ງອ້ອມລ້ອມໄປດ້ວຍພູເຂົາຢູ່ທາງພາກເໜືອຂອງລາວ ແລະ ມີ ຜະລິດຕະພັນຫລາກຫລາຍຊະນິດທີ່ສົ່ງອອກເຊັ່ນ:

- ຜະລິດຕະພັນໄລຍະຍາວມີ: ໄມ້ທ່ອນ ແລະ ຕົ້ນຢາງພາລາ
- ຜະລິດຕະພັນໄລຍະກາງມີ: ການລ້ຽງສັດ, ປູກໄມ້ກິນໝາກ
- ຜະລິດຕະພັນໄລຍະສັ້ນມີ: ໝາກເດືອຍ, ໝາກງາ, ສາລີ, ບໍ່ສາ, ຖົ່ວເຫຼືອງ, ຂີ້ຄັງ ແລະ ໝາກແໜ່ງ

ບັນຫາສຳຄັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ນຳມາແກ້ໄຂ ທາງດ້ານການຕະຫຼາດຂອງຜະລິດຕະພັນມີ:

- ແຂວງຫຼວງພະບາງເປັນແຂວງຈຸດໃຈກາງເຮັດໃຫ້ຄ່າຂົນສົ່ງ ແລະ ການອອກມີລາຄາສູງ
- ຕ້ອງໄດ້ມີການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດເພື່ອຮັບໃຊ້ເສດຖະກິດສັງຄົມ
- ຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານ ເພື່ອການສະໜອງໃຫ້ລູກຄ້າ.

2. ປະສົບປະການທາງດ້ານການຕະຫຼາດຂອງບໍລິສັດ ວິໄລກູນ ອິນເຕີ ຂາເຂົ້າ-ຂາອອກ ທ່ານ ບຸນເພັດ ໄຊຍະວົງ, ຫົວໜ້າອຳນວຍການບໍລິສັດ ແລະ ທ່ານ. ວຽງໄຊ ວິໄລກູນ ປະທານບໍລິສັດ ແລະ ກຸ່ມວິໄລກູນສາກົນ.

ບໍລິສັດວິໄລກູນ ມີເປົ້າໝາຍເພື່ອພັດທະນາອຸດສາຫະກຳຖົ່ວເຫຼືອງໃນ ສປປ ລາວ. ເພາະປະເທດໄທແມ່ນ ມີຄວາມຕ້ອງການຖົ່ວເຫຼືອງ ແລະ ນຳມັນຖົ່ວເຫຼືອງເປັນຈຳນວນຫຼາຍແລະປະເທດອື່ນໆໃນຂົງເຂດເອເຊຍ ໃຕ້. ການປູກຖົ່ວເຫຼືອງຕ້ອງເຮັດແບບຍືນຍົງ ແລະ ມີຄວາມເມາະສົມເພື່ອເປັນທາງເລືອກເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການ ຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ບໍລິສັດຈະເປັນຜູ້ຊ່ວຍເຫລືອຊາວກະສິກອນໃນການປູກຖົ່ວເຫຼືອງພາຍໃຕ້ຮູບແບບການເຮັດ ສັນຍາສອງສິ້ນກັບຊາວກະສິກອນ. ນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 2004 ເປັນຕົ້ນມາທາງບໍລິສັດໄດ້ເລີ່ມການທົດລອງໃຫ້ຊາວ ກະສິກອນໃນຫຼວງພະບາງຫັນປ່ຽນມາປູກຖົ່ວເຫຼືອງ ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນກໍ່ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືເປັນ ຢ່າງດີແລະຊາວບ້ານກໍ່ມີຄວາມສົນໃຈ. ແຕ່ວ່າມີບັນຫາຄຸນນະພາບດີໃນການຜະລິດຖົ່ວເຫຼືອງຂອງຊາວກະ ສິກອນທີ່ຕ້ອງການຮຽນຮູ້ຕື່ມທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການໃນການຜະລິດທີ່ດີ ແລະ ອີກປະການໜຶ່ງກໍ່ແມ່ນ ບັນຫາທາງດ້ານຂາຍຖົ່ວເຫຼືອງ, ເພາະວ່າຊາວກະສິກອນຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ເຮັດສັນຍາເພື່ອຮັບແນວພັນຈາກ ບໍລິສັດແລ້ວຊຳພັດຂາຍຜົນຜະລິດໃຫ້ແກ່ພໍ່ຄ້າມີທິສາມ. ທາງພາກລັດຄວນໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອແກ້ໄຂ

ບັນຫາ ແລະ ຊ່ວຍໃນການນັບຖືປະຕິບັດຕາມສັນຍານອກຈາກນັ້ນແລ້ວຍັງຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຈາກການສູນເສຍທີ່ຄ້າຂາຍບໍ່ເປັນໄປຕາມລະບຽບຫຼັກການຂອງການຄ້າ.

3.ການວິເຄາະຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດ ແລະ ບັນຫາຕ່າງໆຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາໃນເມືອງຊຽງເງິນ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ. ນຳສະເໜີໂດຍທ່ານ. ນາງ ດຣ. ບຸນຕອນ ກູນສີ, ໂຄງການ CIAT/ Charles Sturt University, Australia.

ໃນເດືອນ ມັງກອນ 2004, ໄດ້ມີການສຶກສາຄວາມເປັນໄດ້ໃນຂອບເຂດເມືອງຊຽງເງິນ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ. ເພື່ອວິເຄາະຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາເວົ້າລວມ, ເວົ້າສະເພາະແມ່ນໝາກຖົ່ວເຫຼືອງ. ປັດໃຈຫຼັກທີ່ສຶກສາພົບມີຄື:

- ຍັງບໍ່ທັນມີຄວາມກະຈາຍແຈ້ງນິຍາມການປະຕິບັດງານຂອງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດໃນເມືອງ
- ຂໍ້ມູນຂ່າວສານຍັງມີຂອບເຂດຈຳກັດ, ການເຊື່ອມຕໍ່, ຄວາມເຂົ້າໃຈຕ່າງໆ, ລະບຽບຫຼັກການ, ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບທີ່ສົ່ງຜົນໂດຍກົງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ລວມທັງມູນຄ່າຕະຫຼາດສົ່ງອອກຕ່າງໆ.
- ຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກໍາປ່າໄມ້ ຍັງມີຄວາມຕ້ອງການຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບລະບົບຕະຫຼາດ ເພື່ອເປັນການຊ່ວຍແນະນຳໃຫ້ຊາວກະສິກອນຈັດສັນເວລາໃນການຜະລິດໃຫ້ເໝາະສົມ.
- ຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດຍັງເປັນທີ່ຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນ, ຖ້າຫາກພວກເຂົາຈະເຂົ້າໄປສູ່ວົງການເສດຖະກິດຕະຫຼາດ ແລະ ໃນການທົດລອງປູກພືດແນວໄໝ, ການຜະລິດແບບປະສົມປະສານ ຫລື ຊຸກຍູ້ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເຮັດກະເສດແບບສຸມ.

4. ການສົ່ງເສີມການປູກຖົ່ວດິນເພື່ອໃຫ້ເປັນພືດເສດຖະກິດ: ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດພຽງພໍແລ້ວບໍ່?, ສະເໜີໂດຍທ່ານ. ຄຳພູ ຜຸຍຍາວົງ, ນັກຄົ້ນຄວ້າດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມທີ່ NAFR-LSUA FRP

ໄດ້ທຳການສຶກສາ ເພື່ອສົ່ງເສີມການປູກຖົ່ວເຫຼືອງໃຫ້ເປັນພືດເສດຖະກິດໃນເມືອງຊຽງເງິນ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ. ຈຸດປະສົງໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າເພື່ອກຳນົດວ່າມີປັດໃຈເພີ່ມເຕີມໃດແດ່ໃນລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ເພື່ອໃຫ້ຜະລິດຕະພັນຖົ່ວເຫຼືອງເປັນພືດເສດຖະກິດທີ່ມີຄວາມຍືນຍົງຈາກການສຶກສາພົບບັນຫາທີ່ສຳຄັນຄື:

- ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ຄວນມີຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ຈະແຈ້ງໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ (ລາຄາຕັດສິນດ້ວຍຄຸນນະພາບ, ມີຄວາມສົມເຫດສົມຜົນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ)
- ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດຄວນຈະມີການທົບທວນທາງດ້ານນະໂຍບາຍ

- ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ (ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ) ຄວນເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍໃນການມີພໍ້ຄ້າພຽງຄົນດຽວ
- ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ຄວນມີອົງປະກອບທີ່ທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີທີ່ເໝາະສົມ (ໃນການຜະລິດ ແລະ ການປຸງແຕ່ງ)
- ມີການຊື້ນຳທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ນິຍາມລະບົບຂໍ້ມູນປ້ອນກັບ

ວາລະປະຊຸມທີ 2: ການເຊື່ອມຕໍ່ຊາວນາເຂົ້າຫາຕະຫຼາດ

5.ການເຊື່ອມຕໍ່ຊາວນາເຂົ້າຫາຕະຫຼາດ: ປະສົບປະການໃນການປຸກຖົ່ວດິນ ຂອງຊາວກະສິກອນແຂວງຊຽງຂວາງ, ສະເໜີໂດຍທ່ານ. ອຸ່ນແກ້ວ ພັດຕາມາວົງ, ຜູ້ຊ່ວຍດ້ານການຄົ້ນຄວ້າໂຄງການ CIAT -SADUD

ວິທີການສົ່ງເສີມການເຮັດກະສິກຳເຂດຮ້ອນ ຕາມປົກກະຕິແລ້ວຈະສຸມໃສ່ການປັບປຸງເຕັກໂນໂລຊີໃຫ້ຊາວກະສິກອນ, ເຊິ່ງຕາມປົກກະຕິແລ້ວຈະໃຊ້ເວລາຢູ່ 3-5 ປີໃນການພັດທະນາ. ໃນເມື່ອມີບັນຫາທາງການຕະຫຼາດປະກົດຂຶ້ນໃນເວລານັ້ນກໍ່ສວຍເກີນແກ້ໄປແລ້ວ. ໂຄງການພັດທະນາທຸລະກິດ-ກະສິກຳ CIAT's ມີວິທີເຮັດວຽກແບບຍ້ອນກັບຄື: ຈະເລີ່ມຕົ້ນຈາກການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຕະຫຼາດ ແລະ ດຳເນີນກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວນັ້ນ.

ແທນທີ່ຈະເຮັດເປັນບ້ານຕໍ່ບ້ານ, ໂຄງການ CIAT ວິທີການແບບແບ່ງເຂດການເຮັດວຽກເພື່ອສ້າງກຸ່ມບ້ານ. ພວກເຂົາຈະສ້າງຄະນະກຳມະການຕົວແທນເພື່ອຊີ້ນຳຊາວບ້ານ. ໂຄງການ CIAT ຈະຮ່ວມກັບຄະນະກຳມະການ ເພື່ອກຳນົດເອົາຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນບຸລິມາສິດ, ວິເຄາະຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດ ແລະ ກຳນົດການເຄື່ອນໄຫວແບບມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້.

ໃນກໍລະນີທີ່ຍົກເອົາມາສະເໜີນັ້ນແມ່ນຊົງເຂດແຂວງຊຽງຂວາງ. ໃນການປະຊຸມຂອງຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມເຊັ່ນ: ຊາວບ້ານ ແລະ ຜູ້ປະກອບການທ້ອງຖິ່ນທີ່ຂັດເລືອກໝາກຖົ່ວດິນເປັນພືດກຳນົດໄວ້ ແລະ ຍັງໄດ້ກຳນົດທິດທາງໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບແລະປະລິມານ. ຄຳຕອບທີ່ໄດ້ນັ້ນເປັນໜ້າປະທັບໃຈ. ນັ້ນຄືເຫດຜົນອັນໜຶ່ງທັງຫ້າບ້ານໃນໜຶ່ງກຸ່ມທີ່ສາມາດຜະລິດຖົ່ວດິນເປັນສອງເທົ່າ. ນອກຈາກນັ້ນ ແລ້ວພວກເຂົາຍັງສາມາດກັກຕຸນສິນຄ້າໄວ້ຂາຍເພື່ອໃຫ້ໄດ້ລາຄາດີ ແລະ ພວກເຂົາຍັງໄດ້ຂາຍສິ່ງໂດຍກົງໃຫ້ພໍ້ຄ້າໃຫຍ່ໃນຕົວເມືອງ.

ມີຊາວກະສິກອນບາງຄົນຍັງໄດ້ເລີ່ມສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍແກະເປືອກຖົ່ວດິນ ການປະດິດເຄື່ອງແກະເປືອກຖົ່ວດິນໃນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ເປັນຜູ້ລິເລີ່ມປະກອບທຸລະກິດໄໝ້ດ້ວຍການປະດິດເຄື່ອງຈັກແກະເປືອກຖົ່ວດິນ. ນີ້ກໍ່ເປັນຕົວຢ່າງທີ່ດີໃນທຸລະກິດໄໝ້ທີ່ພົ້ນເດັ່ນຂຶ້ນມາໃນການພັດທະນາການບໍລິການ.

ທຸລະກິດດ້ານກະສິກຳກໍ່ແມ່ນໜຶ່ງ ໃນຫລາຍໆບົດຮຽນທີ່ດີໃນການຮຽນຮູ້:

-ການເຮັດວຽກກັບກຸ່ມບ້ານເພື່ອຂັດເລືອກຜະລິດຕະພັນແມ່ນມີປະສິດຕິຜົນຕໍ່ຕະຫຼາດ

-ການເຊື່ອມຕໍ່ບ້ານເຂົ້າກັບບັນດາພໍ່ຄ້າ ແມ່ນເພື່ອສ້າງຄວາມໝັ້ນໃຈໃຫ້ແກ່ ການເສີມຂະຫຍາຍຜະລິດຕະພັນຢ່າງໄວວາຕະຫຼອດຮອດການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈເຖິງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ແລະຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນອຸປະສັກ.

-ໄດ້ມີການເສີມຂະຫຍາຍຜະລິດຕະພັນຢ່າງໄວວາ ແລະ ມີຄວາມຕ້ອງການໃນການປັບເຕັກໂນໂລຊີຕ່າງໆ.

6.ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດສາລີຂັ້ນແຂວງ: ກໍລະນີຂອງແຂວງໄຊຍະບູລີ ນຳສະເໜີໂດຍທ່ານ. ພອນປະເສີດ ອິນທອງໄຊ, ພະນັກງານການຕະຫຼາດ ແລະ ທ່ານ. ບຸນມິ ລັດຕະນະໄຕ ຫົວໜ້າໂຄງການຝ່າຍລາວ.

ໂຄງການ PCADR/PASS ເປັນໂຄງການທີ່ຊ່ວຍເຫຼືອຊາວກະສິກອນໃນເຂດ 4 ເມືອງໃຕ້ຂອງແຂວງໄຊຍະບູລີ ເພື່ອປັບປຸງແລະການຄ້າຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ. ໃນການວິໄຈຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດໃນຂັ້ນຕົ້ນພົບວ່າສາລີ ແລະ ການລົງອອກຜະລິດຕະພັນອື່ນໆມີຂອດສຳຄັນທີ່ຈະນຳມາສະເໜີດັ່ງນີ້ຄື:

- ຂາດຄວາມໂປ່ງໄສຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດທາງດ້ານລາຄາ ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນສູນເສັຍເງິນ
- ການເກັບມ້ຽນເຊິ່ງເປັນບັນຫາທີ່ພາໃຫ້ຊາວກະສິກອນສູນເສັຍຜົນປະໂຫຍດ
- ຂາດການປຸງແຕ່ງຂັ້ນຕົ້ນເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນຫຼຸດຄວາມສາມາດໃນການເພີ່ມມູນຄ່າ

ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ທາງໂຄງການໄດ້ໃຊ້ລະບົບຝຶກອົບຮົມເພື່ອສົ່ງເສີມຊາວກະສິກອນ, ປັບປຸງລະບົບສາງເກັບມ້ຽນແລະສ້າງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ງ່າຍດາຍ (MIS) ລະບົບດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນເຂດ 22 ບ້ານ. ທຸກໆສອງອາທິດໄດ້ມີການເຜີຍແຜ່ລາຄາ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນຂອງຜະລິດຕະພັນ 14 ຊະນິດໃນໝູ່ບ້ານເຫຼົ່ານັ້ນໃນເວລາດຽວກັນນັ້ນ ທາງຫ້ອງການກະສິກຳຂອງ (ຈັງຫວັດ) ແຂວງເລີຍປະເທດໄທ ກໍໄດ້ສົ່ງແຟກລາຄາຊີສິນຄ້າຕົວຈິງມາໃຫ້ ເພື່ອເປັນທາງເລືອກໃນການລົງສິນຄ້າຫຼັກອອກໃຫ້ເປັນໄປຕາມຈຸດໝາຍປາຍທາງ. ຂໍ້ມູນທັງໝົດເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຖືກນຳມາວິເຄາະວິໃຈສະຫຼຸບພາຍໃນກຳນົດສອງວັນແລ້ວກໍສົ່ງລົງໄປເຜີຍແຜ່ໃນ 22 ໝູ່ບ້ານເປົ້າໝາຍດ້ວຍຮູບແບບແຜ່ນເຈ້ຍລາຄາເພື່ອໄປຕິດໃສ່ກະດານແຕ່ລະບ້ານ. ຜູ້ທີ່ດຳເນີນວຽກງານຕົວຈິງຂອງລະບົບດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນພະນັກງານຫ້ອງການການຄ້າເມືອງແລະພະນັກງານໂຄງການ. ຜ່ານການດຳເນີນລະບົບດັ່ງກ່າວນີ້ມາເຫັນໄດ້ວ່າຊາວກະສິກອນສາມາດຂາຍຜະລິດຕະພັນໄດ້ລາຄາດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.

ຄຽງຄູ່ກັບຂໍ້ມູນທາງດ້ານລາຄາແລ້ວ ທາງໂຄງການຍັງໄດ້ຜະລິດປຶ້ມບັນທຶກລາຍຊື່ຂອງພໍ່ຄ້າ ແລະ ບໍລິສັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຕະຫຼາດຊື້ຂາຍສາລີໃນແຂວງໄຊຍະບູລີ.

ນອກນັ້ນແລ້ວ ທາງໂຄງການຍັງໄດ້ນຳພາຊາວກະສິກອນໄປທັດສະນະສຶກສາທີ່ປະເທດໄທ ເຊິ່ງຜົນປະກົດອອກມາກໍຄື ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນເຂົ້າໃຈການປູກສາລີແບບປະສົມປະສານເຊັ່ນ: (ພັນລູກປະສົມ vs ພັນບໍ່ແມ່ນລູກປະສົມ) ໂຄງການດັ່ງກ່າວຍັງໄດ້ສ້າງເຄື່ອງມືທີ່ມີຄວາມເໝາະສົມໃນການປູກທີ່ເປັນ

ລະບົບໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແລະຍັງໄດ້ນຳພາຊາວກະສິກອນສ້າງເລົ່າທີ່ເຮັດດ້ວຍຫຍ້າ ແລະວັດຖຸອຸປະກອນທີ່ຫາໄດ້ງ່າຍໃນທ້ອງຖິ່ນເພື່ອເກັບມ້ຽນສາລີ, ເພື່ອຊ່ວຍໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມເສັຍຫາຍຈາກການເກັບມ້ຽນທີ່ບໍ່ຖືກວິທີ.

ຂ້າພະເຈົ້າຂໍສະຫລຸບຫຍັງອີກເທື່ອນຶ່ງວ່າ:

1. ຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດແມ່ນຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າໃຈບັນຫາຕ່າງໆ ແລະ ສາມາດເລືອກຜະລິດຕະພັນ ຫລັກໄດ້.
2. ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ຊາວກະສິກອນເຂົ້າຫາຕະຫຼາດໄດ້ຕະຫຼອດຮອດການໄປທັດສະນະສຶກສາ ແລະຍັງຈະສືບຕໍ່ກິດຈະການດັ່ງກ່າວນີ້
3. ຍັງສືບຕໍ່ສ້າງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ກັບກຸ່ມບ້ານຕ່າງໆ
4. ຂັດເລືອກກິດຈະກຳຕ່າງໆເພື່ອປັບປຸງຜະລິດຕະພັນ (ແນວພັນ ແລະ ສາຍເກັບມ້ຽນ)

7.ການຂັດເລືອກຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນກະສິກຳໃນລະດັບປະເທດ: ປະສົບປະການຈາກກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ສະເໜີໂດຍທ່ານ. ສະຫວັນ ຫານພິມ ຫົວໜ້າພະແນກສະຖິຕິ, ກົມແຜນການ

ໃນຫຼາຍໆປີທີ່ຜ່ານມາກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໄດ້ພະຍາຍາມລວບລວມຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເພື່ອຈັດພິມເປັນປຶ້ມວາລະສານປະຈຳປີອອກເຜີຍແຜ່. ຂໍ້ມູນສ່ວນໃຫຍ່ຈະເປັນຂໍ້ມູນທາງດ້ານເນື້ອທີ່ປູກ, ເນື້ອທີ່ເກັບກ່ຽວ, ຜົນຜະລິດ, ຜະລິດຕະພາບຂອງການຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ພືດອື່ນໆທີ່ສຳຄັນທາງເສດຖະກິດ. ຈຳນວນສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດປີກ ນອກຈາກຂໍ້ມູນທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງທາງພະແນກສະຖິຕິຍັງໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນລາຄາສິນຄ້າ ແລະ ປັດໃຈນຳເຂົ້າກະສິກຳໃນລະດັບທົ່ວປະເທດ. ລາຄາທີ່ໄປເກັບກຳນັ້ນແມ່ນລາຄາທີ່ຊາວກະສິກອນຂາຍໄດ້ ແລະ ຂີ້ໄດ້ຕົວຈິງໃນແຕ່ລະເດືອນຂອງແຕ່ລະແຂວງ. ຈຸດປະສົງຂອງການເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານລາຄາດັ່ງກ່າວແມ່ນເພື່ອໃຫ້ຮູ້ວ່າຊາວກະສິກອນຂາຍໄດ້ໃນລາຄາຍຸດຕິທຳ ຫຼື ວ່າກຸ່ມຄຳກັບການລົງທຶນຫຼືບໍ່ ເພື່ອລັດຈະໄດ້ຊອກຫາວິທີທາງແກ້ໄຂໃນສະເພາະໜ້າໃຫ້ທັນກັບເວລາ. ຂໍ້ມູນລາຄາເຫຼົ່ານີ້ຫາກສະສົມໄວ້ຫຼາຍປີກໍຈະເຮັດໃຫ້ຮູ້ເຖິງທ່າອ່ຽງຂອງສິນຄ້າແຕ່ລະຊະນິດວ່າແມ່ນຜົນຜະລິດຊະນິດໃດມີລາຄາຄົງທີ່, ມີທ່າອ່ຽງສູງຂຶ້ນ ຫຼື ຕ່ຳລົງ ເພື່ອລັດຈະໄດ້ຫາທາງຊ່ວຍເຫຼືອສົ່ງເສີມຕໍ່ໄປ.

ບັນຫາ:

- ການເກັບກຳຂໍ້ມູນສິນຄ້າທີ່ຜ່ານມາມີຫຼາຍພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບ ບາງຄັ້ງຄາວຂໍ້ມູນມີການຂັດແຍ້ງກັນ
- ຄວາມຊັດເຈນ, ໜ້າເຊື່ອຖື ແລະ ທັນການຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ປັບປຸງ
- ການວິເຄາະ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຍັງບໍ່ທັນຫຼາກຫຼາຍ

ຂໍ້ຈຳກັດ:

- ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຍັງບໍ່ທັນແບ່ງງານກັນຈະແຈ້ງເທື່ອ ຫຼື ເຮັດວຽກຊ້າຊ້ອນ
- ວິທີເກັບກຳຂໍ້ມູນຍັງບໍ່ທັນເປັນເອກະພາບ ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງເກັບກຳ ຕາມຈຸດປະສົງຂອງໃຜລາວ
- ຂີດຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານ ວິຊາການຍັງຈຳກັດດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ
- ຂາດງົບປະມານ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຍັງບໍ່ທັນພັດທະນາດີເທົ່າທີ່ຄວນ

ບາງຂໍ້ຄິດເຫັນ:

- ລະບົບຂ່າວສານການຕະຫຼາດເປັນວຽກງານໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ເພື່ອສະນັບສະໜູນນະໂຍບາຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ
- ປັບປຸງຂອດປະສານງານລະຫວ່າງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ຖ້າເປັນໄປໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຂອດປະສານງານຂອງລະບົບທີ່ມີຢູ່ແລ້ວກັບຂໍ້ລິເລີ່ມຂອງສາກົນ (ຜູ້ໃຫ້ທຶນສະໜັບສະໜູນ)
- ເອົາໃຈໃສ່ແກ້ໄຂຫຼີກລ້ຽງບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດຂ້າງເທິງ

ພະແນກສະຖິຕິ ທີ່ຂຶ້ນກັບກົມແຜນການກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (MAF) ໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືຊ່ວຍໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍຕ່າງໆ, ໃນນັ້ນ ລວມມີສະຖິຕິຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນຄື: ແຜນການ ແລະ ແຜນຜະລິດຕົວຈິງທີ່ສຳຄັນໆເຂົ້າໃນຂົງເຂດວຽກງານແຜນການ, ຂົງເຂດຄວາມຕ້ອງການ, ຜົນເກັບກ່ຽວ, ຜົນຮັບຕ່າງໆ. ໃນນັ້ນຍັງມີຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງດ້ານຜະລິດຕະພັນກະສິກຳອື່ນໆທີ່ສົ່ງອອກ ແລະ ນຳເຂົ້າ, ການບໍລິໂພກພາຍໃນ, ລາຄາສິນເຂົ້າ ແລະ ສິນອອກ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການເກັບອາກອນ. ຂະບວນການເຮັດລາຍງານ, ໃນລະບົບດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນມາ ເພື່ອເປັນທິດກວ້າງໆໃນການວິເຄາະວິໃຈບັນຫາຫຼັກຂອງການຕະຫຼາດ ດ້ານກະສິກຳ ແລະ ລະບົບນີ້ແມ່ນດຳເນີນໄປໄດ້ດີ ແລະ ຍັງມີຫຼາຍໆບັນຫາທີ່ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດເຊັ່ນ:

- ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ຂັ້ນສູນກາງກໍຍັງຕ້ອງໄດ້ເຮັດ
- ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຕ້ອງໄດ້ກຳນົດຈະແຈ້ງ
- ກຳນົດໜ້າວຽກສະເພາະກິດ/ຈຸດສຸມແຕ່ລະຈຸດຄວນກຳນົດໃນກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
- ຕ້ອງເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງເມືອງ, ແຂວງ ແລະ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໃຫ້ມີຄວາມແໜ້ນແຟ້ນຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ຫລືວ່າຖ້າເປັນໄປໄດ້ຄວນຈະເຊື່ອມຕໍ່ລະດັບຊາດເຂົ້າຫາສາກົນ
- ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ການປຸງແຕ່ງຂໍ້ມູນຄວນມີການປັບປຸງຕື່ມອີກ
- ການຕີຄວາມໝາຍ ແລະ ການວິເຄາະວິໃຈຄວນມີການປັບປຸງຕື່ມ
- ຜົນຂອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ໄດ້ຮັບມານັ້ນ ຄວນມີການເຜີຍແຜ່ໃຫ້ທົ່ວເຖິງກັບກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ຕົວ ຈິງ
- ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ຄວນມີການກະຈາຍ ເພື່ອຄວາມຮັບປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ການບັນເທົາຄວາມທຸກຈົນ (ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຈົນ)

ວາລະປະຊຸມທີ 3: ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ແລະການເຮັດສັນຍາສອງສິ້ນກັບ ຊາວກະສິກອນ

8.ປະສົບປະການຂອງ ບໍລິສັດເພື່ອນຊາວກະສິກອນເຂດເນີນສູງ ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ ສະເໜີໂດຍ
ທ່ານ. ປີເຕີ ດຸຍຕັນ, ຫົວໜ້າອຳນວຍການບໍລິສັດ FUF.

ບໍລິສັດເພື່ອນຊາວກະສິກອນເຂດເນີນສູງ (FUF) ມີຈຸດປະສົງເພື່ອຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດ. ບໍລິສັດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານຜູ້ຜະລິດດ້ວຍ
ການນຳໃຊ້ສັນຍາສອງສິ້ນ ແລະ ພວກເຂົາມີສັດທາໃນການຄຳປະກັນລາຄາ ແລະ ລົງໄປຕິດຕາມຜູ້ຜະລິດ
ຢ່າງນ້ອຍສາມຄັ້ງຕໍ່ລະດູການຜະລິດໜຶ່ງ ບໍລິສັດເພື່ອນຊາວກະສິກອນໄດ້ຊ່ວຍຊາວບ້ານໃຫ້ກາຍມາເປັນຊາວ
ກະສິກອນທີ່ຕິດຕໍ່ດ້ວຍການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາທາງລະບົບປະສິດຕິຜົນເຊັ່ນວ່າ: (ການຂົນສົ່ງ,
ການຜະລິດ, ເຕັກນິກຕ່າງໆ) ເຮັດເຊັ່ນນັ້ນຕະຫຼອດມາມາດຈາກນັ້ນແລ້ວທາງບໍລິສັດຍັງໄດ້ຖອກພັນທະອາ
ກອນໃຫ້ກັບແຂວງດັ່ງກ່າວ.

ຕະຫຼອດເວລາສາມປີບໍລິມາດຂອງຜະລິດຕະພັນຈະເພີ່ມຂຶ້ນສາມເທົ່າຕົວແລະລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ
ກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນກັນ. ນອກນັ້ນ ຍັງມີບັນຫາທີ່ທ້າທາຍຕ່າງໆຄື:

- ການຜະລິດໃຫ້ພຽງພໍ: ການຂົນສົ່ງໃຫ້ດີຂຶ້ນ ແລະ ການສົ່ງເສີມດ້ານການບໍລິການຕ່າງໆ, ການມີ
ຄວາມເຊື່ອຖືຕໍ່ສັນຍາຕ່າງໆທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ 'ກຳໄລທີ່ສົມເຫດສົມຜົນ' ໃນຂະບວນການຂອງຕ່ອງໂສ້
ຕະຫຼາດ
- ການຜະລິດໃຫ້ໄດ້ຄຸນນະພາບ: ຈະຕາກແຫ້ງຜະລິດຕະພັນແນວໃດໃນລະດູຝົນ ແລະ ຈະເກັບມ້ຽນ
ແນວໃດ.
- ຈະມູນຄ່າເພີ່ມແນວໃດ: ການຊອກຫາຕະຫຼາດ, ການປັບປຸງການຫຸ່ມຫໍ່ ແລະກາໝາຍ

ບໍລິສັດເພື່ອນຊາວກະສິກອນເຂດເນີນສູງໄດ້ລົງທຶນໃສ່ນະວະກຳ (ການປ່ຽນແປງໄໝ) ທາງດ້ານເຕັກໂນໂລ
ຊີ ແລະ ອື່ນໆເຊັ່ນເຄື່ອງອົບແຫ້ງ (RBD), ຖົງຫຸ່ມຫໍ່ທີ່ສາມາດເກັບມ້ຽນແນວພັນ (Grain cocoon storage)
ແລະຖົງເກັບມ້ຽນແນວພັນເຂົ້າ (Grainsafe rice barns) ແລະອື່ນໆ, ຈາກປະສົບປະການທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງ
ເທິງນີ້ ບໍລິສັດເພື່ອນຊາວກະສິກອນເຂດເນີນສູງຂໍຮຽກມາຍັງທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອຄື:

ພາກລັດມີ:

- ຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາຂັ້ນຕອນການດຳເນີນເອກະສານສົ່ງອອກໃຫ້ງ່າຍລົງ (ປະຈຸບັນການເສີຍ
ພາສີອາກອນ ແລະຄ່າທຳນຽມຕ່າງໆໃຊ້ເວລາ ແລະ ເສີຍເງິນຫລາຍເຮັດໃຫ້ບໍ່ມີກຳໄລ)
- ໃຫ້ກຳນົດເປັນກົດໝາຍອາກອນມາດຕາຖານດຽວກັນ ແລະນຳໃຊ້ທົ່ວປະເທດ, ໃຫ້ມີຄວາມ
ໂປ່ງໃສ

- ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ມີການເຄົາລົບນັບຖື ໃນເວລາມີການເຮັດສັນຍານຳກັນກັບຊາວກະສະກອນ ('ການລັກເກັບກູ້' ເປັນປະກົດການໃຫຍ່ທີ່ພາໃຫ້ເກີດປະກົດການຫຍໍ້ທີ່ໃຫ້ແກ່ ບໍລິສັດຜູ້ທີ່ລົງທຶນຕົວຈິງໃນການສົ່ງເສີມຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ, ໃນນັ້ນມີປະມານ 30-40 % ຂອງຜົນຜະລິດແມ່ນຫລັກຂາຍອອກ)

ໂຄງການຕ່າງໆ:

- ຖ້າພວກທ່ານຫາກຕ້ອງການຊ່ວຍເຫລືອຊາວກະສິກອນລ້າກໍ່ຂໍໃຫ້ທ່ານມາປຶກສາກັບບໍລິສັດສາກອນວ່າຈະສົ່ງເສີມພວກເຂົາດ້ວຍວິທີການໃດຈຶ່ງມີຄວາມຍືນຍົງ.
- ບໍ່ຄວນລືມພາກເອກະຊົນກໍ່ມີຄວາມສາມາດ: ເຮັດວຽກກັບບໍລິສັດເອກະຊົນທ້ອງຖິ່ນເພື່ອຊອກຫາຊ່ອງທາງຮ່ວມກັນ
- ຄວນຮ່ວມມືກັບບໍລິສັດທ້ອງຖິ່ນເພື່ອຊອກຫາຕະຫຼາດ, ສົ່ງເສີມພືດຜົນ ແລະ ຫາຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນການຄ້າ.
- ຂໍໃຫ້ຊ່ວຍພະແນກການຕ່າງໆໃນລະດັບເມືອງກ່ຽວກັບເຄື່ອງອຸປະກອນປັບໃຊ້

9.ປະສົບປະການໃນການສ້າງຕັ້ງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດກ່ຽວຜະລິດຕະພັນໝາກແໜ່ງຂອງແຂວງ ຜູ້ສາລີ ສະເໜີໂດຍ: CCL/PDD

ແຂວງຜູ້ສາລີເບິ່ງຄືວ່າເປັນແຂວງທີ່ຢູ່ໂດດດ່ຽວຍ້ອນສະພາບພູມມີປະເທດທີ່ອ້ອມລ້ອມໄປດ້ວຍພູເຂົາແລະບໍ່ມີຖະນົນຫົນທາງທີ່ດີເຂົາເຖິງ. ຢູ່ໃນຊ່ວງໄລຍະສອງສາມປີຜ່ານມານີ້ໄດ້ມີການສົ່ງອອກສິນຄ້າໃໝ່ໆຫຼາຍຊະນິດກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໄປຍັງປະເທດຈີນ, ຜົນປະກົດວ່າໄດ້ເຮັດໃຫ້ພໍ້ຄ້າທ້ອງຖິ່ນ ແລະພໍ້ຄ້າຈີນໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນແລກປ່ຽນຄ້າຂາຍນຳກັນ.

ຢູ່ໃນຊ່ວງເລີ່ມຕົ້ນເປີດຕະຫຼາດໄໝ່ລາຄາກໍ່ຂຶ້ນໆລົງໆ ຍົກຕົວຢ່າງ: ໝາກແໜ່ງ (Amomum sp) ປາກົດວ່າລາຄາຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວ, ຍ້ອນວ່າໂຮງງານຜະລິດຢາລັດທ້ອງຖິ່ນຂອງຈີນທີ່ຕັ້ງຢູ່ທີ່ຊື່ຊວນບ້ານ. ຈາກນັ້ນ ກໍ່ສົ່ງຜົນໃຫ້ລາຄາຕົກລົງ. ປະຈຸບັນນີ້ ສະມາຄົມດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກບໍລິສັດເອກະຊົນເຂົ້າແທນທີ່ ເພື່ອຊົດເຊີຍລາຄາ ແລະເຮັດໃຫ້ພໍ້ຄ້າຕ່າງໆຢູ່ໃນຕະຫຼາດນັ້ນລົດນ້ອຍຖອຍລົງແລະເກີດປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ພວກເຂົາເອງ ແລະສ່ວນຜູ້ຜະລິດນັ້ນກໍ່ຍັງສືບຕໍ່ຜະລິດໄປເລື້ອຍໆແຕ່ຄວາມຈິງແລ້ວຕ້ອງໂສ້ຕະຫຼາດຖືກປະຕິເສດໄປແລ້ວ.

ໂຄງການ PDDP ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທ້ອງການກະສິກຳເມືອງ ເພື່ອຜະລິດຂ່າວດ້ານການຕະຫຼາດສອງເດືອນຕໍ່ຄັ້ງ. ຈຸດສຸມໃນຈົດໝາຍຂ່າວດັ່ງກ່າວນັ້ນແມ່ນການດູແລຮັກສາສຸກຂະພາບສັດລ້ຽງ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນກໍ່ຍັງໄດ້ສົ່ງສັດຕະວາແພດລົງໄປທຸກໆໝູ່ບ້ານ ແລະ ຕາງໜ້າບ້ານປະຈຳຢູ່ເມືອງ. ເນື້ອໃນຂອງຈົດໝາຍຂ່າວດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ບັນຈຸຂໍ້ມູນລາຄາຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳໃນລະດັບບ້ານ ເຊິ່ງຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນໄດ້ເກັບ

ກຳມາຈາກຕະຫຼາດຕ່າງໆ ແລະ ໄດ້ມາຈາກພໍ່ຄ້າ. ຈົດໝາຍຂ່າວແມ່ນມີຈຸດປະສົງເພື່ອແຈ້ງຂ່າວສານທາງດ້ານລາຄາຜະລິດຕະພັນກະສິກອນໃຫ້ຊາວຮັບຊາບ.

ຖ້າເຮົາເບິ່ງຕົວຈິງແລ້ວລະບົບດັ່ງກ່າວກໍ່ເຫັນວ່າມີປະສິດທິພາບດີ, ຍ້ອນແນວນັ້ນທາງໂຄງການ PDDP ຈຶ່ງສະເໜີສ້າງຂ່າວສານ ທີ່ລົງເລິກທາງດ້ານລາຄາຕະຫຼາດ ເພື່ອອອກຂ່າວໃນລາຍການວິທະຍຸກະຈາຍສຽງແຫ່ງຊາດທີ່ວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງຫຼວງພະບາງ. ເພື່ອໃຫ້ຊາວກະສິກອນໃນແຂວງຜຶ້ງສາລີສາມາດສືບທູບລາຄາໃນແຂວງຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ ແລະ ແຂວງອື່ນໆທີ່ສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນດຽວກັນໄປຈົນຖ້າເປັນໄປໄດ້ແມ່ນຢາກເຮັດໃຫ້ທັນກັບສະພາບການທຸກວັນແທນຈະເປັນໜຶ່ງຄັ້ງຕໍ່ອາທິດ.

10.ການແປປຸງຢ່າງໄວວາຕະຫຼາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນແຂວງຜຶ້ງສາລີ. ນຳສະເໜີ ໂດຍທ່ານ. ແຊງກົງ (Mr. Seng Hkum N Hkum) ທີ່ປຶກສາຂອງ UNOCD.

ໂຄງການພັດທະນາເຂດຊົນນະບົດທາງພາກເໜືອຂອງແຂວງຜຶ້ງສາລີ (UNOCD/AD/LAO/01/F12) ມີຈຸດມັ່ງໝາຍເພື່ອລົບລ້າງການປູກຝົນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜູ້ທີ່ເສບຕິດຢູ່ໃນສາມຕົວເມືອງລວມມີ (32 ໝູ່ບ້ານ, ມີ 779 ຄົວເຮືອນ ແລະ ມີ 6,320 ຄົນ). ໃນປະຈຸບັນນີ້ມີ 70% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວຮັບຈ້າງປູກຝົນ, ເຊິ່ງໃນນັ້ນ 24% ແມ່ນເປັນລາຍຮັບຂອງພວກເຂົາ. ນອກຈາກນັ້ນມີແຫຼ່ງລາຍຮັບອື່ນໆເຊັ່ນ: ເຂົ້າ 24%, ສັດລ້ຽງ 20%, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ 9%, ພືດເສດຖະກິດ 4% ແລະ ໄດ້ຈາກອື່ນໆ 13%. ໂຄງການດັ່ງກ່າວໄດ້ຊ່ວຍພັດທະນາທາງດ້ານກະສິກຳ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ຫຼຸດຜ່ອນການຕິດຝົນ, ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ສ້າງເປັນຊຸມຊົນພັດທະນາ.

ໂອກາດທາງດ້ານການເພີ່ມການຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ລ້ຽງສັດມີຂອບເຂດຈຳກັດ. ສະນັ້ນ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຈຶ່ງເປັນທາງເລືອກໜຶ່ງທີ່ເຂົ້າມາທົດແທນລາຍຮັບຈາກການປູກຝົນ, ມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຫລາຍກວ່າ 20 ຊະນິດທີ່ຖືກຊຸດຄົ້ນຄົ້ນ: ໝາກແຫຼ່ງ, ໄມ້ເກດສະໜາ, Galagal seeds, ຕົ້ນຕີບຕີ, ຫົວກາລຸກ, ເຄືອ ແຫ້ມ ແລະ ເປືອກບົງເປັນຕົ້ນ.

ອີງຕາມຂໍ້ມູນທາງດ້ານການຄ້າສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມີການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ໃນການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນເຫຼົ່ານີ້ ຍ້ອນການເພີ່ມຂຶ້ນໄວວາແນວນີ້ຈຶ່ງນຳໄປສູ່ການເພີ່ງພາຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງບາງຊະນິດຕ້ອງການສະຫງວນໄວ້ເຊັ່ນວ່າ:(ຫວາຍ, ດອກເຝັ້ງ, ໄມ້ເກດສະໜາ). ທັງສອງຝ່າຍຄືຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ບໍລິສັດ ໄດ້ນຳເອົາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເຫຼົ່ານີ້ມາທົດລອງປູກ. ລາຍຊື່ບໍລິສັດ ແລະ ໝູ່ບ້ານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນແມ່ນໄດ້ນຳສະເໜີຜ່ານມາແລ້ວ.

ການຄ້າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຄວນຈະປະຕິບັດດັ່ງນີ້ຄື:

1. ຄວນຈັດສັນຜະລິດຕະພັນໃຫ້ດີ
2. ຄວນມີຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ແລະ ມີການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນເປັນປະຈຳ
3. ປະຕິບັດຕາມລະບຽບຫຼັກການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້
4. ເພີ່ມການລ້ຽງສັດ ແລະ ຝຶກແອບໃຫ້ຊຸມຊົນ
5. ມີເຕັກນິກວິຊາການ ແລະ ຝຶກ
6. ເອົາໃຈໃສ່ສ້າງແຜນການ

**11. ປະສົບປະການໃນການພັດທະນາ MIS ຂອງແຂວງບໍລິຄຳໄຊ, ນຳສະເໜີໂດຍທ່ານ.
ວັນໄຊ ສິດປະເສີດ, ທີ່ປຶກສາທາງດ້ານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ໂຄງການ ພັດທະນາຮອບດ້ານ
ລາວ-ລຸກຊຳບວກ.**

ໂຄງການ ລາວ-ລຸກຊຳບວກ ມີເປົ້າໝາຍຊ່ວຍເຫຼືອການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຈົນພາຍໃນແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ຕະຫຼອດຮອດການພັດທະນາຕະຫຼາດທີ່ເນັ້ນໃສ່-ຜະລິດຕະພັນ ພ້ອມກັບສຸມໃສ່ການຄ້າ-ຂ້າມຊາຍແດນກັບ ຫວຽດນາມ ແລະ ໄທ. ທາງໂຄງການໄດ້ເລັ່ງສຳຫລວດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນຂົງເຂດ 9 ໝູ່ບ້ານ (5 ບ້ານແມ່ນ ເມືອງບໍລິຄັນ ແລະ 4 ບ້ານແມ່ນເມືອງປາກກາດົງ). ສ່ວນໃຫຍ່ພົບວ່າ:

- ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບທີ່ສຳຄັນ 7 ໃນ 9 ໝູ່ບ້ານທີ່ເຮັດການສຳຫຼວດ
- ລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງມີຄື: 1) ຂີ້ຊີ, 2) ໝາກຕາວ, 3) ຫວາຍຕ່າງໆ, 4) ເຄືອແຫ້ມທີ່ ຜະລິດຢາເບັກເບີລິນໄດ້, 5) ໝາກໂກເອົາແກ່ນ, 6) ເຄື່ອງເລືອດພະຍານາກ (Dragon blood) ເປັນ ຢາຈີນ.
- ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຫລາຍໆແຫ່ງໄດ້ໝົດສິ້ນໄປຍ້ອນການເກັບກູ້ຫລາຍເກີນໄປ ແລະ ການຍ້ອນການ ທຳລາຍປ່າໄມ້
- ມີການບຸກລຸກປ່າໄມ້ຈາກບຸກຄົນພາຍນອກນັ້ນຄືບັນຫາທີ່ສຳຄັນ ທີ່ຄົນໃນທ້ອງຖິ່ນຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂ ຢ່າງເລັ່ງຝ່ວນ
- ຊາວບ້ານບໍ່ມີຄວາມຮູ້ດ້ານການຕະຫຼາດ, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແບບຍືນຍົງ
- ຊາວບ້ານມີອຳນາດໃນການເຈລະຈາຕໍ່ລອງລາຄາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງນ້ອຍ
- ຊາວບ້ານບາງສ່ວນກໍ່ມີປະສົບປະການໃນການຕາກໝໍໄມ້, ຕົ້ມໝາກຕາວ ແລະ ຕາກໝາກແໜ່ງ, ນອກຈາກນັ້ນ ແລ້ວພວກເຂົາຍັງມີໂອກາດໃນການລ້ຽງເຜີ້ງ
- ພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນບໍ່ມີຄວາມຮູ້ທາງ ແລະ ຂາດຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານການຕະຫຼາດ
- ພະນັກງານເມືອງຄວນຈະສົ່ງເສີມບ້ານໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ທີ່ເປັນລະບົບ

ໃນເດືອນມິຖຸນາ 2005, ທາງແຂວງເອງໄດ້ເລີ່ມຈັດກອງປະຊຸມໃນນັ້ນມີ ພໍ່ຄ້າ 4 ຄົນ, ນາຍບ້ານ 4 ຄົນ, ພະ ນັກງານແຂວງ 2 ຄົນ, ພະນັກງານເມືອງ 3 ຄົນ ແລະ ພະນັກງານໂຄງການ 4 ຄົນ. ທັງໝົດໄດ້ພ້ອມກັນຄົ້ນ ຄວ້າເພື່ອກຳນົດຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ. ໃນນັ້ນ ຈຶ່ງໄດ້ຍົກເອົາຕົວຢ່າງ MIS

ຂອງແຂວງໄຊຍະບູລີ ຂຶ້ນເປັນແບບຢ່າງໃນການຄົ້ນຄວ້າ (ລາຍລະອຽດເບິ່ງຕາມບົດສະເໜີທີ 6) ທີ່ນຳມາສົນທະນາ, ເຊິ່ງປະກົດຜົນດັ່ງນີ້ຄື:

- ສະຖິຕິການສົ່ງອອກລະດັບແຂວງທາງດ້ານຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຍັງບໍ່ຈະແຈ້ງ
- ນັກສຳມະນາກອນທັງໝົດຍ້ອມຮັບວ່າຍັງຂາດການປະສານງານ ເພື່ອການຊອກຕະຫຼາດໃນລະດັບແຂວງ
- ກອງປະຊຸມກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ແມ່ນຄວາມຮູ້ໄໝສຳລັບແຂວງບໍລິຄຳໄຊ
- ບັນຫາຫຼັກໃນການຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະເຄື່ອງປ່າຂອງດົງມີດັ່ງນີ້ຄື:
  - ຍັງຂາດການພັດທະນາ
  - ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄ່ງລ່າງ
  - ຄາລາຍັງບໍ່ທັນເທົ່າທຽມກັນຖ້າທຽບໃສ່ຊຸມແຂວງທາງພາກເໜືອ
  - ການບຸກລຸກທຳລາຍປ່າໄມ້ຈາກການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍ (ເລື່ອນທີ່)
  - ການຕັດໄມ້ທ່ອນທີ່ຖືກ ແລະຜິດກົດໝາຍ
- ນັກສຳມະນາກອນທັງໝົດໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີກັນວ່າ ຕ້ອງໄດ້ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານສະເພາະກິດຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ເພື່ອເຊື່ອມຕໍ່ກັບໜ່ວຍງານສະເພາະກິດ MIS ໃນລະດັບປະເທດ ແລະລະດັບສູນກາງ. ໜ່ວຍງານສະເພາະກິດດັ່ງກ່າວນີ້ຈະໄດ້ກຳນົດແຜນງານ, ພັດທະນາໃຫ້ເປັນລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດໃນຂັ້ນແຂວງເພື່ອໄວ້ແລກປ່ຽນກັບຊາວກະສິກອນ ໃນແຜນງານດັ່ງກ່າວນັ້ນຈະໄດ້ກຳນົດກິດຈະກຳ ເພື່ອໃຫ້ເຊື່ອມຕໍ່ຊາວບ້ານເຂົ້າຫາຕະຫຼາດແຫ່ງຕ່າງໆ.

ວາລະປະຊຸມທີ 4: ການສົ່ງເສີມລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ MIS ໃນລະດັບຊາດ

12.ການຄ້າ-ຂ້າມຊາຍແດນ ແລະ ບັນຫາທາງດ້ານນະໂຍບາຍຕ່າງໆ, ນຳສະເໜີໂດຍ ທ່ານ. ດຣ. ລິເບີ ລີບົວປາວ, ຮອງຫົວໜ້າ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ.

ການຄ້າຂາຍ-ຂ້າມຊາຍແດນແມ່ນບັນຫາໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນສຳລັບລັດຖະບານລາວ

ເຮົາມາເບິ່ງທາງດ້ານບວກຈະ

ເຫັນໄດ້ວ່າເປັນທ່າແຮງອັນໃຫຍ່ຫຼວງທີ່ຍືນຍົງຕະຫຼອດຮອດການພັດທະນາເສດຖະກິດ 'corridors' ແລະ ນະໂຍບາຍການຄ້າຕ່າງໆໃນພາກພື້ນ, ເຊັ່ນກົນໄກເສດຖະກິດໄໝ, ຂົງເຂດການຄ້າເສລີ-ອົງກອນການຄ້າໂລກ (AFTA-WTO) ນຳເຂົ້າແລະສົ່ງອອກ, ນະໂຍບາຍດ່ານສາກົນຕ່າງໆ, ໃນປະຈຸບັນນີ້ລວມມີ 75 ແຫ່ງ ແລະມີດ່ານສາກົນ 15 ແຫ່ງ ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມການຄ້າຂ້າມຊາຍແດນ ເພິ່ນໄດ້ແບ່ງເຂດຄື: ດ່ານ ບໍ່ເຕັນ ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາດ່ານຊາຍແດນ ລາວ-ຈີນ ແລະດ່ານໜຶ່ງອີກຢູ່ ເຊໂປນ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ, ດ່ານຊາຍແດນ ລາວ-ຫວຽດນາມ.

ແຕ່ກໍມີຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານລົບເຊັ່ນກັນຄື: ການຄ້າໜີພາສີ, ຄ້າຜິດກົດໝາຍ/ຄ້າເຖືອນ, ໂສເພນີ, ແຮງງານ ອົບພະຍົກ, ການແຊກຊຶມວັດທະນາທຳຈາກພາຍນອກ ແລະບໍ່ສາມາດແຂ່ງຂັນກັບສິນຄ້ານຳເຂົ້າ.

ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເສດຖະກິດ ພະຍາຍາມຊ່ວຍເຫຼືອລັດຖະບານລາວດ້ວຍການສຶກສານະໂຍບາຍຕ່າງໆ ເພື່ອນຳມາປະຕິບັດ ແລະສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເສດຖະກິດ ຍັງມີຄວາມຕ້ອງຊ່ວຍໃນການພັດທະນາລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດໃນລະດັບຊາດ.

13.ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ສຳລັບຜະລິດພັນທີ່ໄດ້ຈາກທຳມະຊາດໃນ ຂົງເຂດ ເອເຊຍຕາວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ນຳສະເໜີໂດຍທ່ານ. ສຸລິຍາ ບິຍານີ, ANSAB, ຈາກ ປະເທດເນປານ ແລະ ທ່ານ. ຄຳໄພ ມານີວົງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

ຈາກປະສົບປະການຂອງປະເທດເນປານສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ມີສີ່ຮູບແບບສຳລັບລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການ ຕະຫຼາດຄື:

- **ພາກເອກະຊົນ (ວິສາຫະກິດ-ກະສິກຳ)** ມີຈຸດດີຄື: ມີກອງທຶນທີ່ຍືນຍົງ, ມີການສະໜອງ ແລະ ເຮັດ ການຕະຫຼາດທີ່ຕໍ່ເນື່ອງ. ຈຸດອ່ອນ: ພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ເນັ້ນໃສ່ຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ຍຸກຍາກ
- **ລັດຖະບານມີຈຸດດີຄື:** ມີຄວາມສາມາດກວມເອົາໄດ້ຫຼາຍພາກສ່ວນ ມີທ່າແຮງໃນດ້ານການຈຳລະ ຈອນແຈກຢາຍດ້ານການບໍລິການ. ຈຸດອ່ອນມີຄື: ການກະຈາຍເປັນໄລຍະ ແລະມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໃນການເຂົ້າມາຕໍ່ເຂົ້າກັບພາກສ່ວນເອກະຊົນ
- **ອົງການທີ່ເປັນບ່ອນອົງໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກ ແລະ ການໃຫ້ບໍລິການມີຈຸດດີຄື:** ພວກເຂົາສ້າງຄວາມພໍໃຈ ທາງດ້ານບໍລິການໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກ ແລະໄດ້ຮັບທຶນຈາກພວກເຂົາ. ແຕ່ມີຈຸດອ່ອນຄື: ພວກເຂົາເພິ່ງ ພາອົງກອນເພື່ອຄວາມຢູ່ຫລອດ, ທຸກຍາກ, ການເຂົາເຖິງໝູ່ບ້ານບໍ່ມີການຈັດການທີ່ດີ.
- **ໂຄງການຕ່າງໆຈຸດດີມີຄື:** ເນັ້ນໃສ່ຮາກຖານ, ມີພາກປະຕິບັດທີ່ດີ, ແຕ່ມີຈຸດອ່ອນຄື: ເວລາສັ້ນ, ຂາດຄວາມຍືນຍົງ

ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດສຳລັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຢູ່ປະເທດ ເນປານ ແມ່ນໄດ້ຮັບການພັດທະ ນາຈາກສະມາຊິກອົງການຈັດຕັ້ງເຊັ່ນ: ເຄືອຂ່າຍຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ (NNN) ເຊິ່ງຖືກນຳສະເໜີ ຫຼາຍ ກວ່າ 50 ອົງກອນພັດທະນາ ແລະ ມີສະມາຊິກລວມທັງໝົດປະມານ 300 ຄົນ. ຂໍ້ມູນທາງຕະຫຼາດມີຢູ່ 32 ຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ເກັບກຳປະຈຳອາທິດ ຫຼືປະຈຳເດືອນ (ຂຶ້ນກັບຜະລິດຕະພັນ) ຈາກຕະຫຼາດ 10 ແຫ່ງໃນ ເນປານ ແລະ ອື່ນໄດ້ຍ. ໃນແຕ່ລະສູນ 10 ແຫ່ງເຫຼົ່ານີ້, ການສົ່ງຂໍ້ມູນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນທາງໂທ ສະສັບ ແລະ ອີແມວ. ຂໍ້ມູນຂ່າວສານເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ພຽງແຕ່ເກັບກຳທາງດ້ານລາຄາແຕ່ຍັງເກັບກຳຄວາມຕ້ອງ ການ, ຜູ້ຊື້ ແລະ ຄຸນນະພາບທີ່ຕ້ອງການ, ການເກັບກູ້ ແລະ ປຸງແຕ່ງທີ່ຖືກກັບເຕັກໂນໂລຊີ, ວິທີການ ທາງການຕະຫຼາດ, ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ແລະ ລະບຽບຫຼັກການ.

ພະນັກງານຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂອງ ANSAB ເປັນຜູ້ກວດສອບ ແລະສົມທຽບຂໍ້ມູນຈາກມູນຈຳນວນ 10 ແຫ່ງແລ້ວກໍສະຫຼຸບຫຍໍ້ເປັນຜົນຂອງຂໍ້ມູນຈິງຄື: ລາຄາປະຈຳອາທິດ, ບົດລາຍງານການວິເຄາະຕະຫຼາດ, ປຶ້ມສະມຸດລາຍຊື່ວິສາຫະກິດຕ່າງໆ, ຄຸນລັກສະນະສະເພາະຂອງສິນຄ້າ ແລະ ປຶ້ມຄູ່ມືທາງດ້ານວິຊາການຕ່າງໆ. ການກະຈາຍຄວາມຮູ້ແມ່ນເຮັດເປັນເຄື່ອນຂ່າຍພາຍໃນອົງກອນ, ຕະຫຼອດຮອດການນຳໃຊ້ອີແມວ, ແຟກ ແລະການແຈກຢາຍແຜ່ນໂປສເຕີໂຄສະນາຕ່າງໆ, ຈັດພິມປຶ້ມວາລະສານ ແລະ ຂ່າວຕ່າງໆ, ບົດຄວາມ, ແວບຊາຍ (websites) ຈັດລາຍການວິດທະຍຸ. ການທົບທວນຕ່າງໆ ແລະຂໍ້ມູນຍ້ອນກັບຕາມຕຳແໜ່ງຂອງ MIS ທີ່ໄດ້ມາຈາກການຢັ້ງຢືນ/ການປະຕິບັດຮ່ວມກັນກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ ຕ່າງໆ ແລະຕະຫຼອດຮອດການທົບທວນລະບົບປຶ້ມການການປະຊຸມຕ່າງໆກັບພວກເຂົາ.

ຜົນກະທົບທີ່ສຳຄັນຂອງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ສຳລັບຜູ້ເກັບກຳລະດັບບ້ານທີ່ມີລາຍຮັບທີ່ດີຈາກການຕະຫຼາດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຕະຫຼອດຮອດລາຄາ, ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບ, ວິທີການເກັບກູ້ແບບໃໝ່ ແລະການເກັບມ້ຽນ, ການພັດທະນາວິສາຫະກິດ ແລະການກຳນົດໂອກາດທາງຕະຫຼາດຕ່າງໆ.

ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້: ການກຳນົດລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ຄວນອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້, ຕະຫຼອດຮອດຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຝ່າຍຕ່າງໆ. ເຊິ່ງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ວ່າລະບົບດັ່ງກ່າວນີ້ເໝາະສົມກັບລະບົບທີ່ມີຢູ່ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມທາງດ້ານສະຖາບັນ ຍົກຕົວຢ່າງ: ເຄືອຂ່າຍວຽກລະຫວ່າງພາກສ່ວນເອກະຊົນນັ້ນເອງ ແລະອົງການຕ່າງໆທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ລະບົບ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດດັ່ງກ່າວຈະສ້າງໄດ້ຫລືບໍ່. ການກໍ່ຕັ້ງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດມີຄວາມພຽງພໍ-ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານຄວນຈະມີການແລກປ່ຽນຕາມທິດທາງຕົວຈິງເຊັ່ນວ່າຜະລິດຕະພັນ ແລະການຕະຫຼາດແນວໃດທີ່ປະຕິບັດມາແລ້ວລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດຄວນລວມເຂົ້າກັນເປັນວິສາຫະກິດແລະແຜນການພັດທະນາຕະຫຼາດ.

ສິ່ງທີ່ທ້າທາຍຕ່າງໆ: ຂໍ້ຍ້ອງຍໍເທື່ອໜຶ່ງວ່າການກໍ່ຕັ້ງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ບັນຫາທີ່ທ້າທາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນຈະເຮັດແນວໃດຈຶ່ງຈະຮັກສາລະບົບດັ່ງກ່າວນີ້ໃຫ້ດຳເນີນເປັນປະຈຳ ແລະເປັນລະບົບທີ່ທັນກັນເຫດການຢູ່ຕະຫຼອດເວລາ. ແລະຍັງມີອີກບັນຫາທ້າທາຍອື່ນໆຄື: ການເລັ່ງໃສ່ອານາຄົດ, ການກຳນົດໂອກາດໄໝ້ໆ. ອັນສຸດທ້າຍແຕ່ເປັນສິ່ງສຳຄັນທີ່ຂາດບໍ່ໄດ້ນັ້ນຄື: ຈະເຮັດແນວໃດກ່ຽວກັບກົນໄກກອງທຶນຈຶ່ງໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງແລະຮັກສາລະບົບດັ່ງກ່າວໃຫ້ສືບຕໍ່ໄປເລື້ອຍໆ.

14. ແຜນການຕ່າງໆ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງກະຊວງການຄ້າ ແລະ ການສົ່ງເສີມການສົ່ງອອກ. ນຳສະເໜີໂດຍ ທ່ານ. ສຸກສະຫວັນ ໄຊຍະລາດ ແລະ ທ່ານ. ກິແກ້ວ ວໍລະວົງສາ, ສູນສົ່ງເສີມການຄ້າລາວ, ກະຊວງການຄ້າ.

ສູນສົ່ງເສີມການຄ້າລາວ (EPC) ທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງການຄ້າ ມີຈຸດປະສົງທີ່ຈະຊ່ວຍເຫຼືອທັງສອງຝ່າຍ ຄື ລັດຖະບານ ແລະ ພາກສ່ວນເອກະຊົນ ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມເສດຖະກິດໃຫ້ເຕີບໃຫຍ່ທາງດ້ານ ການສົ່ງອອກ. ການສົ່ງອອກຂອງລາວຕ້ອງການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນທາງດ້ານການຄ້າຫຼາຍຂຶ້ນ, ຕົວຢ່າງ: ວິທີການສົ່ງອອກ, ການປຸງແຕ່ງຂອງໂຮງງານອຸດສາຫະກຳຕ່າງໆ, ລາຍຊື່/ປຶ້ມຕິດຕາມທີ່ມີລາຍຊື່ ຂອງຜູ້ຊື້ຕ່າງໆ, ສະຖິຕິຕ່າງໆ, ຕະຫຼາດມັດ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດໃນແຫ່ງຕ່າງໆ, ຍີ່ຫໍ້ຜະລິດຕະພັນ, ຊັບສິນທາງປັນຍາ ແລະ ບັນຫາທາງດ້ານລິຂະສິດ, ລະບຽບຫຼັກການທາງດ້ານ ການຄ້າ, ມາດຕະຖານທາງຄຸນນະພາບ, ຄຸນລັກສະນະສະເພາະຂອງປະເທດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ໃໝ່ໆ.

ຂໍ້ມູນທາງດ້ານການຄ້າ ມັນເປັນເລື່ອງທີ່ຈຳເປັນຕໍ່ທຸກໆໜ້າວຽກ, ສະນັ້ນ ທາງສູນສົ່ງເສີມການສົ່ງ ອອກຈຶ່ງໄດ້ເລີ່ມສ້າງຕັ້ງສູນຂໍ້ມູນທາງດ້ານການຄ້າ (TIS), ການສ້າງຖານຂໍ້ມູນ ລະບົບຂໍ້ມູນເກັບກຳ ຂໍ້ມູນທາງດ້ານການຄ້າ, ການຮີບໂຮມ, ຈັດສັນ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນທີ່ທັນຕໍ່ເຫດການໃຫ້ກັບລູກຄ້າ ຕ່າງໆ. ສູນສົ່ງເສີມການຄ້າລາວ ຍັງໄດ້ຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມໃຫ້ແກ່ບັນດາພໍ່ຄ້າໃນ ການນຳໃຊ້ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆ. ນອກນັ້ນແລ້ວ ຍັງຊ່ວຍພະນັກງານການຄ້າແຂວງ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຈາກແຕ່ລະແຂວງ.

ທາງສູນສົ່ງເສີມການສົ່ງອອກຍັງໄດ້ຜະລິດ ‘ແບບສອບຖາມ’ ນັ້ນກໍ່ຄືພາກສ່ວນໜຶ່ງທີ່ນອນຢູ່ໃນ ແຜນຍຸດທະສາດການສົ່ງອອກເຊັ່ນ: ກາເຟ, ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະ ຢາສະໝຸນໄຟຕ່າງໆ. ສ່ວນຂໍ້ສະເໜີແນະນຳຕ່າງໆຈາກເອກະສານດັ່ງກ່າວລວມມີ:

ກາເຟ ແລະ ເມັດກາເຟ:

- ປັບປຸງການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ກາໝາຍ
- ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງການປູກກາເຟໃຫ້ເປັນລັກສະນະສະເພາະ (ມີການວິໃຈ ແລະ ພັດທະນາ)
- ສ້າງຄວາມແຂງແກ່ນໃຫ້ແກ່ເຄືອຂ່າຍທີ່ປູກ ກາເຟ ໂດຍການສ້າງກຸ່ມປູກ ກາເຟ

ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳຕ່າງໆ:

- ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້ດິນເພື່ອຜະລິດກະສິກຳ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມອາດສາມາດໃນການຜະລິດ, ໂດຍສະ ເພາະແມ່ນຜະລິດຕະພັນປອດສານພິດຕ່າງໆ
- ສ້າງຄວາມແຂງແກ່ນໃຫ້ແກ່ໂຮງຮຽນກະສິກຳໃຫ້ກ່າວໄປສູ່ລະດັບສູງ ຫຼື ສ້າງຕັ້ງມະຫາວິທະຍາໄລ ໃນດ້ານກະສິກຳສະເພາະ. ນັບແຕ່ມີຂະແໜງການນີ້ມັນກໍ່ເພີ່ມຈຸດເດັ່ນໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນລາວ

ຢາສະໝຸນໄຟຕ່າງໆ:

- ເພີ່ມຄວາມແຂງແກ່ນທາງດ້ານຄວາມຮູ້ເຮັດ-ຮູ້ທຳ ແລະ ການຖ່າຍໂອນຄວາມຮູ້ແລະເຕັກໂນໂລຊີ ຕ່າງໆໃນການສົ່ງອອກທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ທ່າແຮງການສົ່ງອອກ ຕົວຢ່າງ: ຈາກສະຖາບັນຕ່າງໆ

- ຈັດຫາຂໍ້ມູນໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານສາກົນໃນດ້ານການຜະລິດ ແລະ ການຫຸ້ມຫໍ່
- ຊ່ວຍເຫຼືອການຜະລິດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວໂດຍສຸມໃສ່ການປູກສະໝຸນໄຟທີ່ເປັນຢາສໍາລັບການສົ່ງອອກ.

5. ຜົນຂອງມື້ທີ 1 ການສົນທະນາກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ

ນັກສໍາມະນາກອນຖືກແບ່ງອອກເປັນ 6 ກຸ່ມຄື: 1) ກຸ່ມບໍລິສັດ, 2) ກຸ່ມພະນັກງານແຂວງ, 3) ກຸ່ມພະນັກງານເມືອງ, 4) ກຸ່ມນັກຄົ້ນຄວ້າ/ນັກສຶກສາ, 5) ກຸ່ມລະດັບຊາດຜູ້ປ້ອນຂໍ້ມູນຕ່າງໆ, 6) ກຸ່ມພະນັກງານໂຄງການ. ກຸ່ມສຸດທ້າຍນີ້ປະກອບມີນັກສໍາມະນາກອນທັງໝົດເກືອບ 60 ຄົນ, ສະນັ້ນ ຈຶ່ງໄດ້ແບ່ງອອກເປັນກຸ່ມຍ່ອຍອີກ, ໜຶ່ງໃນນັ້ນປະກອບມີທີ່ປຶກສາສາກົນ ແລະ ພະນັກງານລາວປະຈຳຢູ່ໂຄງການ, ເນື້ອໃນຂອງການສົນທະນາມີດັ່ງນີ້:

- 1). ມີບັນຫາຫຍັງແດ່ກ່ຽວກັບການຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ ແລະປ່າໄມ້ ?
- 2). ກຸ່ມຂອງພວກທ່ານຕ້ອງການຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດປະເພດໃດ?
- 3). ທ່ານຄາດຫວັງວ່າຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການປັບປຸງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດນີ້ແນວໃດ?

ຜົນຂອງການສົນທະນາແຕ່ລະກຸ່ມນັ້ນພໍສະຫຼຸບໄດ້ມີດັ່ງຕໍ່ລົງໄປລຸ່ມນີ້ຄື:

	ບັນຫາຕ່າງໆ	ຄວາມຕ້ອງການຂໍ້ມູນຂ່າວສານ	ການຄາດຄະເນຜົນໄດ້ຮັບ/ຜົນກະທົບຕ່າງໆ
ກຸ່ມທີ 1: ບໍລິສັດຕ່າງໆ	<ul style="list-style-type: none"> • ບັນຫາພໍ້ຄ້າເຖືອນລາຍຍ່ອຍ • ລະບົບການເສັຍອາກອນຂອງ ບໍລິສັດ ແລະການປະຕິບັດລະບຽບຫຼັກການຕ່າງໆ • ການຕັ້ງລາຄາ • ສະມັດຕະພາບການຜະລິດຕ່ຳ • ຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນຕ່ຳ • ການປະຕິບັດສັນຍາຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດ • ຂາດພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂັ້ນຕົ້ນ • ການການປຸງແຕ່ງ • ຊາວບ້ານຜູ້ຜະລິດບໍ່ໄດ້ເນັ້ນໃສ່ຕະຫຼາດຍ້ອນຂາດເຕັກໂນໂລຊີ 	<ul style="list-style-type: none"> • ຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ (ປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ) ອີງຕາມລະດູການຜະລິດ • ຄຸນນະພາບທີ່ຕ້ອງການ • ນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບຫຼັກການທາງຕະຫຼາດ • ການປະຊຸມ ແລະ ກອງປະຊຸມຄົ້ນຄວ້າລະດັບແຂວງ 	<ul style="list-style-type: none"> • ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆຄວນໄດ້ຮັບຮູ້ໂອກາດທາງຕະຫຼາດ ວິຊາການທາງດ້ານການຜະລິດ
ກຸ່ມທີ 2: ພະນັກງານຂັ້ນແຂວງ	<ul style="list-style-type: none"> • ຂາດຂໍ້ມູນການຜະລິດຄື ລາຄາ ແລະ ຄຸນນະພາບ • ວິທີການເກັບກຳຂໍ້ມູນ • ການປະສານງານທີ່ດີລະຫວ່າງໂຄງການ ແລະພະນັກງານ • ຂາດສິນເຊື່ອເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ • ບັນພໍ້ຄ້າຄົນກາງ • ຕະຫຼາດບໍ່ໝັ້ນຄົງ • ຂາດພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ຕະຫຼາດຮອງຮັບ • ຂາດລະບຽບຫຼັກການ • ຂາດເຕັກນິກວິຊາການດ້ານປຸງແຕ່ງ 	<ul style="list-style-type: none"> • ລາຄາຢູ່ໃນຕ່ອງໂສ້ຕ່າງໆ • ລາຍຊື່ຜູ້ຊື້ຕ່າງໆ • ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງດ້ານລາຄາ • ຕະຫຼາດທີ່ປ່ຽນແປງຕາມລະດູການ • ຂະໜາດ ແລະແຫຼ່ງຂອງວັດຖຸດິບ 	<ul style="list-style-type: none"> • ການວາງແຜນການຜະລິດທີ່ຖືກຕ້ອງ • ສຸມໃສ່ການສົ່ງເສີມການຕະຫຼາດຂອງຜົນຜະລິດ • ຕະຫຼາດໝັ້ນຄົງ • ສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃຫ້ແກ່ຜູ້ຜະລິດເພື່ອຕະຫຼາດ • ການແຈກຢາຍຄວນໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທີ່ເທົ່າທຽມກັນຈາກຂາຍຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ • ເຊື່ອມຕໍ່ຊາວກະສິກອນເຂົ້າຫາຕະຫຼາດ
ກຸ່ມທີ 3: ພະນັກງານຂັ້ນເມືອງ	<ul style="list-style-type: none"> • ພະນັກງານເມືອງຂາດຄວາມສາມາດໃນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ • ຂາດຂໍ້ມູນທາງດ້ານລາຄາ ແລະ ເຕັກນິກວິຊາການ • ບໍ່ມີໜ່ວຍງານຮັບຜິດຊອບກ່ຽວກັບລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ 	<ul style="list-style-type: none"> • ລາຄາ • ການສະໜອງ • ຄວາມຕ້ອງການ • ລະດູການ • ລະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການ 	<ul style="list-style-type: none"> • ຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດທີ່ມີປະສິດທິພາບ • ນະໂຍບາຍຂອງລັດທີ່ມີປະສິດທິຜົນ • ການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ • ສາມາດເຂົ້າໃຈຕະຫຼາດ • ມີໂອກາດແລກປ່ຽນປະສົບປະການ

<p>ກຸ່ມທີ 4: ນັກຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນັກສຶກສາ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ຂາດຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ, ເຕັກນິກຫຼັກເກັບກຸ່ງ ການຄ້າປະກັນລາຄາ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງບໍ່ສະດວກ 	<ul style="list-style-type: none"> ຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ ປະສິດທິພາບການຜະລິດ ແລະ ເຕັກນິກຫຼັກເກັບກຸ່ງ ຄວາມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ລະບົບບັນທຶກການຕ່າງໆໃນຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດ 	<ul style="list-style-type: none"> ການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນ ອຳນາດໃນການຕໍ່ລອງຂອງຊາວບ້ານຜູ້ຜະລິດ ຄວາມມີສະເຖີຍລະພາບຂອງຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ
<p>ກຸ່ມທີ 5: ໃຫ້ບໍລິການລະດັບຊາດ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ຂາດຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດບໍ່ມີປະສິດທິຜົນ ຂາດຊັບພະຍາກອນມະນຸດທີ່ເກັບກຳ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ບໍ່ມີຄົນຮັບຜິດຊອບວຽກຕ່າງກ່າວ ບໍ່ມີການຕິດຕາມປະເມີນຜົນ ບໍ່ມີກົນໄກການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ 	<ul style="list-style-type: none"> ຂໍ້ມູນການຜະລິດ ຕົ້ນທຶນ, ລາຄາ ປັບປຸງເຕັກໂນໂລຊີການຜະລິດ ແລະ ການເກັບກຳ ດັດຊະນີຊີວິດຄວາມມີປະສິດທິພາບໃນການຜະລິດ ລາຍລະອຽດການຜະລິດຂອງແຕ່ລະຜະລິດຕະພັນ ລະບົບບັນທຶກການເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ປັບປຸງຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃຫ້ທັນກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ຊື້ ສະຖິຕິການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນຂ່າວສານການສົ່ງອອກ 	<ul style="list-style-type: none"> ປັບປຸງຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດສຳລັບຜູ້ຊົມໃຊ້ ງ່າຍໃນການເຂົ້າເຖິງ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ປັບປຸງການປະສານງານລະຫວ່າງລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບົບບັນທຶກການຕ້ອງມີຄວາມໂປ່ງໃສໃນທຸກລະດັບ

<p>ກຸ່ມທີ 6 ໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ຂາດຂໍ້ມູນ, ເຄືອຂ່າຍ, ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ • ລັດຂາດເຂີນງົບປະມານ ໃນການດຳເນີນງານ MIS • ນະໂຍບາຍ ແລະລະບຽບຫຼັກການຍັງບໍ່ທັນເລັ່ງໃສ່ຜະລິດເພື່ອຕະຫຼາດ • ການແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບຍັງບໍ່ຈະແຈ້ງ • ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຍັງບໍ່ດີ • ລະບົບ ໂຄຕາຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຜູ້ລົງທຶນ ແລະຕໍ່ຕ້ານພໍ້ຄ້າລາຍ ຍ່ອຍ • ມີນ້ອຍຮູບການ ແລະກົນໄກການສົ່ງເສີມວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ • ມີຜະລິດຕະພັນຈຳນວນນ້ອຍທີ່ໄດ້ປັບປຸງຄຸນນະພາບແລະເສີມຂະຍາຍຕໍ່ໄປ • ມີນ້ອຍບໍລິສັດທີ່ລົງທຶນໃສ່ການປຸງແຕ່ງ 	<ul style="list-style-type: none"> • ຄວາມຕ້ອງຂອງຕະຫຼາດ, ລາຄາ, ຄຸນ ນະພາບການທີ່ຕ້ອງການ, ລະ • ຂໍ້ມູນທາງດ້ານລະບຽບຫຼັກການການຄ້າ ແລະ ເຫດຜົນຕ່າງໆ • ຮູບແບບໃນການປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ • ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການຝຶກເພື່ອສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ໃຫ້ເກີດມີວິທີການຜະລິດທີ່ມີປະສິດທິພາບ • ວິທີການທາງເສດຖະກິດ ເພື່ອການຄິດໄລ່ຜົນກຳໄລ • ຄວາມອາດສາມາດໃນການສ້າງ websites 	<ul style="list-style-type: none"> • ເພີ່ມການຜະລິດ ເພື່ອໃຫ້ເປັນໄປຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ • ມີການວາງແຜນການຜະລິດທີ່ດີ • ຫຼຸດຜ່ອນການຄ້າທີ່ຜິດກົດໝາຍ • ມີທາງເລືອກຫຼາຍໃນການຜະລິດເພື່ອຕະຫຼາດ • ໂຄງສ້າງທາງດ້ານລາຄາທີ່ເໝາະສົມ • ຍາດແຍ່ງການລົງທຶນ • ມີຕາເຄືອຂ່າຍທີ່ດີ ແລະການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ • ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ • ການສ້າງຕັ້ງຖານຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ • ພັດທະນາທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ເພື່ອຊ່ວຍ ພາກກະສິກຳ ໃຫ້ກາຍເປັນຕົວແບບ, ຈັດກຸ່ມຜະລິດທີ່ດີ
------------------------------------	--	---	--

6. ຜົນສຳເລັດຂອງມື້ທີ 2 ວັນທີ່ກຸ່ມສະເພາະກິດໄດ້ສົນທະນາກັນກ່ຽວກັບການວາງແຜນດຳເນີນຂອງ MIS

ກ: ໜ້າວຽກຂອງກຸ່ມສະເພາະກິດລະດັບຊາດທີ່ຈະເຮັດ

ໜ້າວຽກສະເພາະກິດຂອງກຸ່ມດັ່ງກ່າວນີ້ຄວນເກັບກຳ ແລະເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດທົ່ວປະເທດ. ສິ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດນັ້ນແມ່ນການກຳນົດໃຫ້ຈະແຈ້ງວ່າແມ່ນອົງການໃດຄວນຮັບຜິດຊອບໃນການສ້າງຕັ້ງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ແລະ ແມ່ນໃຜສາມາດເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ປຸງແຕ່ງ, ເຜີຍແຜ່ ແລະຈະເຮັດແນວໃດໃຫ້ສະຖາບັນເຫຼົ່ານີ້ປະສານງານກັນຕະຫຼອດໄປ. ສະນັ້ນ ຈິ່ງໄດ້ມີການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳສະເພາະກິດດັ່ງລຸ່ມນີ້ມີຄື:

ຊື່	ອົງການຈັດຕັ້ງ
ທ່ານ. ບັນດິດ ຣາມັງກຸນ	ສະຖາບັນຄົ້ນຄວາມກະສະກຳ ແລະປ່າໄມ້
ທ່ານ. ນາງ ທອງສະຫວັດ ບຸບຜາ	ກອງສຳເລັມກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້
ທ່ານ. ສະຫວັນ ຫານພິມ	ກົມແຜນການ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ທ່ານ. ສຸກສະຫວັນ ໄຊຍະລາດ	ສູນສົ່ງເສີມການຄ້າລາວ
ທ່ານ. ວົງວິໄລ ວົງຄຳຊາວ	ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້
?	ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ
ທ່ານ. ໄມເຄີນ ວິກເຕີ	ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ເຂດເນີນສູງລາວ-ສະວີເດັນ
ທ່ານ. ຕີໂບ ລີເດັກ	ອົງການອາຫານ ແລະ ກະເສດ
ທ່ານ. ໂຢດສ໌ ໂປເປັດ	ອົງການພັດທະນາປະເທດເນເທແລນ

ກຸ່ມສົນຂອງຄະນະກຳມະການສະເພາະກິດມີໜ້າທີ່ຄື:

- ຈັດກອງປະຊຸມລະດັບຊາດໃນລະຫວ່າງຄະນະຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ ເພື່ອຊອກຫາແນວທາງໃນການວາງແຜນການສຳລັບລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານລະດັບຊາດ (MIS) ການກຳນົດໜ້າທີ່ຂອງແຕ່ລະສະຖາບັນໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມ, ເພື່ອເປັນກົນໄກໄປສູ່ຄະນະຊັ້ນກຳລະດັບຊາດ, ຫຼື ອື່ນໆ
- ຊ່ວຍເຫຼືອກອງປະຊຸມ MIS ລະດັບແຂວງ, ໂດຍສະເພາະແລ້ວແມ່ນຊຸມແຂວງທາງພາກໃຕ້
- ພັດທະນາວິໄສທັດ ແລະເປົ້າໝາຍຂອງ ລະບົບ MIS ລະດັບຊາດ
- ພັດທະນາ ແລະ ວິເຄາະວິໄຈຂອບວຽກ ດ້ວຍການກຳນົດໜ້າທີ່ລະອຽດ ຂອງ MIS
- ຂຶ້ນບັນຊີຂອງແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຕ່າງໆແລະຄວາມອາດສາມາດສຳລັບການເກັບກຳຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ
- ຂຶ້ນບັນຊີບ່ອນທີ່ມີຄວາມອາດສາມາດສຳລັບເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ການຜະລິດໃຫ້ເໝາະສົມກັບຜູ້ຊົມໃຊ້ຕ່າງໆ
- ກຳນົດບຸລິມະສິດໃນການເຄື່ອນໄຫວ ເພື່ອປັບປຸງການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ການປຸງແຕ່ງ ແລະ ການເຜີຍແຜ່
- ກຳນົດວຽກທີ່ຈະເຮັດຕົວຈິງ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອໃນການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນລະຫວ່າງສູນກາງ ແລະ ແຂວງຕ່າງໆ
- ກຳນົດທາງດ້ານວິຊາການ ແລະການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານການເງິນ

ຄະນະວຽກສະເພາະກິດດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມຢູ່ໃນລະຫວ່າງເດືອນ ກັນຍາ 2005

ຂ. ກຸ່ມສົນທະນາຊຸມແຂວງທາງພາກໃຕ້

ນັກສຳມະນາກອນຈາກແຂວງທາງພາກໃຕ້ໄດ້ຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບບັນຫາການຕະຫຼາດ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆຂອງແຂວງທາງພາກເໜືອ. ພວກເຂົາຍັງໄດ້ສຶກສາກ່ຽວກັບລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ແລະ ການຈັດປະຊຸມຢູ່ໃນຂົງເຂດທາງພາກໃຕ້. ພວກເຂົາເຈົ້າເອງໄດ້ສະເໜີຈັດກອງປະຊຸມລັກສະນະນີ້ໃຫ້ຊຸມແຂວງທາງພາກໃຕ້ເຊັ່ນ: ອັດຕະປື, ເຊກອງ, ຈຳປາສັກ, ສາລະວັນ, ສາທວັນນະເຂດ ແລະ ຄຳມ່ວນ. ເຊິ່ງຈະໄດ້ຈັດຂຶ້ນທີ່ປາກເຊປະມານເດືອນ ກຸມພາ 2006. ເປົ້າໝາຍຫຼັກໃນການຈັດກອງປະຊຸມກໍຄືການແລກປ່ຽນປະສົບປະການທາງດ້ານການຕະຫຼາດ, ການກຳນົດບັນຫາ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ, ແລະ ເຫັນດີຕົກລົງກັນເພື່ອເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ຈະນຳໄປສູ່ການສ້າງຕັ້ງແລະ ພັດທະນາ MIS ຢູ່ທາງພາກໃຕ້. ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ຈະຖືກເຊີນມີຄື: ກະຊວງການຄ້າ, ພະແນກການຄ້າແຂວງ, ກະສິກຳ ແຂວງ, ການເງິນ, ພາສີອາກອນ, ຕຳຫຼວດ, ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ, ໂຄງການຕ່າງໆ ແລະ ຊາວກະສິກອນຕ່າງໆ. ກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວນີ້ຄວນຈັດສາມວັນ: ວັນທີ 1 ຈະໄດ້ເວົ້າເຖິງບັນຫາລວມຕ່າງໆ, ວັນທີ 2 ແມ່ນການວິເຄາະວິໄຈ ແລະ ການພັດທະນາ ແລະ ວັນທີ 3 ແມ່ນການກຳນົດກິດຈະກຳຕ່າງໆຂອງ ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ. ແບບຟອມ ແລະ ລາຍການກອງປະຊຸມແມ່ນຄວນສົ່ງກ່ອນການປະຊຸມ. ສ່ວນບໍລິສັດທີ່ສົ່ງອອກຕ່າງໆແລະ ອົງການໃຫ້ທຶນ ຕ່າງປະເທດໃນແຂວງທາງພາກໃຕ້ຄວນໃຫ້ການສະນັບສະໜູນ ທາງດ້ານການເງິນແກ່ກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວນີ້ດ້ວຍ.

ຄ. ແຜນການພັດທະນາ ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ MIS ຂອງແຕ່ລະແຂວງ

1. ແຂວງຫຼວງພະບາງ

ກິດຈະກຳຕ່າງໆ	ເຮັດແນວໃດ	ໃຜເປັນຜູ້ນຳພາ	ໃຜຈະຊ່ວຍ	ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ	ເມື່ອໃດ
ກໍ່ຕັ້ງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດສຳລັບຜະລິດຕະພັນກະສິກຳລະດັບແຂວງ	-ເກັບກຳຂໍ້ມູນ -ປຸງແຕ່ງ -ເຜີຍແຜ່ທາງວິທະຍຸ, ໂທລະພາບແລະໜັງສືພິມ	-ພະແນກການຄ້າ ແລະ ກະສິກຳ	-ສະພາການຄ້າ -ພໍ່ຄ້າ -ລັດຖະບານ -ໂຄງການຕ່າງປະເທດ	-ຊາວນາ -ພໍ່ຄ້າ -ບໍລິສັດສົ່ງອອກ -ຜູ້ບໍລິໂພກ	ເລີ້ມເດືອນ ສິງຫາ 2005

2. ແຂວງຊຽງຂວາງ

ກິດຈະກຳຕ່າງໆ	ເຮັດແນວໃດ	ໃຜເປັນຜູ້ນຳພາ	ໃຜຈະຊ່ວຍ	ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ	ເມື່ອໃດ
--------------	-----------	---------------	----------	--------------	---------

ເກັບກຳຂໍ້ມູນພື້ນຖານຂັ້ນແຂວງ: -ຜະລິດຕະພັນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ -ຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນທ່າແຮງ	-ສຳຫຼວດຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດ ພ້ອມກັບກຸ່ມຜູ້ຜະລິດເພື່ອກຳນົດຜະລິດຕະ ພັນບຸລິມະສິດ	ການຕະຫຼາດສະເພາະ: -ກະສິກຳ -ການຄ້າ -ແຜນການ -ການເງິນ -ບໍລິສັດຕ່າງໆ	-ລັດຖະບານ -ໂຄງການຕ່າງໆ -ບໍລິສັດສັດຈຳກັດ -ວິສາຫະກິດອື່ນໆ	ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ: -ບໍລິສັດຕ່າງໆ -ພໍ່ຄ້າຂາຍຍົກ -ຂາຍຍ່ອຍ -ການປຸງແຕ່ງ -ຕ່າງປະເທດ, ພໍ່ຄ້າທ້ອງຖິ່ນ	ສິງຫາ 2005- ຕຸລາ 2005
ວິເຄາະວິໄຈ ແລະ ສະຫຼຸບຂໍ້ມູນຕ່າງໆ	ຈັດກອງປະຊຸມຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ	-ໜ່ວຍງານສະເພາະກິດ -ແຂວງ -ເມືອງ -ບໍລິສັດຕ່າງໆ	-ລັດຖະບານ -ໂຄງການສາກົນ -ບໍລິສັດຕ່າງໆ -ພໍ່ຄ້າ		ພະຈິກ ຫາ ທັນວາ 2005
ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ	-ກອງປະຊຸມແລກປ່ຽນຈັດ 4 ຄັ້ງຕໍ່ປີ -ກະດານຂ່າວປະຈຳ ບ້ານ -ລາຍການວິທະຍຸເປັນພາສາຊົນເຜົ່າ	-ໜ່ວຍງານສະເພາະກິດ -ແຂວງ -ເມືອງ -ບໍລິສັດ -ກຸ່ມບ້ານ -ຫ້ອງການວັດທະນາທຳ	-ລັດຖະບານ -ໂຄງການສາກົນ -ບໍລິສັດນິຕິບຸກຄົນ -ວິສາຫະກິດອື່ນໆ	-ຊາວກະສິກອນ -ນັກທຸລະກິດ -ລັດຖະບານ	ມັງກອນ 2006

3. ແຂວງຫົວພັນ

ກິດຈະກຳຕ່າງໆ	ເຮັດແນວໃດ	ໃຜເປັນຜູ້ນຳພາ	ໃຜຈະຊ່ວຍ	ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ	ເມື່ອໃດ
ສ້າງສາຍພົວພັນລະດັບແຂວງລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ	ວິເຄາະຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດຂອງ: ຖົ່ວເຫຼືອງ, ສາລີ, ເຂົ້າໄກ່ນ້ອຍ, ຍາມ, ຍອດອ້ອຍລົງ, ໜໍ່ໄມ້ຂົມ, ເຫັດ	-ການຄ້າ -ແຜນການ -ກະສິກຳ	-ອົງການພັດທະນາປະເທດເນເທີແລນ (SNV) -ສິດາ (SIDA) -ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB) ບໍລິສັດທ້ອງຖິ່ນ	-ລາວ -ວຽງຈັນ -ຊຽງຂວາງ -ຫຼວງພະບາງ -ອຸດົມໄຊ <u>ຫວຽດ:</u> -ເຊີນລາ -ແທງຫວາ -ເງອານ	ກັນຍາຫາພະຈິກ 2005
ກອງປະຊຸມ MIS ຂອງແຂວງ	-ເຊີນຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ -ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບທາງເລືອກໃນການເພີ່ມມູນຄ່າ -ຄັດເລືອກຜູ້ເປັນສະມາ	-ການຄ້າ -ແຜນການ -ກະສິກຳ	-ອົງການພັດທະນາປະເທດເນເທີແລນ (SNV) -ສິດາ (SIDA) -ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB)	-ຊາວບ້ານ -ພໍ່ຄ້າ -ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ -ໂຄງການ	ກ່ອນ ເດືອນທັນວາ 2005

	ຊື່ກ ໜ່ວຍງານສະເພາະກິດ		ບໍລິສັດທ້ອງຖິ່ນ	ຕ່າງໆ -ລັດຖະບານ	
ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານ MIS ສະ ເພາະກິດ	-ສ້າງເປັນລະບົບ -ຄວາມຕ້ອງການຝຶກອົມ ຮົມ				ມັງກອນ 2006
ຝຶກອົບຮົມພະນັກງານ	ດຳເນີນການຝຶກອົບຮົມ				ເມສາ 2006
ທົດລອງນຳໃຊ້ ລະບົບ MIS	ເກັບຂໍ້ມູນໃຫ້ຄົບ 12 ເດືອນ				ພຶດສະພາ ຫາ ມິຖຸນາ 2006
ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ	ກອງປະຊຸມຄົ້ນຄວ້າ				ກໍລະກົດ 2006

4. ແຂວງຜົ້ງສາລີ

ກິດຈະກຳຕ່າງໆ	ເຮັດແນວໃດ	ໃຜເປັນຜູ້ນຳພາ	ໃຜຈະຊ່ວຍ	ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ	ເມື່ອໃດ
ເກັບກຳຂໍ້ມູນຕະຫຼາດເຄື່ອງ ປ່າຂອງດົງ ແລະ ກະສິກຳ	-ກະກຽມ, ຝຶກໃຫ້ພະນັກ ງານ, ກຳນົດວຽກສະ ເພາະກິດ, ພະນັກງານ ເມືອງ / ແຂວງເກັບຂໍ້ມູນ ຕະຫຼາດປະຈຳເດືອນ	-ແຜນການ -ການຄ້າ -ກະສິກຳ	-ລັດຖະບານ -ບໍລິສັດຕ່າງໆ	-ຊາວກະສິ ກອນ -ພໍ່ຄ້າ -ພະນັກງານທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງທັງ ໝົດ	ຕຸລາ 2005
ຈັດພິມປຶ້ມວາລະສານ ຈົດໝາຍຂ່າວກ່ຽວກັບ ການຕະຫຼາດ	ໝາກແໜ້ງ, ໝາກຂ່າ, ເຄືອຕົບຕີ, ຍານ, ໄມ້ເກດ ສະໜາໝາກງາ, ສາລີ, ອ້ອຍ, ສັດ ລ້ຽງ	ໂຄງການ PDDP ແລະ ພະແນກ ການຄ້າ	ໂຄງການ PDDP		ຕຸລາ 2005

5. ແຂວງອຸອົມໄຊ

ກິດຈະກຳຕ່າງໆ	ເຮັດແນວໃດ	ໃຜເປັນຜູ້ນຳພາ	ໃຜຈະຊ່ວຍ	ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ	ເມື່ອໃດ
ສ້າງຕັ້ງເຄືອຂ່າຍ MIS	ຈັດກອງປະຊຸມ ລະບົບຂໍ້ ມູນຂ່າວສານ ການຕະ ຫຼາດ MIS ກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນ ຮ່ວມຕ່າງໆເຊັ່ນ: ພໍ່ຄ້າ, ກະສິກຳແຂວງ, ຊາວກະສິ ກອນຕ່າງໆ	-ກະສິກຳ ແລະ ປ່າ ໄມ້ແຂວງ -OCISP	-OCISP	-ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນ ຮ່ວມທັງໝົດ ເຊັ່ນ: ຊາວກະ ສິກອນ, ລັດ ຖະບານ, ພໍ່ ຄ້າ, ບໍລິສັດ ຕ່າງໆ	ກ່ອນຈະໝົດ ປີ 2005
ສຳຫລວດຕະຫຼາດຕ່າງໆ	ເກັບກຳຂໍ້ມູນຈາກພາກລັດ ຊາວກະສິກອນ, ພໍ່ຄ້າ, ຜູ້ຊື້ ຕ່າງປະເທດ	-ພະແນກກະສິ ກຳແຂວງ -ພະນັກງານ OCISP	-OCISP	-ພະນັກງານປ່າ ໄມ້ ເມືອງ -ພະນັກງານປ່າ ໄມ້ແຂວງ	ມິຖຸນາ 2005 ຫາ ກໍລະກົດ 2006

		-ຊ່ຽວຊານດ້ານ ການຕະຫຼາດ		-ຊາວກະສິ ກອນ	
ເຊື່ອມຕໍ່ທຸກຂະແໜງການ ອ້ອມຂ້າງແຂວງ	ໄປທັດສະນະສຶກສາ, ວິ ເຄາະວິໄຈຕ່ອງໂສ້ຕະ ຫຼາດເປັນ ຕົ້ນແມ່ນສາລີ ແລະ ເປືອກເມືອກ	ພະແນກກະສິ ກຳແຂວງ -ພະນັກງານ OCISP -ຊ່ຽວຊານດ້ານ ການຕະຫຼາດ	-OCISP	ຫຼວງນ້ຳທາ, ບໍ ແກ້ວ, ຫຼວງພະ ບາງ, ວຽງຈັນ, ຊຽງຂວາງ ແລະ ຜົ້ງສາລີ	ມິຖຸນາ 2005 ຫາ ກໍລະກົດ 2006

6. ແຂວງຫຼວງພະບາງ

ກິດຈະກຳຕ່າງໆ	ເຮັດແນວໃດ	ໃຜເປັນຜູ້ນຳພາ	ໃຜຈະຊ່ວຍ	ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ	ເມື່ອໃດ
ຈະເລີ່ມຈັດກອງປະຊຸມ ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານກາ ນຕະຫຼາດ MIS ຂັ້ນແຂວງ	-ສະຖານທີ່ຈັດປະຊຸມ -ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ -ເວລາ -ງົບປະມານ -ໜ່ວຍງານສະເພາະກິດ	-ພະແນກການ ຄ້າແຂວງກັບອົງ ການກ່ຽວຂ້ອງ ຕ່າງໆ	-ໂຄງການ GTZ -ໂຄງການ EU -ບໍລິສັດຕ່າງໆ (ຮ່ວມກັບພາກ ສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ)	-ບໍລິສັດຕ່າງໆ -ພະແນກ ການທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ -ໂຄງການ ຕ່າງໆ -ຊາວກະສິ ກອນ	ທ້າຍເດືອນ ສິງຫາ 2005
ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບກອງ ປະຊຸມລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວ ສານການຕະຫຼາດ MIS	-ຂຽນບົດລາຍງານ	ນັກສຳມະນາ ກອນຈາກຫຼວງ ນ້ຳທາ			ກໍລະກົດ 2005
-ກອງປະຊຸມລະດັບແຂວງ -ເກັບຂໍ້ມູນ -ສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະ ການ	-ປະກາດແຈ້ງການ -ຈັດກອງປະຊຸມກະກຽມ -ຮ່ວມກັນຕົກລົງສ້າງ ແຜນ ປະຕິບັດງານ -ກຳນົດຄວາມຮັບຜິດ ຊອບ	ພະແນກການ ຄ້າແຂວງ	ແຂວງ, ບໍລິສັດ, ໂຄງການ GTZ, ໂຄງການ EU	-ລັດຖະບານ -ໂຄງການ ຕ່າງໆ -ບໍລິສັດຕ່າງໆ -ຊາວກະສິ ກອນ	ອາທິດທີ 1 ຂອງ ເດືອນ ສິງຫາ
ນຳໃຊ້ ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວ ສານການຕະຫຼາດ MIS ທ້ອງຖິ່ນ	-ເກັບຂໍ້ມູນ -ວິໄຈຂໍ້ມູນ -ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ການຕະຫຼາດ	-ການຄ້າ -ການເງິນ-ພາສີ ອາກອນ -ທີມງານ MIS	-ບໍລິສັດຕ່າງໆ -ແຂວງ -ໂຄງການຕ່າງໆ	ຊາວບ້ານ	ກັນຍາ 2005 ຫາ ເມສາ 2006
ຕິດຕາມແລະປະເມີນຜົນ	ລາຍງານ				ພຶດສະພາ 2006
ປະເມີນຜົນກອງປະຊຸມ	ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງ				ມິຖຸນາ

	MIS				2006
ໄປທັດສະນະສຶກສາ	ແຂວງຫຼວງພະບາງ				ມີຖຸນາ 2006

7. ແຂວງບໍ່ແກ້ວ

ກິດຈະກຳຕ່າງໆ	ເຮັດແນວໃດ	ໃຜເປັນຜູ້ນຳພາ	ໃຜຈະຊ່ວຍ	ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ	ເມື່ອໃດ
ສ້າງຕັ້ງ ລະບົບຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານການຕະຫຼາດ MIS ຂັ້ນແຂວງ	ຈັດກອງປະຊຸມເພື່ອສ້າງ ຕັ້ງໜ່ວຍງານສະເພາະກິດ ແລະໜ້າທີ່ບໍ່ຜິດຊອບ, ບົດບາດ	ພະແນກກະສິ ກຳແຂວງ	-ໂຄງການ GTZ -ບໍລິສັດທ້ອງຖິ່ນ -ລັດຖະບານ	-ລັດຖະບານ -ໂຄງການ ຕ່າງໆ -ບໍລິສັດຕ່າງໆ -ຊາວກະສິ ກອນ	ຕຸລາ 2005
ຍາດແຍ່ງທຶນ, ກະກຽມ ງົບປະມານ	-ຂຽນເອກະສານໂຄງ -ກຳນົດວຽກສະເພາະກິດ -ຝຶກອົບຮົບໃຫ້ພະນັກງານ -ນຳໃຊ້ MIS -ເຜີຍແຜ່ຄວາມຮູ້ -ປະເມີນຜົນ	ສ້າງຕັ້ງທີມ ງານ MIS ຂັ້ນ ແຂວງ	ໂຄງການຕ່າງໆ ທີ່ມີເຈດຈຳນົງຈະ ຊ່ວຍເຫຼືອ	ທີມງານ MIS	ກຸມພາ 2006
-ສ້າງ Websites -ຈັດກອງປະຊຸມແລກປ່ຽນ ບົດຮຽນກັບແຂວງອື່ນໆ	-ອອກແບບ Website -ຈັດກອງປະຊຸມພາຍໃນ ແຂວງ ເພື່ອຂໍຊ່ວຍຊານ ຕ່າງປະເທດມາຊ່ວຍ	ທີມງານ MIS ຂັ້ນແຂວງ	ສູນ MIS: ຜະລິດຕະພັນຫຼັກ -ສາລີ -ສັດລ້ຽງ -ຖົ່ວເຫຼືອງ -ຖົ່ວດິນ	ຫຼວງນ້ຳທາ, ອຸ ດົມໄຊ, ໄຊ ຍະບູລີ, ໄທ, ຈີນ, ແລະ ພະມ້າ	2006

8. ແຂວງໄຊຍະບູລີ

ກິດຈະກຳຕ່າງໆ	ເຮັດແນວໃດ	ໃຜເປັນຜູ້ນຳພາ	ໃຜຈະຊ່ວຍ	ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ	ເມື່ອໃດ
ການສ້າງຕັ້ງລະບົບຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ສຳ ລັບ 14 ຊະນິດຜະ ລິດຕະພັນ	-ຈຳນວນ 14 ບ້ານ -ຈຳນວນຜູ້ຜະລິດ 20 ກຸ່ມ	ຄະນະກຳມະ ການ: ຈາກແຂວງ 1 ຈາກເມືອງ :2	-ໂຄງການ PCAR/PASS -ແຂວງ -ເມືອງ	-ຊາວກະສິ ກອນ -ສິ່ງອອກ -ພໍ່ຄ້າ	ກໍລະກົດ 2005 ຫາ ກໍລະກົດ 2006
ແລກປ່ຽນປະສົບປະການ ກັບ 9 ແຂວງທາງພາກ	-ສາລີ, ໝາກເດື່ອຍ, ໝາກງາ, ຖົ່ວດິນ, ຖົ່ວ	ຄະນະກຳມະ ການ:	ລາວ: ຫຼວງພະບາງ		

ເໝືອຂອງລາວແລະໄປ ເບິ່ງຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດຢູ່ໄທ	ແດງ, ຝ້າຍ, ຖົ່ວເຫຼືອງ, ໝາກຫຸ່ງສາ, ຖົ່ວດຳ, ຜັກທຽມ, ຂີງ, ບໍ່ສາ	ແຂວງ 1 ທ່ານ ເມືອງ 1 ທ່ານ ການຄ້າ 1 ທ່ານ ກະສິກຳ 1 ທ່ານ	ອຸດົມໄຊ, ຫຼວງນ້ຳ ທາ, ຜັງສາລີ, ຊຽງ ຂວາງ, ວຽງຈັນ ປະເທດໄທ: ແຂວງເລີຍ, ໂຄ ລາດ, ພະເຍົາ, ນານ, ອຸດຕຣາດິດ		
ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານ	ວິເຄາະວິໄຈຕະຫຼາດ		ງົບປະມານ 3000 \$ ໂຄງ ການ PCAR/ PASS		

9. ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ

ກິດຈະກຳຕ່າງໆ	ເຮັດແນວໃດ	ໃຜເປັນຜູ້ນຳ ພາ	ໃຜຈະຊ່ວຍ	ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ	ເມື່ອໃດ
ການສ້າງຕັ້ງະບົບຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ເດືອນ ຕຸລາ 2005	- ຈັດປະຊຸມກັບຜູ້ທີ່ມີ ສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ - ແບ່ງໜ້າທີ່ລະອຽດ - ກຳນົດບົດບາດ - ຕົກລົງວ່າຈະດຳເນີນ ແນວໃດ	ອຳນາດການປົກ ຄອງແຂວງ	- ອຳນາດການປົກ ຄອງຂັ້ນແຂວງ ໂຄງການ ລາວ ລັກຊຳບວກ	- ສະພາການ ຄ້າ - ກະສິກຳ - ແຜນການ - ການເງິນ - ການຄ້າ	ຕຸລາ 2006
ແຜນປະຕິບັດການ MIS	- ເກັບກຳແລະວິໄຈຂໍ້ມູນ - ອອກລາຍການວິທະຍຸ - ຈັດຕັ້ງກະດານຂ່າວປະ ຈຳບ້ານ - ຈັດຕັ້ງ SMS ອີງໃສ່ຂໍ້ ມູນ - ສ້າງຖານຂໍ້ມູນ ຄອມ ພິວເຕີ	ສ້າງທີມງານ MIS	- ອຳນາດການປົກ ຄອງຂັ້ນແຂວງ ໂຄງການ ລາວ ລັກຊຳບວກ	- ຊາວກະສິ ກອນ - ບັນດາພໍ່ຄ້າ - ພະແນກ ການທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ - ກະຊວງການ ຄ້າ - ບັນດາ ແຂວງ ອື່ນໆ	2006
ຕິດຕາມແລະປະເມີນຜົນ	- ສ້າງທີມງານຕິດຕາມ ແລະປະເມີນຜົນ - ຊີ້ນຳທາງດ້ານຜົນປະ ໂຫຍດຕໍ່ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມພາຍ ໃນແຂວງ ແລະແຂວງອື່ນໆ	- ອຳນາດການປົກ ຄອງແຂວງ - ໂຄງການລາວ ລັກ ຊຳບວກ		

	-ແລກປ່ຽນປະສົບປະ ການ				
--	------------------------	--	--	--	--

7. ການສະຫຼຸບສັງເຂບໂດຍຫຍໍ້ກອງປະຊຸມ:

ມີຫຼາຍໆອົງການຈັດຕັ້ງໄດ້ປະກອບຄໍາຄິດເຫັນແລະປະສົບປະການ ເພື່ອປະກອບເຂົ້າໃນກອງປະຊຸມລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (MIS) ເຊັ່ນ: ການນໍາສະເໜີບົດຕ່າງໆ ຕະຫຼອດຮອດການສົນທະນາປຶກສາຫາລືກັນ. ຈາກກໍລະນີຕ່າງໆທີ່ເຫຼົ່ານັ້ນ, ຈຶ່ງພິສະຫຼຸບຫຍໍ້ໄດ້ບາງຄໍາສະເໜີແນະເພື່ອເປັນການປັບປຸງວິທີທາງເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດຂອງຜູ້ຜະລິດຢູ່ຊົນນະບົດຄື:

- ການກຳນົດຜະລິດຕະພັນຕ່າງໆ, ການກຳນົດບັນດາພໍ່ຄ້າ, ແຜນວາດຕ່ອງໂສ້ຕ່າງໆ, ພາບລວມຕ່າງໆຂອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດຕໍ່ເມືອງ ແລະແຂວງ
- ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານສົ່ງເສີມ ແລະ ຊາວກະສິກອນໃນການສຳຫຼວດຕະຫຼາດ ແລະ ຝຶກຄວາມມີຜົນໃຫ້ວິສາຫະກິດຈຸນລະພາກ.
- ເຊື່ອມຕໍ່ຊາວນາເຂົ້າຫາຕະຫຼາດ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ, ກຸ່ມບ້ານ, ແລກປ່ຽນການຢັ້ງຢືນຢາມ, ໄປທັດສະນະສຶກສາເບິ່ງການຄ້າຂາຍໃນປະເທດເພື່ອນບ້ານໃກ້ຄຽງແລະອື່ນໆ
- ກຳນົດທາງເລືອກຕ່າງໆ ເພື່ອເພີ່ມມູນຄ່າດ້ວຍການວາງແຜນການຜະລິດ, ປັບປຸງຄຸນນະພາບ, ການປຸງແຕ່ງ, ເກັບມ້ຽນ, ການວາງແຜນທຸລະກິດ ແລະ ອື່ນໆ
- ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງລະຫວ່າງຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ມີການໂຫລ່ງນໍາຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດເປັນປົກກະຕິໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ສ້າງແຜນໂຄສະນາຂໍ້ມູນປະຈຳອາທິດ ແລະອື່ນໆ
- ຕົກລົງຮ່ວມກັນກ່ຽວກັບສັນຍາສອງສິ້ນກັບຊາວກະສິກອນ, ສະໜອງຂໍ້ມູນດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ
- ສ້າງຄວາມໂປ່ງໃສ, ຕາມສາຍ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອການຄ້າລະບົບໂຄຕາ ແລະ ນະໂຍບາຍອາກອນ
- ສ້າງຖານຂໍ້ມູນລະດັບຊາດ, ກົນໄກນະໂຍບາຍເພື່ອຊຸກຍູ້

ບັນຫາຄວາມຕ້ອງການລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ໄດ້ຖືກຍົກຂຶ້ນມາມາປຶກສາຫາລືກັນຢູ່ໃນມື້ທີ 1 ຂອງກອງປະຊຸມ (ເບິ່ງຕາມຂໍ້ທີ 6) ບັນຫາການຂອງການຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາແລະເຄື່ອງປ່າຂອງດົງມີດັ່ງນີ້ຄື:

- ລາຍຮັບຕໍ່າຍ້ອນວ່າສະມັດຕະພາບການຜະລິດຕໍ່າ ແລະ ເພິ່ງພາອາໄສຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດ
  - ຊາວບ້ານຜູ້ຜະລິດບໍ່ໄດ້ເນັ້ນໃສ່ຕະຫຼາດ
  - ສະມັດຕະພາບການຜະລິດຕໍ່າ ແລະ ຄຸນນະພາບຕໍ່າ, ຂາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການປຸງແຕ່ງ
  - ຕະຫຼາດບໍ່ມີສະເຖີຍລະພາບ ແລະ ລາຄາຕໍ່າ

- ຂໍສັນຍາຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດ, ນັກລົງທຶນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຖືກຍາດແຍ່ງຈາກພໍ່ຄ້ານ້ອຍລາຍຢ່ອຍ
- ຂາດພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ເປັນປ່ອນອີງ, ຂາດສິ່ງອຳນວຍທາງດ້ານສິນເຊື່ອ
- ຂາດລະບຽບຫຼັກການເພື່ອໃນການພັດທະນາຕະຫຼາດ
- **ຂາດກິນໄກຕ່າງໆ ເພື່ອເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ:**
  - ຂາດຂໍ້ມູນທາງດ້ານຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນ, ລາຄາ, ວິທີການເກັບກຳຂໍ້ມູນ
  - ບໍ່ໄດ້ມີການທົບທວນ ຫຼືຕິດຕາມປະເມີນສະຖານະການຕ່າງໆ
  - ບໍ່ມີກິນໄກໃນການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ
  - ພະນັກງານເມືອງຂາດຄວາມຮູ້ທາງດ້ານການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ
  - ບໍ່ມີໃຜຮັບຜິດຊອບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ, ຂາດງົບປະມານ
- **ຂາດຕົວແບບສຳລັບການພັດທະນາຊຸມນະບົດທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດມາແລ້ວ**
  - ຂາດການປະສານງານລະຫວ່າງຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ
  - ມີຕົວແບບຈຳນ້ອຍ ແລະ ກິນໄກໃນການສົ່ງເສີມວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍໃນຊຸມນະບົດ
  - ມີນ້ອຍຕົວຢ່າງພ້ອມທີ່ຈະປັບປຸງຄຸນນະພາບເພື່ອເປັນການສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍໄປຕື່ມອີກ
  - ມີບໍລິສັດຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ໄດ້ລົງທຶນໃສ່ການປຸງແຕ່ງແລ້ວ

ຄວາມຕ້ອງການຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ຂອງຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆປະກອບມີ:

- ຂໍ້ມູນທາງຕະຫຼາດ (ຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານ) ອີງຕາມລະດູການ ແລະ ຂອບເຂດ
- ຄຸນນະພາບທີ່ຕ້ອງການ, ປະສິດທິພາບຂອງຜະລິດຕະພັນ, ການເກັບມ້ຽນ, ວິທີການປຸງແຕ່ງ
- ລາຄາຕາມຕ່ອງໂສ້
- ລາຍຊື່ຂອງຜູ້ຊື້ຕ່າງໆ
- ລະບຽບຫຼັກການທາງຕະຫຼາດ
- ຈັດປະຊຸມ ແລະ ສຳມະນາລະດັບແຂວງ
- ຂະໜາດ ແລະ ທີ່ຕັ້ງຂອງແຫຼ່ງວັດຖຸດິບ

ຄຸນປະໂຫຍດຫຼັກຕ່າງໆທີ່ຄາດວ່າຈະນຳໄປປັບປຸງ ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານມີຄື:

- ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຍາກຈົນໃນຊຸມນະບົດ:
  - ມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນສູງຂອງຜູ້ຜະລິດທີ່ຜະລິດປ້ອນຕະຫຼາດ
  - ການເຊື່ອມຕໍ່ຊາວນາເຂົ້າຕະຫຼາດໄດ້ດີຂຶ້ນ
  - ມີຄວາມອາດສາມາດໃນການເຂົ້າໃຈຕະຫຼາດ ແລະ ໂອກາດທາງຕະຫຼາດ
  - ຫຼຸດຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ການສູນເສຍຜະລິດຕະພັນ

- ການແບ່ງເປັນຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ມີຄວາມເທົ່າທຽມກັນຈາກການຄ້າຂາຍເຄື່ອງກະສິກໍາ
- ຊາວບ້ານມີອຳນາດໃນການຕໍ່ລອງຫຼາຍຂຶ້ນ
- ສຸມໃສ່ສິ່ງເສີມການຕະຫຼາດໃຫ້ແກ່ຜະລິດຕະພັນຕ່າງໆ
- ການຕັດສິນໃຈທາງການຕະຫຼາດໃນການລົງທຶນດີຂຶ້ນ, ເພີ່ມການລົງທຶນ
- **ເລັ່ງໃສ່ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ**
  - ຕ່ອງໂສ້ຕະຫຼາດດີຂຶ້ນ, ມີຫຼາຍຮູບແບບ ແລະ ຕະຫຼາດມີສະເຖີຍລະພາບ
  - ເພີ່ມການຜະລິດອີງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ
  - ມີການພັດທະນາທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍພາກກະສິກໍາໃຫ້ກາຍມາເປັນຕົວແບບສໍາລັບພາກສ່ວນອື່ນ, ມີການຈັດສັນຊຸ້ມຄອງກຸ່ມຜະລິດທີ່ດີ
- **ປັບປຸງການຈັດຕັ້ງ:**
  - ມີການວາງແຜນການທີ່ດີ
  - ໂຄງສ້າງທາງດ້ານລາຄາ ແລະ ພາສີອາກອນ, ຫຼຸດຜ່ອນການຄ້າທີ່ຜິດກົດໝາຍ
  - ມີຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ປະສິດທິພາບໃນດ້ານລະບຽບຫຼັກການ ແລະ ນະໂຍບາຍທຸກໆຂັ້ນ
  - ປັບປຸງການປະສານງານລະຫວ່າງລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນ
- **ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ:**
  - ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ
  - ສ້າງຕັ້ງຖານຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ
  - ງ່າຍໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ
  - ສ້າງໂອກາດທີ່ດີເພື່ອແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ແລະ ເຄື່ອນຍ້າຍການເຮັດວຽກ

ການປະຊຸມໃນມື້ທີ 2: ກຸ່ມຕ່າງໆໄດ້ພ້ອມກັນກໍານົດແຜນປະຕິບັດງານໃນແຂວງຂອງເຂົາເຈົ້າ ແລະ ລະດັບຊາດ (ເບິ່ງໃນຂໍ້ທີ 7)

ນັກສຳມະນາກອນໄດ້ມີ **ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳຕ່າງໆ** ສໍາລັບພັດທະນາລະບົບ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ (ເບິ່ງໜ້າທີ 1 ຂອງບົດລາຍງານ). ເນື້ອໃນທັງໝົດສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ດັ່ງນີ້:

- 1). **ການສະໜອງຂໍ້ມູນລະດັບຊາດຕ່າງໆ** ນັ້ນຄວນໄດ້ຮັບການພັດທະນາເປັນຂອບວຽກສະເພາະກິດ ແລະ ກົນໄກການເຮັດວຽກຂອງລະບົບ MIS ລະດັບຊາດ
- 2). **ລັດຖະບານ** ສ້າງນະໂຍບາຍທີ່ສາມາດເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ທຸກໆລະດັບ, ໂດຍສະເພາະແລ້ວແມ່ນສາຍພາສີອາກອນທຸກໆລະດັບ, ສັນຍາຕ້ອງມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ແລະ ອື່ນໆ
- 3). **ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ** ຄວນມີການພັດທະນາລະບົບ MIS ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ

- 4). *ບັນດາໂຄງການຕ່າງໆ* ຄວນໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອລະບົບ MIS ຂອງເມືອງ ແລະ ແຂວງ, ພ້ອມດ້ວຍການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະກອງທຶນ, ມີການປະສານງານທີ່ດີກັບພາກເອກະຊົນ
- 5). *ບັນດາພໍ່ຄ້າ ແລະ ບໍລິສັດຕ່າງໆ* ຄວນມີການສ້າງຕັ້ງສະມາຄົມເພື່ອປະສານງານກັບລັດຖະບານແລະອົງການອື່ນໆ.

8. List of participants ລາຍຊື່ນັກສຳມະນາກອນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ

No.	Name	Position	Organization	Province	Category	Telephone	e-mail
1	Mr. Ahong	Trader		Phongsaly	Company		
2	Mr. Aloun Phonvisay	Fisheries Adviser	Fisheries Department	Vientiane	Researcher	021 215015	aloun98@hotmail.com
3	Mr. Amphaichit	Head DAFO			District		
4	Mr. Anou Southivong	Head of Trade Office	Luang Namtha Province	Luang Namtha	Province	020 5686426	
5	Mr. Bandith Ramangkoun	Head Information Services	NAFRI	Vientiane	Researcher	020 2211317	bandith59@nafri.org.la
6	Mr. Bart Verweg	Photographer	SNV	Vientiane	Project	021 413290	
7	Dr. Blesilda Calub	Farming Systems Component	NAFRI	Vientiane	Researcher		bmcacub@laotel.com
8	Mr. Boualaphan	Research assistant	CIAT SADU	Xieng Quang	Project	020 2002277	
9	Mr. Boualong Inthavongsa	Deputy head Planning dept.	Luang Namtha Province	Luang Namtha	Province	020 5401095	
10	Mr. Boualong Onthaviengsak	Assistant	Trade group Viengkham	Luang Namtha	Company		
11	Mr. Bounephet Sayavong	Director	Vilaikhoun Company	Luang Prabang	Company	071 252383	
12	Mr. Bounethane	Head of Commerce	Bokeo Province	Bokeo	Province		
13	Mr. Bounhom	Trader	Laowilai company	Bokeo	Company	020 5684082	
14	Mr. Bounlouan	Deputy head Planning dept.	Luang Prabang Province	Luang Prabang	Province	020 5619935	
15	Mr. Bounmy Rattanatrak	National Project Director	PCADR-PASS	Sayabouri	Project	020 5522335	
16	Mr. Bounmy Souvannalangsy	Xieng Quang PAFO	PAFO Xieng Quang	Xieng Quang	Province	020 5583355	
17	Mr. Bounthan Inthavong	Deputy head Commerce	Bokeo Province	Bokeo	Province	020 5784059	
18	Mr. Bounthavi Douangphaisi	Lecturer	Faculty of Forestry, NUOL	Vientiane	Training	020 5619253	thavi_@hotmail.com
19	Dr. Bounthom Khounsly	Researcher	PAFO Luang Prabang	Luang Prabang	Researcher	020 5670795	bountom@hotmail.com
20	Dr. Bounthong Bouahome	Director	NAFRI	Vientiane	Researcher	021 770084	bounthong@nafri.org.la
21	Mr. Bounyong Malaivong	NRM Adviser	GTZ RDMA	Luang Namtha	Project	020 5672079	bounyong@gtzrural.org
22	Mr. Champi Leuangvihane	Province Coordinator	MPDLC	Luang Namtha	Project	020 5586106	
23	Mr. Chanhsom Manithong	TA for Agriculture	GTZ RDMA	Bokeo	Project	020 5784888	chanhsom@gtzrural.org
24	Mr. Chansouk Chantaxai	Deputy head Planning dept.	Sing District	Luang Namtha	District	030 5735360	
25	Mr. Chanthong Keopaseuth	Head of planning dept.,	Nalae	Luang Namtha	District		
26	Dr. Charles Alton	Researcher	ADB Nam Ngum	Vientiane	Project	020 5502440	alton97@loxinfo.co.th
27	Ms. Chitpasong Kousomsavath	Lecturer	Fac. of Agriculture, NUOL	Vientiane	Training	020 2245552	vonglatsamy@yahoo.com
28	Mr. Choy Chiem	Project Manager	Concern	Bokeo	Project	020 9870016	bird@laotel.com
29	Mr. Cor Hanssen	Country Director	CIDSE	Vientiane	Project		cor@cidselao.org
30	Mr. Dam Tuan	Vice - Director	CHESH	Luang Prabang	Project	47 715690	ofdam@yahoo.com
31	Mr. Daniel Talje	Socio Economic Component	NAFRI	Vientiane	Researcher	020 771576	d_talje@yahoo.se
32	Dr. Din Duc Thuan	Director Social Forestry	Xuan Mai Univeristy	Vietnam	Project	084 840043	sfsp.xm@hvnvn.vn
33	Mr. Donechanh Nanthavong	Head of Phoukoud DAFO	Phoukoud District	Xieng Quang	District		
34	Ms. Duangchith Viravongsa	FAO Consultant	FAO	Vientiane	Project	020 5689740	duangchith@yahoo.com
35	Mr. Duangpaseuth	Researcher	NERI	Vientiane	Researcher		
36	Mr. Eddie Vernon	Marketing Advisor	OCISP -Lao Consulting	Oudomxay	Company	020 5666162	durian@kknet.co.th
37	Mr. Henk Renes	CTA	Asia Urbs II/ADUC	Luang Prabang	Project	020 5772877	hrenes20@hotmail.com
38	Mr. Hongthong Silivath	Project Coordinator	VFI	Salavan	Project	021 452080	vfisal@laotel.com
39	Mr. Houmchitsavath Sodarak	Director	NAFREC	Luang Prabang	Researcher	020 5570076	
40	Mr. Houmpheng Phaponsay	Head of Trade Office	Luang Prabang	Luang Prabang	Province		
41	Mr. Inkeo Vongpavadi	Trader	Nalae District	Luang Namtha	Company		
42	Mr. Issala Bounsong	Marketing officer	FAO-TCP	Luang Prabang	Province		

WORKSHOP ON MARKET INFORMATION SYSTEM (MIS) LUANG PRABANG 5-6 JULY 2005

No.	Name	Position	Organization	Province	Category	Telephone	e-mail
43	Mr. Joachim Lagerquist	IT Adviser	LSUARFP	Vientiane	Project		joachim@nafri.org.la
44	Mr. Joost Foppes	NTFP adviser	SNV	Vientiane	Project		
45	Mr. Julien Rossard	Agro technical advisor	CCL PDDP	Phongsaly	Project	020 5619762	
46	Mr. Kaisone Vongkhamheng	Director	PAFES Luang Prabang	Luang Prabang	Province		
47	Mr. Kamphone Sengdala	NTFP researcher	FRC, NAFRI	Vientiane	Researcher	020 5499292	khamphone01@yahoo.com
48	Mr. Kamphoui Phonexay	Director	Pak Xeuang Agric. College	Luang Prabang	Training		
49	Mr. Ken Nicholson	NTFP MA&D consultant	RECOFTC	Thailand	Project	66 61549738	ken@knicholson.net
50	Mr. Kenekeo Sayarath	Agronomist	CCL PDDP	Phongsaly	Project	020 2402382	
51	Ms. Keo Lamphou	Deputy Director	Sayamphai Company	Luang Prabang	Company	020 354304	
52	Mr. Keo Sanaphay	Head of Trade Office	Chompet district	Luang Prabang	District	020 2356519	
53	Mr. Keomany Vixiane	NSS	NSS	Vientiane	Company		v.keomany@nss.laos.com
54	Mr. Keopithoun Phounsavanh	Project staff	Concern	Bokeo	Project	020 563243	
55	Mr. Khamdeng Onemavong	TA for NRM	GTZ RDMA	Bokeo	Project		
56	Mr. Khamfuea	Information Service Unit	FRC	Vientiane	Researcher		
57	Mr. Khamla Phanvilai	Vice Dean	Faculty of Forestry, NUOL	Vientiane	Training	021 770096	phanvilai@hawaii.odu
58	Mr. Khamlek Phetnyaseng	Director	LAP		Project	020 5803096	
59	Mr. Khammi Phengengdam	Engineer	FUF	Luang Namtha	Company	086 42155	
60	Mr. Khamouan Luangsithidet	Director	CARE PARUA	Sayabouri	Project	020 5518604	
61	Mr. Khampha Chanthilath	Head Farming Systems	NAFRI	Vientiane	Researcher		
62	Mr. Khamphanh	Agriculture Officer	Namo District	Oudomxay	District		
63	Mr. Khamphao Thongchanh	Evaluation Unit	PCADR-PASS	Sayabouri	Project	020 2434401	074 211803
64	Mr. Khamphay Manivong	Director, IMSPD	Information Section, NAFRI	Vientiane	Researcher	020 5513138	khamphay.m@nafri.org.la
65	Mr. Khampheng Chantavong	Head Commerce	Bounneua District	Phongsaly	District		
66	Mr. Khampheng Luangsulivong	Chief of Cabinet	Pakkading District	Bolikhamxay	District	020 5450082	
67	Ms. Khampheng Vilayvan	Deputy Team Leader	OCISP finance team	Oudomxay	Province	020 5782945	
68	Mr. Khamphone Moulanmai	Head Agroforestry Research	FRC NAFRI	Vientiane	Researcher	020 580075	kphonemou@yahoo.com
69	Mr. Khamphou Phouiyavong	Acting head Socioeconomy	NAFRI	Vientiane	Researcher	021 770078	khamphou_p@hotmail.com
70	Mr. Khamphouvanh	NCA Staff	NCA	Bokeo	Province	084 211429	
71	Mr. Khampoud Samaiboun	Deputy Head	Bolisat pattana pheut pon	Luang Prabang	Company	020 5570437	
72	Mr. Khampouy	Director	B. Songseum Muang Sing	Luang Namtha	Company	020 5785746	
73	Mr. Khamsavath Keopanya	DAFO	Meuang District	Bokeo	District	084 211753,	020 5783806
74	Mr. Khamsay	NCA Staff	NCA	Bokeo	Province	084 211429	
75	Mr. Khamsing Sorasouk	District Commerce Officer	Ken Tao District	Sayabouri	District	020 6720116	
76	Mr. Khamthan Tadaovong	Department of Agriculture	DoA/MAF	Vientiane	Policy		
77	Mr. Khamvilay	DAFO	Paktha District	Bokeo	District	084 211753,	020 5483838
78	Mr. Khankeo Khulavong	Head of Commerce Section	Commerce Department	Oudomxay	Province		
79	Ms. Khankham Douangsila	Deputy Country Director	CIDSE	Vientiane	Project	020 2000577	khankham@cidselao.org
80	Mr. Khenekeo Syarath	Local Technical Adviser	CCL PDDP	Phongsaly	Project	020 2402382	svarath105@yahoo.com
81	Mr. Khietsami Sombouthaseng	Head of crops, PAFO			Province	020 5684719	
82	Mr. Khonechanh Phantanavong	Head DAFO	Phoukoud District	Xieng Quang	District	061 570399	
83	Mr. Kikeo Vorlavongsa	Information Officer	Export Promotion	Vientiane	Policy		kikeo_v@yahoo.com
84	Mr. Laikhamouan Khinaphone	Paksaeng Dpty Gov	Luang Prabang	Luang Prabang	District		
85	Dr. Latsami Boupha	Lecturer Forest Economy	NUOL	Vientiane	Training	020 7714041	
86	Dr. Leeber Leebouapao	Director	NERI	Vientiane	Researcher	020 2212075	leeberleebouapao@yahoo.com
87	Mr. Lek Vongsa	District Governor	Phongsaly district	Phongsaly	District	020 9996029	
88	Mr. Lune Keomany	Director	Bordertrade Ken Tao	Sayabouri	Company	044 241843	

WORKSHOP ON MARKET INFORMATION SYSTEM (MIS) LUANG PRABANG 5-6 JULY 2005

No.	Name	Position	Organization	Province	Category	Telephone	e-mail
89	Mr. Maichai Chantapasot	Head of Trade Office	Viengpoukha Trade Office	Luang Namtha	District	020 588372	
90	Mr. Maodi	Deputy Project Director	UNODC	Phongsaly	Project		
91	Mr. Marc Renault	Consultant	Lao Consulting Group	Vientiane	Project		
92	Ms. Maria Miguel Ribeiro	Researcher	OCISP- CIAT	Oudomxay	Researcher	020 5870991	m.m.ribeiro@cqi.org
93	Ms. Marije Boomsma	Associate Expert PSD	EU MPDLC	Luang Prabang	Project	020 5770031	mjboomsma@hotmail.com
94	Mr. Martin Greijmans	NTFP adviser	SNV	Vientiane	Project		mgreijmans@snv.org.la
95	Mr. Michael van den Berg	GTZ/ PSD advisor	GTZ RDMA	Luang Namtha	Project	020 5770013	mkvandenbergh@hotmail.com
96	Mr. Michael Victor	Information services	NAFRI	Vientiane	Researcher	020 5526693	omichael@loxinfo.co.th
97	Mr. Mike Carroll	Chief Technical Advisor	Lao American Project	Phongsaly	Project	-	
98	Mr. Mike Dine	Field Adviser	IUCN NTFP Project	Vietnam	Project		
99	Mr. Nam kham	Deputy governor	Long District	Luang Namtha	District	020 5792054	
100	Ms. Nonglak Phongsavath	Managing Director	Bolisat Bokeo Pattana	Bokeo	Company	020 5696191	
101	Mr. Nori Kitamura	Forestry Adviser	JICA-DOF	Vientiane	Project	021 219512	nori@laotel.com
102	Mr. Norman Welsh	Consultant	Lao Consulting Group	Vientiane	Project		nwelsh@laopdr.com
103	Mr. Ounkeo Phattamovong	CIAT	CIAT	Vientiane	Project	020 5510864	o.pathammavong@cqi.org
104	Mr. Palamy	Head of Agriculture office	GTZ RDMA	Bokeo	Province		
105	Dr. Paolo Pasicolan	Forestry Adviser	LSUARFP	Vientiane	Project	021 250845	paolopasicolan@yahoo.com
106	Mr. Peter Dutton	Director	FUF	Luang Namtha	Company	086 42155	prdutton@psmail.net
107	Mr. Peter Jones	Land Management Program	NAFRI	Vientiane	Researcher	020 5629140	prjones@laotel.com
108	Mr. Phakdi Sodsavay	Project Coordinator	UNODC NPADP	Phongsaly	Project	020 5454302	
109	Mr. Phathachone Keophutavong	Head of Administration	PAFO	Bolikhamxay	Province	020 5652398	
110	Mr. Phengchanh Pantalangsi	Head Commerce		Sayabouri	District		
111	Mr. Phetxay Phetxompheng	Technician	UNODC	Houaphan	Project	020 5764581	
112	Ms. Phondavan	Assistant	CIAT	Oudomxay	Researcher	020 2400796	
113	Mr. Phonepraseuth Inthonexay	Marketing officer	PCADR-PASS	Sayabouri	Project	020 2434323	
114	Mr. Phonexay Vannadeth	Head DAFO	Pakseng district	Luang Prabang	District	020 5771382	
115	Mr. Phuangsuwanh Sinyavong	Economic Consultant	OCISP -Lao Consulting	Oudomxay	Company		
116	Mr. Phoui Visonnang	National Director PDDP	CCL PDDP	Phongsaly	Project	088 21 00 14	
117	Mr. Phoulamphon Thianglamai	DD of Trade & Commerce	Bolikhamxay district	Bolikhamxay	District	020 2337364	
118	Mr. Phousit	Extension officer	FORCOM	Luang Prabang	Project	020 5622666	psitvong@yahoo.com
119	Mr. Phouthone Sopthathilath	Head Capacity Building	NAFRI	Vientiane	Researcher	020 5507763	Phouthone.s@nafri.org.la
120	Mr. Poom Pinthep	Capacity Building Assistant	RECOFTC	Thailand	Project	66 2 9406700	ftcppt@ku.ac.th
121	Mr. Richard Schmid	Int'l Project Officer	Lao-Luxembourg IRDP	Bolikhamxay	Project	020 2332201	laolu006@laotel.com
122	Mr. Ronnakorn Triraganon	Capacity Building Coordinator	RECOFTC	Thailand	Project	66192340073	orot@ku.ac.th
123	Mr. Sakda	Administrator	GTZ RDMA	Bokeo	Project	084 211499	sakda@gtzrural.org
124	Mr. Sali Singsavanh	Director Extension	NAFES	Vientiane	Training	020 2246255	
125	Mr. Samly	Vice - Director	Bolisat khanka khoueng	Bolikhamxay	Company	020 5552034	
126	Mr. Savay Phimmason	Forestry Officer	FAO-TCP	Savannakhet	Province	020 5530246	
127	Mr. Saysamone Thikakone	District Governor	Pakseng district	Luang Prabang	District	020 5571013	
128	Mr. Seng Hkum N Hkum	Project Consultant	UNODC	Phongsaly	Project	020 5513985	
129	Mr. Seng Muang	Head of Trade Office	Long Trade Office	Luang Namtha	District		
130	Mr. Sengkhom Vilaxay	Deputy Director DAFO	Sayabouri district	Sayabouri	District	020 5700730	
131	Mr. Sianouvong Savatvong	Head of Forestry Section	PAFO	Luang Prabang	Province	071 212016	sianouv@yahoo.com
132	Mr. Sisavath	Head of DAFO	Bolikhamxay district	Bolikhamxay	District		

WORKSHOP ON MARKET INFORMATION SYSTEM (MIS) LUANG PRABANG 5-6 JULY 2005

No.	Name	Position	Organization	Province	Category	Telephone	e-mail
133	Mr. Sisongkham Mahathirat	National Director LSUARFP	NAFRI LSUARFP	Vientiane	Researcher	020 5513523	Sisongkham.m@nafri.org.la
134	Mr. Sithpaseuth Maniphone	National Project Director	Lao-Luxembourg IRD	Bolikhamxay	Project	020 5552170	laolu011@laotel.com
135	Mr. Siviengxam Phenphoungma	Deputy Director Planning	UNODC-SCSPP	Houaphan	Project	020 5664447	unodcd35@laotel.com
136	Mr. Sivone Bouddachanh	Khoun dep. governor	Khoun District	Xieng Quang	District	020 5473695	
137	Mr. Somboun Sonelithideth	Head of Khoun DAFO	Khoun District	Xieng Quang	District	020 5761829	
138	Mr. Somchith Malalay	MPDLC Translator	EU MPDLC	Luang Prabang	Project		
139	Mr. Somdy Sitthilath	Deputy District Governor	Paek District	Xieng Quang	District	020 5561267	
140	Mr. Somkhit Chaleunephon	Lecturer	Pak Xeuang Agric. College	Luang Prabang	Training	071 212773	
141	Mr. Somneuk	Trader		Phongsaly	Company	020 5688408	
142	Mr. Sompheng	Asst. Head PCU	Province	Luang Namtha	Province		
143	Mr. Somphone Ounmisay	Head of agriculture	Phongsaly district	Phongsaly	District		
144	Mr. Somphong Bounphasay	Agriculture Officer	GAPE	Champasak	Project	020 5697574	
145	Mr. Somphong Chanthavong	Forestry Officer	FAO-TCP	Savannakhet	Province		
146	Mr. Somphong Pradichit	Director PAFO	Luang Prabang	Luang Prabang	Province		
147	Mr. Somvang Vorlavong	Assistant to PCU	GTZ RDMA	Luang Namtha	Project	020 2390221	pheng7000@hotmail.com
148	Mr. Sonekeo Manithong	Director	Bolisat Bolikhamxay	Bolikhamxay	Company	020 9970011	dafolp@laotel.com
149	Mr. Sonlay Khanthavivanh	NSS	NSS	Vientiane	Company	0202438887	k.sonlay@nsslaos.com
150	Ms. Soudalath Phonpachith	Journalist	Vientiane Times	Vientiane	Training		
151	Mr. Souklati Sisaneth	Lecturer	Forest Faculty, NUOL	Vientiane	Training	020 2411126	souklaty@yahoo.com
152	Ms. Souknida Soutoki	Forestry expert JVC	Souphanouvong Univ.	Luang Prabang	Training	020 243073	jvckmn@laotel.com
153	Mr. Souksavanh Sayarath	Chief Trade Information	Lao Export Promotion Centre	Vientiane	Policy	021 216207	suksaya@yahoo.com
154	Mr. Soulisay	Deputy head Commerce	Province		Province	020 5893019	
155	Mr. Souvan Hanephom	Director, Statistics Division	MAF	Vientiane	Policy		
156	Mr. Souvanh	Researcher	CIAT	Luang Prabang	Researcher		
157	Mr. Souvanpheng Phommasane	NTFP marketing adviser	SNV	Vientiane	Project	020 5682886	
158	Mr. Stuart Ling	Program Co- ordinator	VECO	Bokeo	Project	084 211753	
159	Mr. Surya Binayee	Regional MIS Expert	ANSAB Nepal	Nepal	Project		SuryaBinayee@ansab.org
160	Mr. Syphanh Keobounthan	Head of Trade Office	Viengkham district	Luang Prabang	District		
161	Mr. Thibault Ledecq	FAO Expert	FAO	Vientiane	Project	020 2413102	victib@laotel.com
162	Ms. Thiphaphone Phetmany	Managing Director	EDC	Vientiane	Company	021 251050	edclao@laotel.com
163	Mr. Thong Ae Khannamxay	Director Commerce	Muang Nalae	Luang Namtha	District		
164	Mr. Thongfanh Phongsavath	National Co- director	EU MPDLC	Luang Prabang	Project	020 5570114	
165	Mr. Thongpad	Head Trade Dept	Sing District	Luang Namtha	District	020 5786096	
166	Ms. Thongsavath Boup	Deputy Head Extension	NAFES	Vientiane	Training	021 732156	thongsavathboup@yahoo.com
167	Mr. Thouthone Vongvisouk	Lecturer NTFPs	NUOL	Vientiane	Training	020 5607597	thvongvisouk@hotmail.com
168	Ms. Tik Prometta	Marketing Officer	FUF	Luang Namtha	Company	086 211155	
169	Ms. Sako Xosanavongsa	market access adviser	SNV	Vientiane	Project		txosanavongsa@snv.org.la
170	Mr. Tit Sai	Trader		Phongsaly	Company	020 5787677	
171	Mr. Tom Love	General Manager	NPI	Bokeo	Company	020 5883841	tlove@qawab.com
172	Mr. Tu Minh Tiep	Field Officer	IUCN NTFP Project	Vietnam	Project	084 3690675	tuthiep@yahoo.com
173	Ms. Vansy Senyavong	Project Community Adviser	VECO	Bokeo	Project	084 211753	
174	Mr. Vanthong Singhalath	Deputy governor	Phoukoud District	Xieng Quang	District	020 2344154	
175	Mr. Vanvay Chitchareune	NTFP Advisor	Lao-Luxembourg IRD	Bolikhamxay	Project	020 5619609	
176	Mr. Viengxay Wilaikul	President	Vilaikhoun Company	Luang Prabang	Company	020 5528838	wwilaikul@hotmail.com
177	Mr. Vilaiphone	Trader		Xieng Quang	Company	020 5472017	

WORKSHOP ON MARKET INFORMATION SYSTEM (MIS) LUANG PRABANG 5-6 JULY 2005

No.	Name	Position	Organization	Province	Category	Telephone	e-mail
178	Mr. Vongdeuan	Technician	VFI	Salavan	Project	034 211038	
179	Mr. Vongpaphanh Manivong	Socio Economic Component	NAFRI	Vientiane	Researcher	020 5620246	vongpaphanemanivong@hotmail.com
180	Mr. Vongvilai Vongkhamsao	National Director NWFP	FAO	Vientiane	Project	020 5604759	vongvilai_v@nafri.org.la
181	Mr. Wessel Huisjes	Consultant	FUF-SNV	Luang Namtha	Company	086 211155	
182	Mr. Willie Bourne	SADU	CIAT	Vientiane	Project		w.bourne@cgiar.org
183	Mr. Xay Vongsa	Phonexay District Coordinator	MPDLC	Luang Prabang	Project	020 5672755	
184	Mr. Xayavong Chanthasone	Finance director	PCADR-PASS	Sayabouri	Project	020 5778829	
185	Mr. Xaysana Inthavong	Deputy Director	NAFREC	Luang Prabang	Researcher		
186	Ms. Yayoi Fujita	CBNRM coordinator	NUOL IDRC	Vientiane	Training	021 770086	yayoi@laopdr.com
187	Mr. Alan Bemo	Director	NPI	Bokeo	Company	084 211373	
188	Mr. Bounleut Khommavane	Deputy Chief Cabinet	Paek District	Xieng Quang	District	020 5472964	
189	Mr. Chantavong Nyanyongkai	Trader	Phongsaly Trader	Phongsaly	Company	020 5874633	
190	Mr. Chit	Office staff	MPDLC	Luang Prabang	Project	071 212209	
191	Ms. Keomany Phamanolak	Deputy Head Information	Fisheries Research Station	Vientiane	Researcher	021 215015	
192	Mr. Khamdeng Onemavong	NRM Adviser	GTZ RDMA	Bokeo	Project	020 5787574	
193	Mr. Khamfeua Silivong	Administrator	FRC NAFRI	Vientiane	Researcher	020 5478006	feua1307@yahoo.com
194	Mr. Phengphan Thavongsi	Deputy head Commerce	Sayabouri Province	Sayabouri	Province	020 5677055	
195	Mr. Santisouk Hobkob	Trader	NPI	Bokeo	Company	084 211373	
196	Mr. Sipphan Keobounthan	Head, District Commerce	Viengkham district	Luang Prabang	District		
197	Mr. Sisavath Phantaboun	Head DAFO	Bolikhamxay district	Bolikhamxay	Province	020 9802234	
198	Mr. Somchanh Hongmani	Trader	Viengkham district	Luang Prabang	Company		
199	Mr. Somdi Douangpasith	District Governor	Xieng Ngeun District	Luang Prabang	District	020 2242971	
200	Mr. Somphone Bounmixay	Head DAFO	Phongsaly district	Phongsaly	District	020 5688402	
201	Mr. Vayo	Director	Cotton Company	Luang Prabang	Company	020 5571028	